

AUCES NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2013.-2025.GADAM

III. sējums

Vides pārskata projekts

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Auces novada dome

Auce, jūlijs, 2012.

Saturs

1	Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra	6
1.1	<i>Vides pārskata projekta sagatavošana .....</i>	<i>6</i>
1.2	<i>Sabiedrības līdzdalība .....</i>	<i>8</i>
1.3	<i>Vides pārskata sagatavošana .....</i>	<i>8</i>
2	Teritorijas plānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem, tā galvenie mērķi un īss satura izklāsts	8
2.1	<i>Teritorijas plānojuma saistība ar citiem dokumentiem .....</i>	<i>8</i>
2.2	<i>Apdzīvotības struktūras attīstība .....</i>	<i>9</i>
2.3	<i>Teritorijas plānotā izmantošana .....</i>	<i>12</i>
2.3.1	<i>Detālpārplānojumu teritorijas .....</i>	<i>12</i>
2.3.2	<i>Savrupmāju apbūves teritorijas .....</i>	<i>12</i>
2.3.3	<i>Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas .....</i>	<i>13</i>
2.3.4	<i>Jauktas apbūves teritorijas .....</i>	<i>13</i>
2.3.5	<i>Publiskās apbūves teritorijas .....</i>	<i>13</i>
2.3.6	<i>Dabas un apstādījumu teritorijas .....</i>	<i>13</i>
2.3.7	<i>Rūpniecības teritorijas .....</i>	<i>14</i>
2.3.8	<i>Transporta infrastruktūras teritorijas .....</i>	<i>14</i>
2.3.9	<i>Tehniskās apbūves teritorijas .....</i>	<i>14</i>
2.3.10	<i>Ūdeņu teritorijas .....</i>	<i>14</i>
2.3.11	<i>Mežu teritorijas .....</i>	<i>15</i>
2.3.12	<i>Lauku zemes .....</i>	<i>15</i>
3	Esošā vides stāvokļa apraksts	15
3.1	<i>Teritorijas vispārējais raksturojums .....</i>	<i>15</i>
3.2	<i>Teritorijas apdzīvotība un uzņēmējdarbība .....</i>	<i>16</i>
3.3	<i>Transporta infrastruktūra .....</i>	<i>21</i>
3.4	<i>Piesārņojuma kontrole un tā ietekmes .....</i>	<i>22</i>
3.4.1	<i>Lauksaimnieciskā ražošana .....</i>	<i>25</i>
3.4.2	<i>Gaisa kvalitāte .....</i>	<i>25</i>
3.4.3	<i>Notekūdeņu novadīšana .....</i>	<i>26</i>
3.4.4	<i>Atkritumu apsaimniekošana .....</i>	<i>28</i>
3.4.5	<i>Kapsētas .....</i>	<i>29</i>
3.4.6	<i>Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas .....</i>	<i>29</i>
3.5	<i>Fizikāli ģeogrāfiskais raksturojums .....</i>	<i>31</i>
3.5.1	<i>Austrumkursas augstiene .....</i>	<i>32</i>
3.5.2	<i>Viduslatvijas zemiene .....</i>	<i>34</i>
3.5.3	<i>Klimats .....</i>	<i>36</i>
3.5.4	<i>Virsas raksturs, kvartārnogulumu segas un reljefa uzbūves īpatnības .....</i>	<i>38</i>
3.6	<i>Meži .....</i>	<i>42</i>
3.7	<i>Zemes dzīļu resursi .....</i>	<i>43</i>

3.7.1	Pazemes ūdeņi.....	43
3.7.2	Pazemes ūdens resursi. Dzeramā ūdens nodrošinājums un izmantošana.	44
3.7.3	Derīgie izrakteņi.....	53
4	Situācijas raksturojums vides aizsardzībai būtiskās teritorijās	63
4.1	<i>Virszemes ūdeņi .....</i>	<i>63</i>
4.2	<i>Lielupes un Ventas upju sateces baseinu apgabali .....</i>	<i>69</i>
4.2.1	Ventas baseina apgabals	69
4.2.2	Lielupes baseina apgabals	71
4.3	<i>Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas .....</i>	<i>73</i>
4.3.1	Dabas liegums „Ukru gārša”	74
4.3.2	Dabas liegums „Vīķu purvs”	75
4.3.3	Dabas liegums „Garākalna smilšu krupja atradne”	78
4.4	<i>Vietējas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas .....</i>	<i>80</i>
4.5	<i>Dabas pieminekļi.....</i>	<i>81</i>
4.6	<i>Mikroliegumi.....</i>	<i>82</i>
4.7	<i>Kultūras pieminekļu teritorijas.....</i>	<i>84</i>
5	Situācija teritorijās, kurās plānotā un atļautā izmantošana atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikumā noteiktajiem gadījumiem	87
5.1.1	Atklātie karjeri vairāk kā 25 ha kopplatībā	87
5.1.2	Intensīvās ražošanas kompleksi.....	90
6	Iespējamās izmaiņas, ja teritorijas plānojums netiktu īstenots	90
7	Ar plānošanas dokumentu saistītas vides problēmas.....	91
8	Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, Teritorijas plānojuma atbilstība starptautiskajiem vides aizsardzības mērķiem	93
9	Teritorijas plānojuma īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums	96
9.1	<i>Atbilstība normatīvo aktu prasībām .....</i>	<i>96</i>
9.2	<i>Tiešo ietekmju vispārīgs raksturojums.....</i>	<i>97</i>
9.2.1	Apbūve.....	97
9.2.2	Derīgo izrakteņu ieguve.....	98
9.2.3	Mežsaimnieciskā un lauksaimnieciskā izmantošana	98
9.3	<i>Netiešās ietekmes .....</i>	<i>99</i>
9.4	<i>Īslaicīgas, vidēji ilgās un ilglaicīgas ietekmes.....</i>	<i>99</i>
9.5	<i>Pozitīvās un negatīvās ietekmes .....</i>	<i>100</i>
9.6	<i>Teritorijas plānojuma īstenošanas un citu darbību savstarpējās un kopīgās ietekmes .....</i>	<i>101</i>
9.6.1	Tiešās ietekmes.....	102
9.6.2	Netiešās ietekmes.....	102

9.6.3	Īslaicīgās vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes	102
9.6.4	Pastāvīgās ietekmes.....	102
9.7	<i>Risinājumi ietekmes uz vidi samazināšanai</i>	103
9.8	<i>Alternatīvu pamatojums</i>	105
9.9	<i>Iespējamie kompensēšanas mehānismi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar Likumu „Par Īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām”</i>	106
9.10	<i>Iespējamās pārrobežu ietekmes</i>	106
9.11	<i>Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoring</i>	106
10	1.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja 13.07.2011 Lēmums Nr.48 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”	109

Attēli.

1.ATTĒLS.	IEDZĪVOTĀJU SKAITA SADALĪJUMS PA AUČES NOVADA PAGASTIEM, 01.01.2011. (PMLP DATI) 17	
2.ATTĒLS.	IEDZĪVOTĀJU SKAITA DINAMIKA (PMLP DATI).....	18
3.ATTĒLS.	IEDZĪVOTĀJU BLĪVUMS PAGASTOS.	20
4.ATTĒLS.	AUČES NOVADA DABAS APVIDUS KARTE(STRAUTNIEKS, 2001)	32
5.ATTĒLS.	LIELAUČES PAUGURAINĒ.	33
6.ATTĒLS.	LIELAUČES PAUGURAINĒ.	34
7.ATTĒLS.	SKATS NO DOBES KALNIEM UZ VADAKSTES LĪDZENUMU.	35
8.ATTĒLS.	MEŽU ĪPATSVARŠ PAGASTU TERITORIJĀS.....	42
9.ATTĒLS.	AUČES UPE.....	64
10.ATTĒLS.	VENTAS BASEINA ŪDENSOBJEKTI.	65
11.ATTĒLS.	SPĀRNU UN LIELAUČES EZERU BATIMETRIJA UN PIEGULOŠĀ TERITORIJA.	66
12.ATTĒLS.	ŪDENSTILPES.	67
13.ATTĒLS.	VIRSZEMES ŪDENSTECES UN ŪDENSTILPES (B.PLACĒNA, 1995; A.TĪDRIĶIS, 1998). 67	
14.ATTĒLS.	LIELAUČES EZERA UN VĪĶU PURVA ĢEOMORFOLOĢISKĀ UZBŪVE (DAP).....	75
15.ATTĒLS.	DL „VĪĶU PURVS” TERITORIJAS UN TAM PIEGULOŠĀS APKĀRTNES IZMANTOŠANA.	76
16.ATTĒLS.	DL „GARĀKALNA SMILŠU KRUPJA ATRADNE”	79
17.ATTĒLS.	DABAS PIEMINEKLIS „LIELAUČES OZOLU ALEJA”	81
18.ATTĒLS.	DABAS PIEMINEKĻU SHĒMAS.	82
19.ATTĒLS.	INCĒNU PILSKALNS, MEŽAKALNS.	85
20.ATTĒLS.	KULTŪRAS PIEMINEKĻI. (2011.GADA FOTOFIKSĀŽA)	86
21.ATTĒLS.	KALĶĶAKMENS IEGUVE ATKLĀTĀ KARJERĀ.	88
22.ATTĒLS.	VALSTS NOZĪMES KALĶĶAKMENS ATRADNES "AUČE" SHĒMA.....	89

Tabulas.

1.TABULA.	AUČES NOVADA TERITORIJAS SADALĪJUMS PA ZEMES LIETOŠANAS VEIDIEM.....	16
2.TABULA.	PĀRSKATS PAR UZŅĒMUMIEM, KURU DARBĪBAI IZSNIEGTAS B KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠĀS DARBĪBAS ATĻAUJAS (VPVB, 2012).....	22
3.TABULA.	NOTEKŪDEŅU ATTĪRĪŠANAS IEKĀRTU JAUDAS.	27

4.TABULA.	POTENCIĀLI PIESĀRNOTĀS VIETAS.	29
5.TABULA.	AUCES NOVADA ĢEOLOĢISKĀS UZBŪVES PRINCIPIĀLĀ SHĒMA.....	40
6.TABULA.	PAZEMES ŪDENS RESURSU IZMANTOŠANA. (LVGM CENTRS, 2012).....	44
7.TABULA.	KALŅĀKĀMENS ATRADNES UN PROGNOZĒJAMIE LAUKUMI (PĒC A.MŪRNIKA, 2001).....	54
8.TABULA.	DOBELES RAJONA MĀLA ATRADNES UN PROGNOZĒJAMIE IEGULU LAUKUMI (MŪRNIKS, 2001; KURŠA, 1973; KURŠS, STINKULE, 1997; KARTUNOVA, FILIMONENKO, JANKINS, REUTA, GRIDINS, 1994).....	55
9.TABULA.	SMILTS-GRANTS ATRADNES UN PROGNOZĒJAMIE IEGULU LAUKUMI UN KARJERI. (STRAUTNIKS, 2001)	56
10.TABULA.	SMILTS-GRANTS ATRADNES UN PROGNOZĒJAMIE LAUKUMI AUCES NOVADA PAGASTOS. ...	59
11.TABULA.	KŪDRAS ATRADNES UN KRĀJUMI DOBELES RAJONA PAGASTOS (SAGATAVOTS PĒC PĀRSKATA "RIETUMLATVIJAS KŪDRAS RESURSI", A.LĀCIS, 1996)	60
12.TABULA.	KŪDRAS ATRADNĒM (MELIORPROJEKTS,1980)	60
13.TABULA.	AUCES NOVADA LIELĀKĀS SAPROPEĻA ATRADNES (PĒC KARTUNOVAS, FILIMONENKO, JANKINA, REUTAS, GRIDINA, 1994).....	61
14.TABULA.	ŪDENSTECES. (PĒC R.AVOTIŅAS UN Z.GOBAS, 1993).	65
15.TABULA.	VIRSZEMES DABISKĀS ŪDENSTILPES.....	68
16.TABULA.	VIRSZEMES MĀKSLĪGĀS ŪDENSTILPES.	68
17.TABULA.	AUCES NOVADA ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀS DABAS TERITORIJAS.	73
18.TABULA.	AUCES NOVADĀ ESOŠIE MIKROLIEGUMI.	83
19.TABULA.	TERITORIJAS PLĀNOJUMA IEVIEŠANAS VIDES INDIKATORU SARAKSTS.....	107

1 Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra

Stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra (SIVN) „Auces novada teritorijas plānojumam 2013.-2025.gadam” tiek veikta, lai izvērtētu Auces novada teritorijas turpmākajā izmantošanā pieņemto lēmumu atbilstību ilgtspējīgas attīstības interesēm, ievērojot ekonomiskos, vides, ekoloģiskos un sociālos aspektus. Nepieciešamība veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu vietējā līmeņa plānošanas dokumentam „Auces novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam” noteikta ar Vides pārraudzības valsts biroja 2011.gada 7.novembra lēmumu Nr. 46 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”.

„Auces novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam” (turpmāk tekstā arī – Auces TP) nosaka vietējā līmeņa plānošanas stratēģiju novada fizisko attīstības resursu izmantošanai un teritoriju apbūvei un ir viens no pašvaldības rīcībā esošajiem instrumentiem, kas veicina ilgtspējīgu visa novada sociāli ekonomisko attīstību. SIVN identificē un izvērtē Auces TP īstenošanas laikā iespējamās tiešās un netiešās pārmaiņas vides kvalitātē, kas pozitīvi vai negatīvi ietekmē vai var ietekmēt cilvēka veselību un drošību, sociāli ekonomiskās attīstības procesu, teritorijas dabas resursus, kultūras vērtības.

Izvērtējuma rezultāti apkopoti Vides pārskata projektā un Vides pārskatā (turpmāk tekstā kopā un katrs atsevišķi saukti arī- Vides pārskats), kas kā atsevišķs dokuments apraksta un izvērtē teritorijas plānojuma un tā iespējamo alternatīvu īstenošanas ietekmi uz vidi kopumā, ievērojot teritorijas plānojuma mērķus, paredzēto realizācijas vietu un darbības jomu.

1.1 Vides pārskata projekta sagatavošana

Vides pārskata projektā ir iekļauta informācija par Auces TP, kas sagatavota, izmantojot Auces TP 1.redakcijas Paskaidrojuma rakstā, Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu rakstveida un grafiskajā daļā sniegto informāciju par teritorijas turpmāko izmantošanu.

Vides pārskatā ir iekļauta informācija par esošo vides stāvokli un vides aizsardzībai būtisku teritoriju situācijas raksturojumu. Tās sagatavošanā tika izmantota informācija no valsts un pašvaldību institūcijām, kuras izsniegušas nosacījumus teritorijas plānojuma izstrādei, Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centra (LVGMC), VVD Jelgavas reģionālās vides pārvaldes, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas, Dabas aizsardzības pārvaldes, Latvijas Ornitoloģijas biedrības un citu,

dažādu institūciju internetvietnēs pieejamā informācija un bij. Dobeles rajona teritorijas plānojums.

Vides pārskatā ir iekļauta informācija, kuru iespējams nodrošināt, ņemot vērā:

- pašreizējo zināšanu līmeni un novērtēšanas metodes;
- to, ka Auces TP ir vietējā plānošanas līmeņa dokuments;
- Auces TP izstrādes pakāpi;
- detalizācijas pakāpi, līdz kādai ir lietderīgi vērtēt ietekmi uz vidi attiecīgajā plānošanas stadijā, lai novērstu novērtējuma dublēšanos.

Vides pārskata projekta izstrādes laikā tika:

- sagatavota informācija par teritorijas plānojuma 1.redakcijas grafiskās daļas un rakstveida daļas risinājumiem;
- izskatīti teritorijas plānojuma 1.redakcijas izstrādei izsniegtie nosacījumi, lai iegūtu vispusīgu informāciju par esošo situāciju un noskaidrotu visas iespējamās vides problēmas, kam jāpievērš uzmanība;
- apkopota un sagatavota informācija par novada teritoriju un tā vides stāvokli 2011.gadā.

Auces TP Vides pārskata projektā sniegts informatīvs ziņojums par:

- Vides pārskata sagatavošanas procedūru un tajā iesaistītajām institūcijām,
- plānotajiem pasākumiem, kas nodrošinās sabiedrības līdzdalību,
- Auces TP saistību ar citiem plānošanas dokumentiem, tā mērķiem un galvenajiem risinājumiem apdzīvojuma struktūras attīstībā un teritorijas plānotajā un atļautajā izmantošanā,
- esošā vides stāvokļa aprakstu: teritorijas raksturojumu, piesārņojuma kontroli un ietekmēm, fizikāli ģeogrāfisko raksturojumu, mežiem, zemes dzīļu resursiem un to izmantošanu;
- situācijas raksturojumu vides aizsardzībai būtiskās teritorijās: virszemes ūdensobjektos, Lielupes un Ventas sateces baseinos, īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, vietējas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijās, dabas pieminekļos, mikroliegumos, kultūras pieminekļu teritorijās;
- situāciju teritorijās, kurās plānotā un atļautā izmantošana atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1.pielikumā noteiktajām darbībām;
- Iespējamo izmaiņu, ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, raksturojums;

- vides problēmām, kas saistītas ar plānošanas dokumenta īstenošanu.

Tāpat sniegta informācija par teritorijas plānojuma atbilstību nacionālajiem un starptautiskajiem vides aizsardzības mērķiem. Pēc informatīvā apkopojuma izvērtētas teritorijas plānojuma īstenošanas rezultātā sagaidāmās ietekmes, apzināti un izvērtēti iespējamie risinājumi, lai novērstu vai samazinātu Teritorijas plānojuma ietekmi uz vidi, iespējamo ietekmi samazinošie kompensējošie pasākumi, kas būtu nosakāmi saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”. Atbilstoši prognozējamām teritorijas plānojuma ietekmēm, tiek paredzēti pasākumi monitoringa nodrošināšanai Teritorijas plānojuma realizācijas laikā.

1.2 Sabiedrības līdzdalība

Vides pārskata projekts tiek nodots sabiedriskajai apspriešanai.

Vides pārskata projekts tiek iesniegts izskatīšanai šādām institūcijām:

- VVD Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei;
- VMD Zemgales virsmežniecības Dobeles mežniecībai;
- Veselības inspekcijas Zemgales kontroles daļai;
- Dabas aizsardzības pārvaldei;
- Zemgales plānošanas reģiona administrācijai.

1.3 Vides pārskata sagatavošana

Vides pārskats tiek sagatavots pēc Vides pārskata projekta sabiedriskās apspriešanas, ņemot vērā institūciju atzinumos norādītos secinājumus un rekomendācijas, un rakstveida iesniegumus no fiziskām un juridiskām personām.

2 Teritorijas plānojuma saistība ar citiem plānošanas dokumentiem, tā galvenie mērķi un īss satura izklāsts

Auces novada teritorijas plānojums 2013.-2025.gadam ir izstrādāts 12 gadu ilgam periodam kā ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments. Teritorijas plānojuma izstrādātājs – Auces novada dome.

2.1 Teritorijas plānojuma saistība ar citiem dokumentiem

Teritorijas plānojumā ir sniegtas atsauces uz tiesību aktiem, kas nosaka atsevišķu teritorijas plānojuma sadaļu izstrādi, tai skaitā būvniecības jomā, aizsargjoslu un vides pārvaldībā, dabas aizsardzībā, mežsaimniecībā, lauksaimniecībā.

Auces TP tiek paredzēts izpildīt Zemgales plānošanas reģiona telpiskā plānojuma ieteikumus pašvaldību teritoriju plānošanai.

„Auces novada teritorijas plānojuma 2013.-2025.gadam” izstrādē izmantota informācija no Dobeles (bijušā) rajona plānošanas dokumentiem, kas pašlaik vairs nav spēkā.

Auces pagasta attīstības mērķi ir noteikti Auces novada integrētās attīstības programmā 2012.-2018.gadam.

Auces novada attīstības vīzija 2020.gadam nosaka, ka Auces novads ir saimnieciski zaļš novads Zemgalē ar labvēlīgu dzīves vidi, attīstītu lauksaimniecību, izglītību un kultūru. Auces novads ir vieta ar: unikāliem dabas resursiem un kultūrvēsturi; zinošiem un enerģiskiem cilvēkiem; kvalitatīvu un konkurētspējīgu mūžizglītību; dažādu lauksaimniecisko darbību, produktu apstrādi un pārstrādi; bagātu un daudzveidīgu kultūrvidi. Mazpilsēta un ciemi nodrošina patīkamu darba un dzīves vidi jaunām ģimenēm - droša vide un laba izglītība.

Novada attīstība ilgtermiņā ir vērsta uz trim stratēģiskajiem mērķiem: ekonomiskās aktivitātes pieaugumu (SM1: Ekonomiski aktīvs novads); izglītības, kultūras un sociālo pakalpojumu pieejamības uzlabošanu (SM2: Radoši izglītojošs novads); un līdzsvarotu tehniskās un vides infrastruktūras attīstību (SM3: Zaļi relaksējošs novads).

Atbilstoši noteiktajiem mērķiem ir definētas šādas ilgtermiņa attīstības prioritātes: IP1: Līdzsvarota attīstība- efektīva pašvaldības pārvalde; kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu pieejamība; uzņēmējdarbības, nodarbinātības, demogrāfiskās situācijas uzlabošanas atbalsta pasākumi; mērķtiecīga sadarbība vietējā, reģionālā un starptautiskā mērogā; IP2: Attīstīta, konkurētspējīga sociālā infrastruktūra- nodrošināti izglītības, kultūras, sporta, sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi un infrastruktūra; IP3: Nodrošināta kvalitatīva tehniskā un vides infrastruktūra - uzturēti un rekonstruēti ceļi; attīstīta komunālā saimniecība; droša, ilgtspējīga vide, kopti un apmeklēti vides objekti.

2.2 Apdzīvojuma struktūras attīstība

Auces TP Paskaidrojuma rakstā tiek izvērtēti iepriekšējā teritorijas plānojumā noteiktās apdzīvojuma struktūras raksturlielumi- apdzīvoto vietu tipi, lielums un tajos saņemamo pakalpojumu pieejamība, infrastruktūras nodrošinājums, raksturīgā apbūve un tās blīvums, novada iedzīvotāju izvietojums (blīvums).

Novada apdzīvojuma struktūru 2011.gadā veido viensētas, viensētu grupas, 18 ciemi un Auces pilsēta. Auces TP konstatēts, ka atsevišķus ciemus (Stirnas, Galātus, Putras,

Bungas, Kokmuižu, Krūškalni) var uzskatīt vairāk kā viensētu grupas un ka iepriekš teritorijas plānojumos ir noteikta ekstensīva ciemu paplašināšanās, kas faktiski neatbilst iedzīvotāju skaita tendencei samazināties.

Auces TP paredz noteikt šādas blīvi apdzīvotas vietas:

- ar ciemu statusu- Īle, Bēne, Vecmiķeļi, Lielaucē, Ražotāji, Ķieģeļceplis, Ķevely, Vītiņi, Ukri, Sniķere, Vecauce,
- Auces pilsēta.

Auces TP sagatavošanas laikā tiek pārskatītas iepriekšējā plānojumā noteiktās ciemu robežas un izstrādāts priekšlikums to samazināšanai.

Karte ar ciemu teritoriju samazinājumu – tiek pievienota gala versijai

2.3 Teritorijas plānotā izmantošana

Teritorijas plānojums paredz saglabāt esošo novada telpisko struktūru, kurā aptuveni 30% dominē mežu masīvi, 67% veido atvērtu, blīvi neapbūvētu telpu un tikai 3% tiek intensīvi izmantota apbūves vajadzībām. Arī turpmāk 0.09% teritorijas būs mitrāji-virszemes ūdeņu teritorijas. Atvērtā, blīvi neapbūvētā telpa galvenokārt tiks izmantota lauksaimniecības vajadzībām un viensētu apbūvei. Paredzētas iespējas to izmantot arī tūrisma un rekreācijas vajadzībām, kas nodrošina lauku diversifikāciju un ilgtspējīgu attīstību. Tiek noteiktas teritorijas, kurās iespējama ražošanas objektu izbūve un derīgo izrakteņu ieguve.

TIAN paredz detalizētus apbūves nosacījumus savrupmāju, mazstāvu dzīvojamai apbūvei, jauktai apbūvei, publisku, rūpniecības, ieskaitot derīgo izrakteņu ieguvi, transporta infrastruktūras, tehniskās apbūves teritorijām, dabas un apstādījumu teritorijām, mežu teritorijām, lauku zemēm, ūdeņu teritorijām. TIAN rakstveidā nosaka teritorijas, kurām ir izstrādājami detālplānojumi un nosacījumus, pie kādiem izstrādājami detālplānojumi. Tiek noteiktas kultūras pieminekļu un īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas pieminekļu teritoriju izmantošanas nosacījumi.

TIAN nosaka īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, dabas liegumu „Ukru gārša”, „Vīķu purvs”, „Gārākalna smilšu krupja atradne”, vietējas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju „Ķeveles avoti” un „Krievkalni”, dabas pieminekļu- „Bēnes ozolu aleja” un „Lielauces ozolu aleja” teritorijas un nosacījumus šo teritoriju izmantošanai.

TIAN nosaka aprobežojumus teritoriju izmantošanā, tai skaitā aprobežojumus, kas izriet no „Aizsargjoslu likuma”.

2.3.1 Detālplānojumu teritorijas

TIAN paredz teritorijas Auces pilsētā, kurām izstrādājams detālplānojums. Vienlaicīgi TIAN nosaka priekšnosacījumus citiem gadījumiem, kad teritorijas turpmākajai attīstībai izstrādājams detālplānojums.

2.3.2 Savrupmāju apbūves teritorijas

Auces TP paredz, ka savrupmāju apbūves teritorijās noteicošā funkcija ir mājoklis 1 vai 2 ģimeņu dzīvojamā ēku vajadzībām. Savrupmāju apbūves teritorijas tiek paredzētas tikai dzīvojamās apbūves vajadzībām, tajās nevar būvēt cita veida objektus, izņemot lokālas mazumtirdzniecības un pakalpojumu iestādes.

Auces TP paredz kā savrupmāju apbūves teritorijas saglabāt esošās teritorijas Auces pilsētā, Vecaucē, Bēnē, Īlē, Lielaucē, Ražotājos, Ķieģelceplī, Vītiņos, Ķivelē, Ukros,

Sniķerē un noteikt jaunas savrupmāju apbūves teritorijas Aucē, Bēnē, Vītiņos līdzšinējo lauksaimniecībā izmantojamo vai neizmantoto teritoriju, ko pārsvarā veido ruderāli biotopi, vietā.

2.3.3 Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas

Auces TP paredz, ka mazstāvu apbūves teritorijās noteicošā funkcija ir mājokļa izbūve ar teritorijas izmantošanas veidu kā viengīmenes vai divgīmeņu ēku dzīvojamā apbūve, mazstāvu daudzdzīvokļu ēku un rindu ēku apbūve. Mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas tiek paredzētas viengīmenes vai divgīmeņu ēku dzīvojamās apbūve, daudzdzīvokļu ēku un rindu ēku apbūves vajadzībām, kur iespējams izbūvēt arī mazumtirdzniecības un pakalpojumu iestādes, bet nav iespējams izbūvēt ražošanas, rūpniecības u.tml. objektus.

Auces TP paredz kā mazstāvu dzīvojamās apbūves teritorijas saglabāt esošās daudzdzīvokļu, viengīmeņu vai divgīmeņu dzīvojamo ēku apbūves teritorijas Aucē un visos ciemos.

2.3.4 Jauktas apbūves teritorijas

Auces TP paredz, ka jauktas apbūves teritorijās noteicošā funkcija ir daudzdzīvokļu māju, darījumu objektu, tirdzniecības un pakalpojumu objektu izbūve apvienojumā ar teritorijas izmantošanas veidu kā izglītības, ārstniecības, kultūras, sociālās aprūpes, sporta būve.

Auces TP paredz, ka jauktas apbūves teritorijas tiek noteiktas esošajai apbūvei Auces un ciemu teritorijās. Jaunas jauktas apbūves teritorijas tiek noteiktas atsevišķās vietās ciemos (Ukri, Īle, Bēne, Vecauce u.c.) un Auces pilsētā.

2.3.5 Publiskās apbūves teritorijas

Publiskās apbūves teritorijas tiek noteiktas dažādu pašvaldības un valsts sniegto pakalpojumu kultūrā, izglītībā, pārvaldē nodrošināšanai, kā arī biroju un darījumu iestāžu vajadzībām.

Publiskās apbūves teritorijas tiek noteiktas esošajai apbūvei Auces un ciemu teritorijās.

2.3.6 Dabas un apstādījumu teritorijas

Auces TP kā dabas un apstādījumu teritorijas tiek noteiktas teritorijas, kurās noteicošā funkcija ir ekoloģiskās intereses un rekreācija, kā parki, skvēri, krastmalu apstādījumi u.tml. Dabas

Dabas un apstādījumu teritorijas tiek noteiktas skvēriem Auces pilsētā, Īles estrādei, Lielauces parkam, Vecauces parkam, Īles SAC parkam, kā arī kapsētām u.c. teritorijām Auces un ciemu teritorijās.

2.3.7 Rūpniecības teritorijas

Auces TP nosaka rūpniecības teritorijas, kuras iedala ražošanas un noliktavu teritorijās un derīgo izrakteņu ieguves teritorijās.

Ražošanas un noliktavu teritorijas tiek noteiktas, lai nodrošinātu visu veidu rūpnieciskās ražošanas un izejvielu, preču un produkcijas uzglabāšanas un loģistikas pakalpojumus.

Ražošanas un noliktavu teritorijas tiek noteiktas esošajai apbūvei Aucē un ciemu teritorijās, kā arī ārpus Auces un ciemiem - lauksaimnieciskās ražošanas nodrošināšanai jau esošo, strādājošo fermu, kompleksu, mehānisko darbnīcu, kokapstrādes uzņēmumu teritorijās.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas tiek noteiktas smilts/ grants, māla un kaļķakmens atradņu, kuru izstrāde atklātos karjeros iespējama lielākās par 25 ha teritorijās. Detalizēta informācija par atradnēm sniegta 3.7.nodaļā, vides situācija raksturota 5.nodaļā.

Kaļķakmens ieguvei tiek paredzēti nosacījumi, kādi jāizvērtē ietekmes uz vidi novērtējuma laikā.

2.3.8 Transporta infrastruktūras teritorijas

Auces TP kā transporta infrastruktūras teritorijas tiek noteiktas teritorijas, kuras tiek izmantotas zem autoceļiem, dzelzceļa, inženierkomunikācijām, transportlīdzekļu stāvvietām visā novada teritorijā. TIAN nosaka prasības jaunu objektu izbūvei. Auces TP saglabā esošo autoceļu infrastruktūru, naftas vada „Polocka – Mažeļķis” dislokāciju, dzelzceļa sliežu ceļus. No jauna, atbilstoši VAS LVM sniegtajai informācijai, tiek plānots izbūvēt meža ceļus.

2.3.9 Tehniskās apbūves teritorijas

Auces TP kā tehniskās apbūves teritorijas tiek noteiktas teritorijas, kas nepieciešamas inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu izbūvei, apsaimniekošanai, uzturēšana un attīstībai visā novada teritorijā.

2.3.10 Ūdeņu teritorijas

Auces TP paredz, ka ūdeņu teritorijas tiek noteiktas visu virszemes ūdensobjektu teritorijās un paredz, ka teritorijas izmantošana saistīta ar dabas vērtību un resursu

ilgtspējīgu izmantošanu un saglabāšanu, dabisku virszemes ūdeņu sistēmas funkcionēšanu, zivsaimniecību un zvejniecību, aktīvo atpūtu un rekreāciju.

2.3.11 Mežu teritorijas

Auces TP paredz, ka mežu teritorijas tiek noteiktas ārpus mikroliegumiem, ĪADT, blīvas apbūves teritorijām, kā arī jaunaudzēs, laucēs, izcirtumos u.c. veida teritorijās mežu zemēs visā novada teritorijā. Mežu teritorijās teritorijas izmantošana ir saistīta ar zinātnisko izpēti, mežistrādi un meža resursu atjaunošanu, dabas vērtību aizsardzību un rekreāciju. Mežu teritorijās iespējams būvēt viensētu, tūrisma un atpūtas objektu, peldvietas, kempingu. Iespējama māla, smilts, grants ieguves karjera līdz 25 ha platībā izveidošana.

2.3.12 Lauku zemes

Auces TP nosaka trīs veidu lauku zemes- lauku zemes ārpus blīvi apdzīvotām vietām, lauku zemes blīvi apdzīvotās vietās un mazdārziņu teritorijas.

Lauku zemes ārpus blīvi apdzīvotām vietām aptver visu novada teritoriju. Tās iespējams izmantot visa veida lauksaimnieciskajai darbībai- zemes apstrādei, izmantošanai kā pļavām un ganībām, būvēt ēkas un būves, kas nepieciešamas lauksaimnieciskās produkcijas ražošanai un pārstrādei, fermam ar dzīvnieku skaitu līdz 50 galvām. Lauku zemēs ārpus blīvi apdzīvotām vietām iespējama viensētu apbūve, kā arī iespējams attīstīt tūrisma un rekreācijas pakalpojumus, izveidot peldvietas, atpūtas vietas. Iespējama māla, smilts, grants ieguves karjera līdz 25 ha platībā izveidošana.

Lauku zemes blīvi apdzīvotās vietās tiek noteiktas visos ciemos, lai nodrošinātu iespēju nodarboties ar lauksaimniecību. Šīs teritorijas iespējams izmantot arī viensētu apbūvei un sakņu dārzu un augļu dārzu vajadzībām. Izstrādājot detālplānojumu vai zemes ierīcības projektu šīs teritorijas var transformēt uz savrupmāju apbūves teritorijām.

Mazdārziņu teritorijas tiek noteiktas, lai nodrošinātu sakņu un augļu dārzu izmantošanu pašpatēriņa vajadzībām. Šīs teritorijas nav apbūvējamas, izņemot īslaicīgas lietošanas būves.

3 Esošā vides stāvokļa apraksts

3.1 Teritorijas vispārējs raksturojums

Auces novads atrodas Zemgales reģiona rietumdaļā, robežojoties ar Saldus un Brocēnu novadiem rietumos, Dobeles novadu ziemeļos un austrumos, Tērvetes novadu dienvidaustrumos un Lietuvas Republiku dienvidos.

Auces novads aizņem 51758,2 ha lielu platību.

Auces novadā atrodas trīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas- dabas liegumi „Vīķu purvs”, „Ukru gārša” un „Garākalna smilšu krupja atradne”.

Novada 51758,2 ha lielāko daļu aizņem lauksaimniecībā izmantojamas zemes. Valsts zemes dienesta dati par nekustamo īpašumu lietošanu uzskatāmi rāda, ka lauksaimniecības zemes aizņem aptuveni 2/3 no visas teritorijas. Meži aizņem aptuveni 1/3 jeb 29,78% no visas teritorijas. 1,43% aizņem satiksmes infrastruktūra. Mazāk kā 0,5% aizņem ūdens objekti, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme. Apbūvētās teritorijas kopumā aizņem 1,27% no kopējās teritorijas.

1.tabula. Auces novada teritorijas sadalījums pa zemes lietošanas veidiem.

Kods	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķu grupa	Zemes vienību skaits	Kopplatība, ha	Īpatsvars
01	Lauksaimniecības zeme	3176	34822,6	67,28%
02	Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu	164	15412,6	29,78%
03	Ūdens objektu zeme	7	47,5	0,09%
04	Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas	2	30,3	0,06%
05	Dabas pamatnes un rekreācijas nozīmes zeme	18	51,5	0,10%
06	Individuālo dzīvojamo māju apbūves zeme	1052	266,1	0,51%
07	Daudzdzīvokļu māju apbūves zeme	223	65,0	0,13%
08	Komercdarbības objektu apbūves zeme	38	11,0	0,02%
09	Sabiedriskas nozīmes objektu apbūves zeme	108	163,9	0,32%
10	Ražošanas objektu apbūves zeme	85	109,1	0,21%
11	Satiksmes infrastruktūras objektu apbūves zeme	383	738,4	1,43%
12	Inženiertehniskās apgādes tīklu un objektu apbūves zeme	39	40,2	0,08%
13	Nekustamā īpašuma lietošanas mērķis nav norādīts	0	0,0	0,00%
Kopā:		5295	51758,2	100,00%

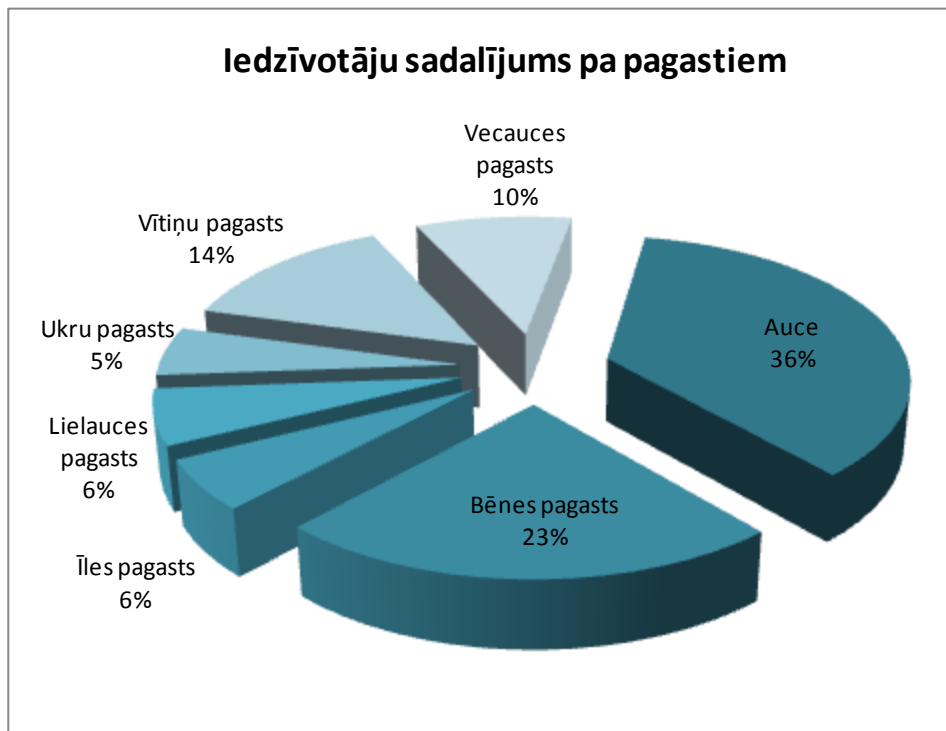
3.2 Teritorijas apdzīvojums un uzņēmējdarbība

Auces novada apdzīvojumu raksturo novada iedzīvotāju izvietojums un skaits, novadā esošās apdzīvotās vietas un to veidi, saiknes starp apdzīvotajām vietām un uzņēmējdarbības attīstība.

2011.gada sākumā Auces novadā ir reģistrēti 8494 iedzīvotāji.¹ Vairāk kā trešdaļa iedzīvotāju -36%- dzīvo Auces pilsētā, aptuveni 1/5 daļa (22%) - Bēnes pagastā. Vismazākais iedzīvotāju skaits- 5% no kopējā iedzīvotāju skaita dzīvo gan Ukru pagastā. Gan Īles, gan Lielaucenes pagastā dzīvo 6%, Vecauces pagastā- 10% un Vītiņu pagastā- 14% no kopējā novada iedzīvotāju skaita.

1.attēls. Iedzīvotāju skaita sadalījums pa Auces novada pagastiem, 01.01.2011. (PMLP dati)

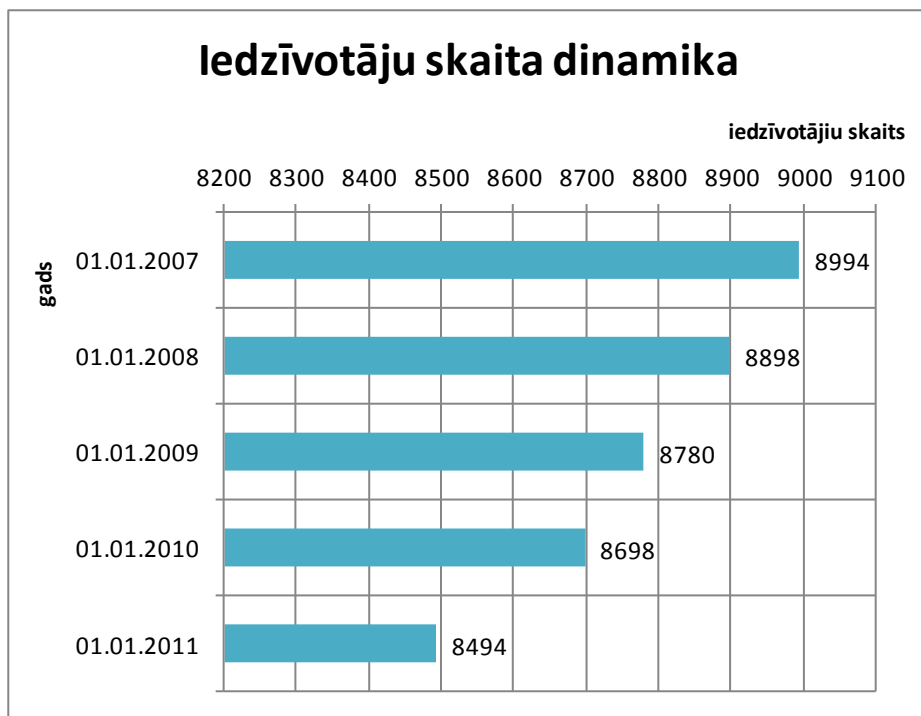

Auces pilsēta ir novada administratīvais centrs, kas atrodas 100 km attālumā no Rīgas, ~ 60 km attālumā no Jelgavas un Saldus un 40 km attālumā no Dobeles. 12 km no Auces ir Lietuvas robeža un 60 km attālumā - Šauļi (Lietuvas Republika). Auces pilsētas robežas ir noteiktas ar pašvaldības teritorijas plānojumu. Aucē atrodas gan novada pašvaldība, tās pārvaldes un sociālās infrastruktūras iestādes, kur var saņemt kultūras, izglītības un sociālos pakalpojumus, gan dzīvesvietas, gan nodrošinātas plaša spektra darbavietas ražošanā un pakalpojumu sfērā. Pilsētā ir pieejami arī plaša spektra ikdienā iedzīvotājiem nepieciešamo, kā piem. tirdzniecības, sadzīves, sakaru u.c. pakalpojumi, kurus izmanto arī visi novada iedzīvotāji.

Kopš 2007.gada Auces novada iedzīvotāju skaits turpina samazināties.

¹ PMLP dati. Pēc 2011.gada tautas skaitīšanas provizoriskajiem rezultātiem Auces novadā ir 7135 iedzīvotāji.

2.attēls. Iedzīvotāju skaita dinamika (PMLP dati)

Viensētas veido vairākumu, aptuveni 90% no visu lauku apdzīvoto vietu kopuma, to galvenā nozīme novada apdzīvoto vietu tīklā ir nodrošināt lauku teritoriju vienmērīgu apdzīvotību. Tās funkcionē vai nu tikai kā dzīvesvieta vai arī kā dzīvesvieta un zemnieku vai piemājas saimniecības vienlaicīgi. Atsevišķos gadījumos tajās tiek attīstīta arī cita veida uzņēmējdarbība: tūrisma pakalpojumi, lauksaimniecības/mežsaimniecības produkcijas pārstrāde, mazumtirdzniecība u.c. Atsevišķu viensētu iedzīvotāju skaits sarucis līdz kritiskam minimumam – 1-2 cilvēkiem.

Viensētu grupas (tai skaitā arī pie bij. fermām apdzīvotās vietas) – parasti ir vairākas viensētas vai 1960-os gados celta 8-12 dzīvokļu māja fermas strādnieku vajadzībām, kas atšķiras pēc iedzīvotāju skaita un izmantošanas veida.

Ciemi. Ciemu robežas, atbilstoši LR likumdošanai, tiek noteiktas ar pašvaldības teritorijas plānojumu. Novadā esošie 18 ciemi pilda galvenokārt mājokļa funkciju, 12 no tiem ir pieejama ražošanas vai pakalpojumu uzņēmumu darbība. Četri ciemi nodrošina pašvaldības pārvaldes sniegto pakalpojumu pieejamību, tāpēc tiem ir izveidojušās noturīgas saiknes ar citām apdzīvotām vietām- viensētām, viensētu grupām un ciemiem. Īlē, Bēnē, Ukros un Lielaucē atrodas pašvaldības pārvaldes un pašvaldības kultūras, sociālo pakalpojumu iestādes. Ciemos ir pieejami arī primārās veselības aprūpes, tirdzniecības un pasta pakalpojumi. Dzīvojamai apbūvei raksturīgas 1-2 stāvu viengīmenes ēkas, 2-3 stāvu, atsevišķos ciematos arī 4-stāvu daudzdzīvokļu tipa ēkas. Ciemi lielākā vai mazākā mērā nodrošināti ar centralizētu ūdensapgādi un

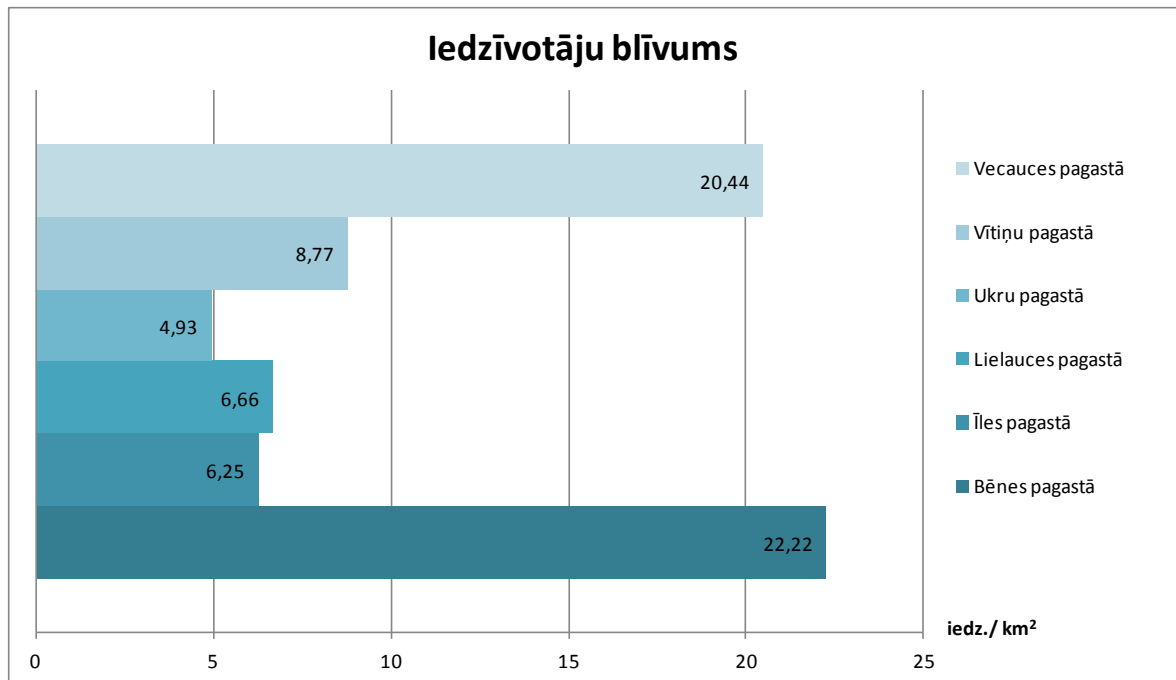
kanalizāciju. Tajos ciemos, kur iekārtota centrālā apkure tā tiek izmantota tikai daļēji, apsildot sociālās infrastruktūras objektus un dažas citas pašvaldību lietotas ēkas.

Pārējie ciemi- Vecmiķeļi, Krūškalne, Vecauce, Ķevele, Ražotāji, Ķieģeļceplis, Īles sanatorija, Stirnas, Sniķere, Vītiņi, Bungas, Galāti, Putras, Kokmuiža- atšķiras no iepriekš raksturotajiem. Šo ciemu attīstība saistīta vai nu ar atsevišķām apkalpes iestādēm (Īles sanatorija – pie bijušā sociālās rehabilitācijas centra) vai arī ar esošo lauksaimnieciskās ražošanas nodrošināšanu (Vecmiķeļos, Vecaucē, Vītiņos). Ķieģeļceplis atšķiras ar to, ka tajā esošā ražošanas funkcija (ķieģeļu ražošana) funkcionē tandēmā ar dzīvojamās apbūves kvartālu. Dzīvojamai apbūvei raksturīgas galvenokārt 1-2 stāvu vienģimenes ēkas, kā arī 2-4 stāvu daudzdzīvokļu tipa ēkas.

Kopumā Auces novadā ciemos dzīvo 4058 iedzīvotāju, kas ir 47,8% no visiem novada iedzīvotājiem, viensētās (ārpus ciemiem un pilsētās) dzīvo 1390 iedzīvotāju, t.i. 16,2%, bet Auces pilsētā – 3046 jeb 35,9% iedzīvotāju. Visaugstākā iedzīvotāju koncentrācija ciemos ir Bēnes, Lielauces un Vecauces pagastos, attiecīgi 88%, 88,1% un 67,1% no katra pagasta iedzīvotājiem. Visvairāk ciemu Auces novadā ir Vītiņu pagastā - 6, kuros dzīvo 63,4% no visiem pagasta iedzīvotājiem.

Pēdējo 5 gadu laikā iedzīvotāju izvietojums Auces novadā nav būtiski izmainījies, tas ir saglabājies samērā vienmērīgs pa visu teritoriju. Vidējais Auces novada iedzīvotāju blīvums ir 16.4 iedzīvotāji uz 1 km². Visblīvāk apdzīvotā teritorija ir Auces pilsēta - 789,12 iedzīvotāji uz 1 km², savukārt no pagastiem lielākais iedzīvotāju blīvums ir Bēnes pagastā - 22,22 iedzīvotāji uz 1 km² un Vecauces pagastā - 20,44 iedzīvotāji uz 1 km² Pārējos novada pagastos tas ir būtiski zemāks – Ukru pagastā - 4,93, Īles pagastā 6,25 un Lielauces pagastā - 6,66 iedzīvotāji uz 1 km².

3.attēls. Iedzīvotāju blīvums pagastos.

Uzņēmējdarbības profilējošās nozares Auces pilsētā un pagastos ir atšķirīgas. Auces novadā profilējošā uzņēmējdarbības nozare ir apstrādes rūpniecība, šeit bij. uzņēmuma Lauktechnika teritorijā izvietojas vairāki ražojoši uzņēmumi, kas nodarbojas ar autotransporta pakalpojumu sniegšanu (uzņēmums „Ilgas”), metālapstrādi un darba galdu ražošanu (SIA „Tehnika”), santehnikas un cauruļvadu uzstādīšana, tirdzniecību un remontu (SIA „Santehs”).

Auces novada pagastos profilējošā uzņēmējdarbības nozare ar atsevišķiem izņēmumiem ir lauksaimniecība. Auces novadam ir raksturīga intensīva lauksaimnieciskā ražošana, ko veic tādi uzņēmumi kā Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētījumu saimniecība „Vecauce”, SIA „Tand Ukri”, SIA „Tand Agra”, SIA „Baltic Breeder”, SIA „Agrar Union”,

Lauksaimnieciskā ražošana, visattīstītākā ir Vecauce pagastā, kur tās attīstību ietekmē Latvijas Lauksaimniecības universitātes mācību un pētījumu saimniecība „Vecauce”- šeit atrodas lielražojošie uzņēmumi, ka liellopu ferma „Līgotnes”, cūku nobarošanas komplekss „Pūpoli”, biogāzes ražotne, lauksaimnieciskās ražošanas komplekss Vecauce ciemā, augļu dārzi un intensīvi izmantotas lauksaimniecības zemes. Ukru un Bēnes pagastā ar intensīvu lauksaimniecisko ražošanu (graudkopība) nodarbojas SIA „Tand Agro” un „Tand Ukri”. Īles pagastā atrodas viens lielražojošs uzņēmums- cūku nobarošanas komplekss „Avoti”. (SIA „Baltic Breeders”). Īles pagastā SIA „Baltic Breeders” nodarbojas arī ar zivkopību.

Ar netradicionālo lauksaimniecību- augļkopību un biškopību visvairāk nodarbojas Vītiņu pagastā. Atsevišķas zemnieku saimniecības nodarbojas arī ar lauksaimniecības pakalpojumu sniegšanu (graudu kaltes, graudu apstrāde).

Lielaucē, bij. Lielauces muižā un kempingā pie Lielauces ezera un Vītiņu pagasta „Losbergos” tiek sniegti atpūtas un rekreācijas pakalpojumi.

Lielauces pagastā, Ražotājos atrodas ķieģeļu ražotne (SIA „Ceplis”), Bēnes pagastā- apgērbu šūšanas darbnīca (SIA „Hagiteks”), kokapstrādes ražotnes (SIA „Bēnes ozoli”).

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko apdzīvojuma struktūras attīstību un uzņēmējdarbību šādos aspektos:

- nebūtu radīti labvēlīgi apstākļi uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei;
- nebūtu skaidri noteikti nosacījumi teritoriju apbūvei;
- nebūtu nodrošināta iespēja iegūt informāciju par sabiedrisko pakalpojumu pieejamību, uzņēmējdarbības attīstību un īpašumu turpmāko izmantošanu.

3.3 Transporta infrastruktūra

Auces novadā transporta infrastruktūru veido dzelzceļa sliežu ceļi, naftas transporta cauruļvads un autoceļu tīkls.

Dzelzceļa sliežu ceļi šķērso Bēnes un Vītiņu pagastus un Auces pilsētu. Tie netiek izmantoti kravu vai pasažieru pārvadājumiem.

Naftas transporta cauruļvads „Polocka- Mažeikis” šķērso Ukru pagasta teritoriju. Normālas ekspluatācijas apstākļos naftas cauruļvads nevar radīt bīstamo vielu noplūdes. 600 m garā posmā naftas vads robežojas ar dabas liegumu „Ukru gārša”.

Autoceļu tīkls sastāv no valsts reģionālajiem un vietējiem autoceļiem, pašvaldību, mežu un uzņēmumu, māju ceļiem.

Pēc Latvijas Autoceļu direkcijas ² datiem, uz valsts reģionālajiem autoceļiem P 96 un P 104 un valsts vietējiem autoceļiem posmos, kas šķērso Auces novadu, satiksmes gada vidējā diennakts intensitāte 2008.gadā bija vidēji ne vairāk kā 1000 automašīnu diennaktī. Pēc 2008.gada satiksmes intensitātes monitorings vairs nav veikts. Ievērojot vispārējo satiksmes intensitātes samazinājumu valstī pēc 2009.gada, var pieņemt, ka līdzīgi ir noticis Auces novadā.

² www.lad.gov.lv, informācija iegūta 2012.gadā

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko transporta infrastruktūras attīstību šādos aspektos:

- Netiktu noteikti perspektīvā izbūvējamie ceļu posmi;
- nebūtu radīti labvēlīgi apstākļi autoceļu infrastruktūras attīstībai un investīciju piesaistei;
- netiktu noteiktas transporta infrastruktūras aizsargjoslas;
- nebūtu nodrošināta iespēju sabiedrībai iegūt informāciju par īpašumu turpmāko izmantošanu.

3.4 Piesārņojuma kontrole un tā ietekmes

Jebkurā teritorijā esošie objekti savas darbības laikā ietekmē dažādus vides kvalitātes aspektus. Vides kvalitāti attiecībā uz sabiedrības veselību, augsnes un gruntsūdeņu un ūdens resursu kvalitāti potenciāli var ietekmēt dažādi faktori, kas rodas objektu un to teritorijas izmantošanas laikā. Sabiedrības veselību var ietekmēt izmaiņas gaisa kvalitātē, trokšņu līmeņos, vibrācijas un smakas, transporta infrastruktūras izmantošana. Augsnes, gruntsūdeņu un ūdens resursu kvalitāti var ietekmēt dažādas darbības, kas saistītas ar zemes izmantošanu un apbūvi.

Jelgavas reģionālā vides pārvalde, atbilstoši likumam „Par piesārņojumu”, darbībām, kas ietekmē vides kvalitāti, izsniedz A un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas. Auces novadā A kategorijas atļaujas ir saņēmuši divi lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi. B kategorijas atļaujas ir saņēmuši 14 uzņēmumi. Noteicošā ir pazemes ūdeņu izmantošana un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbība, no visiem uzņēmumiem četriem atļaujas ir izsniegtas saistībā ar ražošanu.

2.tabula. Pārskats par uzņēmumiem, kuru darbībai izsniegtas B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas (VPVB, 2012)

Atļauja	Uzņēmums, iekārtas	Darbība	Objekts	Ūdens patēriņš m³/gadā	Notekūdeņu novadišanas a, m³/gadā	Notekūdeņu novadišanas limits, m³/gadā
JE11IB0038	EK Auces, SIA		siltumenerģijas ražošana			
JE10IB0013	Auces komunālie pakalpojumi, SIA			23725		
		N200148	bioloģiskās attīrīšanas iekārtas		40200	56320

Atļauja	Uzņēmums, iekārtas	Darbība	Objekts	Ūdens patēriņš m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas limits, m ³ /gadā
		N200149	mehāniskās attīrīšanas iekārtas		58000	71680
	Kalpaka -1	P200567	pazemes ūdens ieguve	71680		
	Vītiņu 1	P200569		56320		
JE11IB0010	Bēnes nami, SIA	N200164	Bēnes ciemata NAI "Ciemats"		83950	
	Stacijas 1		pazemes ūdens ieguve	94900		
	Īles iela					
	Ozolu iela					
	Ezera 1					
JE10IB0022	SIA LLU Mācību un pētījumu saimniecība "VECAUCE"	BIOGĀZES RAŽOTNE	Biomases bioloģiskā apstrāde, līdz 18500 t/gadā	17230 (no centralizētās ūdensapgādes sistēmas)		
			biogāzes ražošanas, 1050000m ³ /Gadā			
			koģenerācijas stacija, 0.26 kW			
			sadedzināšanas iekārtas, 200 kW			
			gāzes lāpa, 280Nm ³ /stundā			
			slaucamo govju ferma "Līgotnes" 400 galvām			
JE10IB0048	Auces novada pašvaldība	notekūdeņu attīrīšana	bioloģiskās NAI "Ķevele"		100	12000 m ³ /gadā
		P200932	pazemes ūdens ieguve	15000		
JE10IB0066	Lielauces pagasta pārvalde	A200187	bioloģiskās NAI "Lielauce"		17265	17265 m ³ /gadā

Atļauja	Uzņēmums, iekārtas	Darbība	Objekts	Ūdens patēriņš m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas limits, m ³ /gadā
	Ražotāji	P200278	pazemes ūdens ieguve	7227		
	Centra jaunā	P200279		8833		
	Centra vecā	P200280		8833		
	Uzvaras	P200281		3796		
JE10IB0014	SIA LLU Mācību un pētījumu saimniecība "VECAUCE"	N200151	NAI			22148
	Centrs 1	P200570	pazemes ūdens ieguve	47450		
	Piena ceļš	P200572		1825		
	Ābeles	P200574		2555		
	Kurpnieki	P200573		12775		
			virszemes ūdens ieguve (dīki)			
	Centrs 1	V200022		2730		
JE11IB0006	Lielaucē pagasta pārvalde		Īles ciemata bioloģiskās NAI			25550
	centrs	P 200579	pazemes ūdens ieguve	32850		
	Skolas	P200880		730		
	Mūrīši	P200881		2190		
JE10IB0049	Auces novada pašvaldība		bioloģiskās NAI "Zariņi"			18615
	Skujiņas		pazemes ūdens ieguve	23360		
JET-7-280	SIA "Karaļavotu ūdens"		dzeramā ūdens "Karaļavoti" ražotne	1757		
JET-7-0237	SIA "Firma Auce- T"		kokogļu ražotne, 132 t/gadā, izmanto 1710 m ³ koksnes/gadā			
JE09IB0049	SAC Īle (likvidēta)		NAI			9490
			pazemes ūdens ieguve			9490

Atļauja	Uzņēmums, iekārtas	Darbība	Objekts	Ūdens patēriņš m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas m ³ /gadā	Notekūdeņu novadišanas limits, m ³ /gadā
JE 09 IB 0034	SIA "Tehnika Auce"		katlu māja			
JE09IB0038	Ukru pagasta pārvalde	200196	bioloģiskās NAI Ukros			19748
		200197	NAI Sņiķerē			9874
	Centrs	P 200618	pazemes ūdens ieguve	19748		
	Sņiķere	P200619		9874		

3.4.1 Lauksaimnieciskā ražošana

Lielāko uzņēmumu darbība tiek kontrolēta, Jelgavas reģionālajai vides pārvaldei izsniedzot to darbībai A un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas atbilstoši likumos „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un „Par piesārņojumu” uz to pamata izdotajos MK noteikumos norādītajos gadījumos ar mērķi nodrošināt visa veida emisiju vidē – gaisā, virszemes ūdeņos, augsnē - uzraudzību.

Auces novadā A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas ir izsniegtas SIA „PF VECAUCE” cūku audzēšanas kompleksam „Pūpoli” Vecauces pagastā (atļaujas Nr.JE10IA0003) ar kopējo jaudu 1900 sivēnmātes, 45000 sivēni gadā un SIA „Baltic Breeders” cūku audzēšanas kompleksam „Avoti” Īles pagastā (atļaujas Nr. Nr.JE12IA0002) ar kopējo jaudu 63800 cūku gadā.

Auces TP precīzi definē teritorijas, kuras tiek izmantotas lauksaimnieciskajai ražošanai. Netiek paredzētas jaunas teritorijas.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko lauksaimnieciskās ražošanas teritoriju izmantošanu šādos aspektos:

- nebūtu radīti labvēlīgi apstākļi esošo teritoriju intensīvai izmantošanai, attīstībai un investīciju piesaistei;
- nebūtu nodrošināta informācija par lauksaimnieciskās ražošanas objektu plānoto izvietojumu.

3.4.2 Gaisa kvalitāte

Gaisa kvalitāti Auces novadā ietekmē stacionārie avoti, autotransporta radītās emisijas, kā arī vietējās apkures sistēmas. Pierobežā ar Lietuvas Republiku gaisa

kvalitāti ietekmē piesārņojums ar putekļiem no Jaunakmenes cementa- šifera rūpnīcas.

Izvērtējot iespējamo piesārņojuma izkliedi pēc katlumāju kopējā emisiju apjoma, var secināt, ka apkures katlu emisijas devums summārajā piesārņojuma koncentrācijā ir neliels un piesārņojošo vielu koncentrācijas nevienā gadījumā nepārsniedz gaisa kvalitātes robežlielumus saskaņā ar 21.10.2003. MK noteikumu Nr.588 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktajiem lielumiem.

Lielākai daļai patērētāju ir vietējā apkures sistēma, kur kā kurināmo izmanto koksnī vai šķeldu. Šo patērētāju izmantotais kurināmais netiek uzskaitīts un nav iekļauts datu bāzēs, tāpēc informācija par to radīto piesārņojumu nav pieejama.

Informācija par autotransporta radītām emisijām nav pieejama. Tomēr uzskatāms, ka autotransporta radītas emisijas gaisā ir lokāla rakstura, turklāt, pastāvot pietiekamiem priekšnoteikumiem tā izkliedei, tā ietekme tiek samazināta un piesārņojošo vielu koncentrācijas nevienā gadījumā nepārsniedz gaisa kvalitātes robežlielumus saskaņā ar 03.11.2009 MK noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti” noteiktajiem robežlielumiem.

Pierobežas teritorijā ar Lietuvu, kas atrodas Jaunakmenes cementa – šifera rūpnīcas tuvumā, pie nosacījuma, kad pūš dienvidu, dienvidrietumu vēji, tiek konstatēts pārrobežu piesārņojums ar putekļiem, kas ir rupjāki nekā PM 10. Situācija ir nemainīga kopš rūpnīcas pastāvēšanas.

Pastāvot pašreizējām tendencēm un novada iedzīvotāju skaita sarūkšanai, nav prognozējams, ka varētu rasties jauni, būtiskas emisijas radoši objekti. Teritorijas plānojuma īstenošana nevar ietekmēt esošo emisiju gaisā avotu izvietojumu un radītās emisijas. Ja tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve valsts nozīmes kaļķakmens atradnē „Auce”, var rasties jauns PM daļiņu emisijas avots.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmākos emisiju gaisā avotus šādos aspektos:

- nebūtu nodrošināta iespēju sabiedrībai iegūt informāciju par īpašumu turpmāko izmantošanu.

3.4.3 Notekūdeņu novadišana

Centralizētos notekūdeņu savākšanas pakalpojumus Auces novadā nodrošina pašvaldības uzņēmumi.

Kopējo Auces novada kanalizācijas infrastruktūru veido 23,34 km (ieskaitot sadzīves un lietus kanalizācijas tīklus) plašs kanalizācijas tīkls un 12 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Plašākie kanalizācijas tīkli, līdzīgi kā ūdensapgādes tīkli, atrodas Auces pilsētā 12km, Ukru pagastā 5,35 un Bēnes pagastā 3,67 pārējos Auces novada pagastos ūdensapgādes tīklu garums ir ievērojami mazāks- 1,22 km Lielauces pagastā un 1,1 km Īles pagastā.

Auces novada notekūdeņu attīrīšanu nodrošina 12 notekūdeņu attīrīšanas iekārtas lielākajās apdzīvotajās vietās- Īlē, Vītiņos, Ukros, Lielaucē, Bēnē, Aucē u.c.

3.tabula. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu jaudas.

Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas	Tips	Plānotā jauda/ būvniecības gads	Noslodzes jaudas, M³
Ķeule	BIO-100, dīķi	100/1986	50
Īle	COK, dīķi	100/1980	50
Īle SPRC	aerotenks	100/1992	40
Auce	biocler	24/1995	6
Auce Auces SKP	septiķi	100/1938	35
Auce Auces SKP	2BIO-100, dīķi	200/1982	60
Bēne SP	KU-200, dīķi	200/1994	110
Bēnes vidusskola	sep.dīķi	100/1975	10
Lielauce	BIO-100, dīķi	100/1985	50
Sniķere	biodīķi	50/1989	40
Ukri	aerotenks, dīķi	200/1987	90
Vītiņi	2BIO-100, dīķi	200/1986	90
Vecauces VMPS	boks dīķi	200/1983	Iespējams izmantot laistīšanai
Vecmiķeļi Bēnes SP	B-14/21	45/1986	Nedarbojas

Visaugstākais pakalpojumu saņēmēju skaits ir procentuāli ir Lielauces pagastā 68% no visiem pagasta iedzīvotājiem, kamēr Auces pilsētā šis pakalpojums tiek nodrošināts tikai 40% iedzīvotāju.

Notekūdeņi no pārējām, novada teritorijā esošām dzīvojamām ēkām un lauku saimniecībām tiek novadīti uz izvedamajām krājvertnēm, ko apsaimnieko paši iedzīvotāji.

Teritorijas plānojums nevar ietekmēt notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību un apsaimniekošanu.

Pastāvot pašreizējām tendencēm un novada iedzīvotāju skaita sarūkšanai, nav prognozējams, ka varētu rasties jaunas notekūdeņu novadīšanas vietas.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko notekūdeņu novadīšanas vietu izmantošanu šādos aspektos:

- Nebūtu nodrošināta teritoriju turpmākā apsaimniekošana un izmantošana, kā arī investīciju piesaiste;
- nebūtu noteiktas aizsargjoslas ap notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.

3.4.4 Atkritumu apsaimniekošana

Auces novada pašvaldība organizē un kontrolē atkritumu apsaimniekošanu atkritumu apsaimniekošanas zonā, kas ir vienota visā Auces novada teritorijā, saskaņā ar normatīvajiem aktiem, Auces novada saistošajiem noteikumiem Nr.25 (apstiprināti ar Auces novada Domes 25.08.2010. lēmumu (prot.Nr.8, 9.§.)).

Atkritumu apsaimniekošanu Auces novadā nodrošina SIA „Auces komunālie pakalpojumi”. Novada teritorijā tiek veikta arī dalītā atkritumu savākšana, ko nodrošina Zemgales EKO. Novadā ir 14 šķirotu atkritumu konteineru vietu skaits, Auces pilsētā - 6, Bēnes pagastā - 3, pārējos pagastos pa vienam izvietoti speciālie konteineri plastmasas pudeļu, stikla un kartona šķirošanai.

Auces novada sadzīves atkritumi tiek nogādāti uz sadzīves atkritumu poligonu „Brašķi” Jelgavas novada Līvberzes pagastā.

Auces novadā atrodas 6 slēgtas atkritumu izgāztuves, tāda nav tikai Vītiņu pagastā, visas tā ir rekultivētas, to kopējā platība - 4,9 ha. Visas izgāztuvju teritorijas ir reģistrētas Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrā kā potenciāli piesārņoti objekti.

Teritorijas plānojums nevar ietekmēt atkritumu apsaimniekošanas sistēmas darbību. Auces TP grafiski nosaka slēgto atkritumu izgāztuvju teritorijas un paredz teritorijas, kur var izveidot atkritumu savākšanas, šķirošanas un pārstrādes laukumus (ražošanas un noliktavu apbūves teritorijas (R1)).

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko slēgto atkritumu izgāztuvju apsaimniekošanu šādos aspektos:

- Netiktu noteiktas teritorijas, kurās var izveidot atkritumu savākšanas, šķirošanas un pārstrādes laukumus;
- Netiktu nodrošināta informācija sabiedrībai par potenciāli slēgto atkritumu izgāztuvju izvietojumu;
- Netiktu noteiktas potenciāli piesārņotās teritorijas slēgto atkritumu izgāztuvju teritorijās.

3.4.5 Kapsētas

Kopā Auces novadā atrodas 15 darbojošās kapsētas - Auces pilsētā un Vecauces pagastā - 3, Bēnes pagastā - 4, Īles pagastā - 1, Lielaucis pagastā - 1, Ukru pagastā - 3, un Vītiņu pagastā - 3. Novadā ir 15 kapsētas, kurās apbedīšana vairs nenotiek.

Visas kapsētu teritorijas Auces TP tiek noteiktas kā dabas un apstādījumu teritorijas. Tajās atļauta ar apbedīšanu saistītu būvju būvniecība. Jaunas kapsētu teritorijas netiek noteiktas.

Novadā nav dzīvnieku kapsētas.

3.4.6 Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas

Saskaņā ar LVĢM centra piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru Auces novadā ir 33.potenciāli piesārņotas vietas.

4.tabula. Potenciāli piesārņotās vietas.

Nosaukums	Adrese	Iemesls	Informācijas gads	Darbība
Pesticīdu noliktava Īles ceļā	Bēnes pagasts	darbības ar augu aizsardzības līdzekļiem (ķīmiskajiem)	2004	Ķīmikāliju uzglabāšanu pārtrauca 1995.g.
Katlu māja Rūpniecības ielā 2d, Bēnē	Bēnes pagasts, Bēne, Jelgavas iela 31	darbības ar naftas produktiem	2004	Pēdējos 13 gadus kā kurināmo izmanto koksni, bet pirms tam izmantoja mazutu. mazuta uzglabāšanas cisternas nav novāktas
DUS, Rūpniecības iela 2, Bēne	Bēnes pagasts, Bēne, Rūpniecības iela 2	darbības ar naftas produktiem	2004	Teritorijā 6 pazemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 53 m ³ un 4 uzpildes vietām, pie kurām ir cietais segums. DUS šobrīd nedarbojas
DUS, Jelgavas iela 31, Bēne	Bēnes pagasts, Bēne, Rūpniecības iela 2d	darbības ar naftas produktiem	2004	Teritorijā 4 pazemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 100m ³ un 4 uzpildes vietām, pie tām ir cietais segums. Šobrīd nedarbojas
Bijusī PSRS armijas teritorija - kara bāze "Rakatās"	Bēnes pagasts, Rakatas		2004	piegruzots ar sadzīves un celtniecības atkritumiem, pie degvielas noliktavas piesārņojums ar naftas produktiem
Rekultivētā atkritumu izgāztuve "Kaijkrogs"	Bēnes pagasts		2004	Sadzīves atkritumu izgāztuve slēgta un rekultivēta 2002.g.

Nosaukums	Adrese	Iemesls	Informācijas gads	Darbība
DUS Īles ceļā (Auces upes krastā)	Bēnes pagasts, Bēne	Darbības ar naftas produktiem	2004	Kopš 1994.gada DUS darbība nenotiek
DUS "Vecmiķeļos"	Bēnes pagasts, Vecmiķeļi	darbības ar naftas produktiem	2004	Kopš 1984.gada DUS darbība nenotiek
DUS Rūpniecības iela 5, Bēne	Bēnes pagasts, Bēne, Rūpniecības iela 5	darbības ar naftas produktiem	2004	DUS darbojās līdz 1995.gadam
Sociālās aprūpes centrs „Īle”, katlu māja	Īles pagasts		2005	katlu māju kurina ar akmeņoglēm
DUS, pagasta centrā	Īles pagasts, Īle	Darbības ar naftas produktiem	2004	teritorijā 5 virszemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 100m ³ un 2 uzpildes vietām
Rekultivēta atkritumu izgāztuve "Intaiši"	Īles pagasts	Uzkrāti sadzīves atkritumi	2004	Izgāztuve pārstāja darboties 1980g. un šobrīd ir rekultivēta 1
Rekultivēta atkritumu izgāztuve "Punkaiši"	Īles pagasts	Uzkrāti sadzīves atkritumi	2004	Atkritumu izgāztuve beidz pastāvēt 1980g. un šobrīd ir rekultivēta
Bijusī katlu māja "Tērces"	Īles pagasts, mājas "Tērces"	Līdz 1992.gadam kā kurināmais tika izmantots šķidrās kurināmais	2004	Šobrīd katlu māja nedarbojas
Bijusī minerālmēslu noliktava z/s "Laimas"	Īles pagasts	Darbības ar agroķīmijas produktiem	2004	Minerālmēsli tika uzglabāti 1992.g.
Bijusī minerālmēslu noliktava "Stūrīši"	Īles pagasts, mājas "Stūrīši"	Darbības ar agroķīmijas produktiem	2004	Minerālmēsli tika uzglabāti līdz 1992.g.
Bijusī pesticīdu noliktava "Jaunarāji"	Īles pagasts, mājas "Jaunarāji"	darbības ar augu aizsardzības līdzekļiem	2004	Pesticīdi uzglabāti līdz 1995.gadam
Rekultivētā atkritumu izgāztuve "Bisenieki"	Īles pagasts	Izgāztuve apbēta ar augsni,	2004	Izgāztuve darbojās līdz 2001.g., rekultivēta, sanācija nav veikta
SIA "Orions" degvielas bāze	Lielaucē pagasts, Lielaucē	Darbības ar naftas produktiem	2004	Teritorijā 8 virszemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 200m ³ un 5 uzpildes vietām
Atkritumu izgāztuve Mežkalni	Lielaucē pagasts, mājas "Mežkalni"		2004	Izgāztuve izmantota tikai 2 gadus un slēgta 2000.gadā
Ķīmikāliju noliktava Grunduļi	Lielaucē pagasts, mājas "Grunduļi"	darbības ar agroķīmijas produktiem	2004	Šobrīd noliktavā ķīmikālijas netiek uzglabātas

Nosaukums	Adrese	Iemesls	Informācijas gads	Darbība
Atruneļi-Glūdaiši, atkritumu izgāztuve	Lielauces pagasts		2004	Izgāztuve rekultivēta 1999.gadā
Cūku komplekss "Ziedi"	Ukru pagasts, Vilkalji		2004	Darbojās līdz 1990.g.
Z/S "Zeltiņi" degvielas bāze	Ukru pagasts, Ukri	Darbības ar naftas produktiem	2004	Teritorijā 14 virszemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 105m ³
Izgāztuve "Medņi"	Ukru pagasts, Sņikere	Uzkrāti sadzīves atkritumi	2004	Darbojās līdz 2001.g.
Sņikeres naftas bāze	Ukru pagasts	Darbības ar naftas produktiem	2004	Darbojās līdz 1993.g.
Skujiņas	Vītiņu pagasts, mājas "Skujiņas"	Darbības ar naftas produktiem un ķīmikālijām	2004	Teritorijā 16 virszemes rezervuāri ar kopējo tilpumu 380m ³ , ap kurām ir cietais segums. Ķīmikāliju noliktava un DUS šobrīd nedarbojas
Lopu kapsēta	Vītiņu pagasts, mājas "Vārnas"		2004	Kritušos lopus te vairs nenovieto
Degvielas bāze Ķevelē	Vītiņu pagasts, Ķevele	Darbības ar naftas produktiem	2004	nedarbojas
Minerālmēslu noliktava	Vītiņu pagasts	Darbības ar minerālmēsliem	2004	Minerālmēslu noliktava nedarbojas
Ķīmikāliju noliktava	Vītiņu pagasts	Darbības ar agroķīmijas produktiem	2004	nedarbojas
Ozolu ferma	Vītiņu pagasts		2004	Liellopu ferma darbojas
Ferma Druvas	Vītiņu pagasts, mājas "Druvas"		2004	Liellopu ferma darbojas

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko potenciāli piesārņoto vietu statusu šādos aspektos:

- nebūtu nodrošināta informācija sabiedrībai,
- netiktu noteikts prasību kopums teritoriju izmantošanai un apbūvei.

3.5 Fizikāli ģeogrāfiskais raksturojums

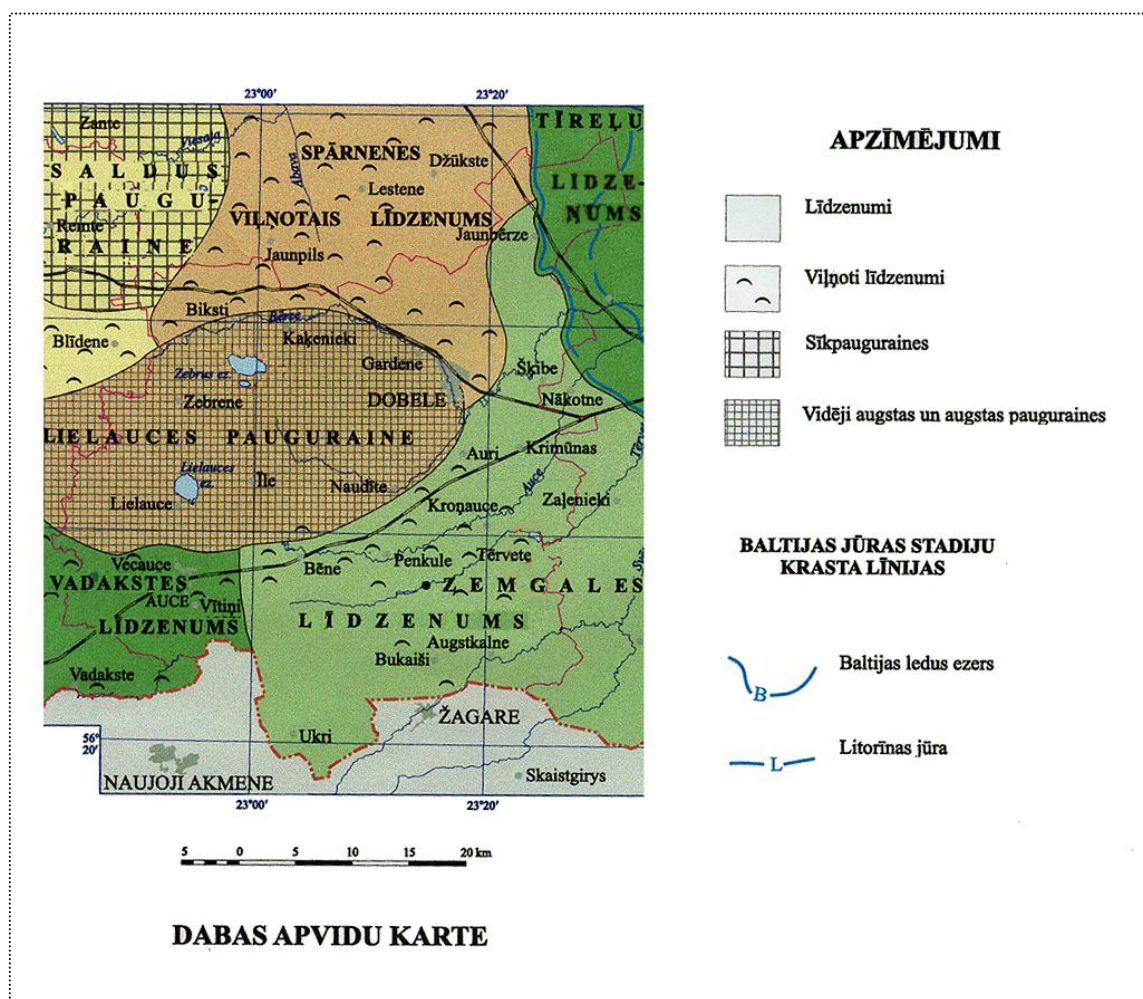
Auces novads atrodas divos atšķirīgos dabas rajonos – Viduslatvijas zemienē un Austrumkursas augstienē, kuru galvenās atšķirības, kā arī raksturīgākās iezīmes nosaka teritorijas zemes virsmas reljefs. Viduslatvijas zemienē virsmas augstums

mainās no 5-10 m vjl. līdz 80-106 m vjl., bet Austrumkursas augstienē no 50-80 m vjl. līdz 120-150 m vjl.

Pēc fiziogēogrāfiskajām īpatnībām kopumā, Auces novadā ir vairāki atšķirīgi dabas apvidi:

- Viduslatvijas zemienes- Zemgales un Vadakstes līdzenums.
- Austrumkursas augstienes- Lielauces pauguraine.

4.attēls.Auces novada dabas apvidus karte(Strautnieks, 2001)

3.5.1 Austrumkursas augstiene

Auces novads atrodas Austrumkursas augstienes Lielauces pauguraines dienviddaļā. Dabā labi redzama pauguraines dienvidu un austrumu robeža ar Viduslatvijas zemienes apvidiem - Vadakstes līdzenumu un Zemgales līdzenumu. To iezīmē 30-45 m augsta, vietām kāpļaina nogāze³. Pauguraine izvietojusies uz pirmskvartāra iežu

³ I. Strautnieks, 1995; 2001

makropacēluma, kura virsma pakāpeniski pazeminās no 90-115 m vjl. rietumos, līdz 10-20 m vjl. augstienes austrumu nogāzē. Makropacēluma virsmā ir vairāki nelieli pacēlumi un pazeminājumi ar augstumu amplitūdu 8-18 m.

Sastopamās nogulumu segas: pelēkā Kurzemes morēna un sarkanbrūna, pēdējā apledošanas (Latvijas) morēna, kas sastopama zemes virspusē pauguru nogāzēs un virsotnēs. Vietām pauguru virsotnēs virspusē atsedzas sakrokoti smilts, grants un aleirītu slāņi. Virsmas pazeminājumos pauguraines vidusdaļā Lielauces apkārtnē, morēnas smilšmālu vai mālsmilti pārsedz lokālo ledājkūšanas ūdeņu baseinu māls un putekļaina smilts, slāņa biezums 3-6 m, retāk – 11m. Vājāk drenētajās ieplakās morēnu vai baseinu mālus sedz kūdra. Lielauces paugurainē ir vissaposmotākā virsa ar vislielākajām augstuma amplitūdām Austrumkursas augstienē. Pauguraines reljefā raksturīga iezīme ir pauguru areāli (nogabali) un hipsometriski augstāk paceltas paugurgrēdas (Lielauces-Ķerkliņu un Zebrus-Īles). Tomēr Lielauces pauguraines virsai kopumā raksturīga pakāpeniska pazemināšanās austrumu-dienvidaustrumu virzienā. Virsmas augstums mainās no 100 m ieplakās līdz 130 m pauguru virsotnēs rietumdaļā un attiecīgi 60-122 m austrumdaļā. Paugurgrēdu augstākās virsotnes paceļas 140-151 m vjl., bet relatīvais augstums sasniedz 40-60 m. Lielauces-Ķerkliņu paugurgrēda apmēram 30 km garumā apliec Austrumkursas augstieni no dienvidiem. Tajā atrodas Dobes kalni (Vītiņu pagastā pie Kokmuižas), kuru virsotņu augstums sasniedz 138-145 m vjl un novada augstākā virsotne Lapsu kalns -151 m vjl (Lielauces pagasts). Paugurgrēdas kodolā ir ledāja sakrokotas dažādgraudainas smilts un grants slāņi ar oļiem un laukakmeņiem. Tos pārsedz sarkanbrūna morēnas mālsmilts vai smilšmāls. Morēnas biezums mainās no 1-2 m virsotnēs līdz 10-15 m nogāzēs un ieplakās.

5.attēls.Lielauces pauguraine.

Lapsu kalna apkārtnē.

Galauces apkārtnē.

Zebrus-Īles paugurgrēda (Krievkalni) izvietojusies pauguraines vidusdaļā, austrumos-dienvidaustrumos no Zebrus ezera, un ir orientēta ziemeļu-dienvidu (ledājkustības)

virzienā. Tās garums ir aptuveni 6 km, bet platums pie pamatnes mainās no 120-400 m līdz 1,2-1,5 km. Paugurgrēdu veido virknē sakārtoti vaļņi ar grēdveida virsotnēm, kuru augstums sasniedz 130-140 m vjl, bet relatīvais augstums – 40-54 m. Augstākā virsotne Krievkalnos ir 148 m vjl. Tā virsotnes sasniedz 130-142 m vjl. Zebrus-Īles paugurgrēdas (Krievkalnu) uzbūvē galvenā loma ir ledāja sakrokotiem un sabīdītiem mālaina aleirīta, smilts un grants slāņiem. Vietām, augstākajās virsotnēs un nogāzēs sastopams akmeņains smilšmāls vai mālsmilts. Paugurmasīvu, tāpat kā pauguru uzbūvē, galvenā loma ir morēnai un sakrokotiem smilts-grants slāņiem. Starp paugurmasīviem, pauguru grupām, joslām un paugurgrēdām izvietojušās ledāja izspiedumu ieplakas. Tās bieži ir iegarenas, bet orientētas gan ziemeļu-dienvidu (ledājkustības) virzienā, gan arī perpendikulāri tam. Ieplaku izmēri ir dažādi – to garums un platums mainās no 0,5-2 km līdz 5-7,5 km. Lielākajās ieplakās izvietojušies Lielaucis, Spārnu (Spārnes), Sesavas ezeri un purvi. Pauguraino, ledāja veidoto reljefu vietām saposmo upju ielejas (Bērzes, Sesavas), kas sākotnēji bija ledājkūšanas ūdeņu noteces ielejas. Gruntsūdens līmeņa dziļums ieplakās ir 0-2 m, bet pozitīvajās formās 3-5 m, vietām pat 10-15 m.

6.attēls. Lielaucis pauguraine.

Īles – Krievmuižas apkārtnē.

Immu kalni.

3.5.2 Viduslatvijas zemiene

Auces novads atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenuma rietumu daļā un Vadakstes līdzenuma austrumu daļā.

Zemgales līdzenumu no Vadakstes līdzenuma pie Bēnes norobežo lēzenais Linkuvas valnis. Zemkvartāra iežu virsma ir nolaidena. Tā pazeminās no dienvidiem-dienvidrietumiem uz ziemeļiem-ziemeļaustrumiem - Rīgas līča ieplakas virzienā. Zemkvartāra virsmas augstums apvidus dienvidrietumos paceļas 40-60 m vjl., dienviddaļā - gar valsts robežu sasniedz ap 30 m vjl. Kvartārnogulumu segas biezuma sadalījums apvidus teritorijā kopumā ir vienmērīgs, tomēr krasi atšķirīgs tā atsevišķās

daļās. Apvidus rietumu-dienvidrietumu daļā kvartārsegas biezums ir 15-25 m, vietām sasniedzot pat 30 m. Kvartārnogulumu segu galvenokārt veido pēdējā apledošanas morēna- sarkanbrūns, pelēkbrūns vai brūns morēnas smilšmāls ar oļiem un laukakmeņiem. Laukakmeņi bieži sastopami upju ielejās un gultnēs, kur tie izskaloti no ledāja nogulumiem, kā arī apvidus ziemeļrietumu malā (bijušā Baltijas ledus ezera krastā). Vertikālā griezumā izsekojamas vairākas morēnas slāņkopas un "zvīņas"(morēnas uzbīdījumu slāņi, kas atgādina zvīņas), kuras atdala smilts-grants vai limnoglaciālo mālu un aleirītu starpslāņi un lēcas. Nogulumi parasti ir glaciotekoniski deformēti. Minētie nogulumi veido glaciotekoniskās reljefa formas - iegarenus, viegli izliektus vaļņveida pacēlumus (drumlinus) un tiem perpendikulāras un sazarotas formas (Rogenas morēnas- rievoto morēnu paveids). Glaciofluviālie (tekošo ledājkūšanas ūdeņu) nogulumi sastopami atsevišķās joslās (dienvidos no Bēnes), kur tie virs viegli viļņotā līdzenuma veido hipsometriski augstāk paceltus vaļņus (osus)- Krūškalnu un Jelgavas-Žagares osu virkni. Osus un osveida formu veidojošo nogulumu- smilts, grants oļu un laukakmeņu slāņkopas biezums sasniedz 20-30 m. Viegli viļņotā un vietām gandrīz plakanā līdzenuma virsmu, īpaši ap Tērveti, Kroņauci un Augstkalni, saposmotie. Tāpat kā citur Latvijā, lupes baseina upju ielejas veidojušās kā ledājkūšanas ūdeņu noteces ielejas. Ieleju dziļums sasniedz 10-15 m, vietām pat 20-30 m. Gruntsūdens līmeņa dziļums pārsvarā ir 2-5 m. Atsevišķos glaciofluviālo nogulumu areālos tas sasniedz 5-10 m.

Vadakstes līdzenumā atrodas Auces pilsēta ar lauku teritoriju un lielākā daļa no Vītiņu pagasta. No Austrumkursas augstienes līdzenumu norobežo izteiksmīga, 20-40 m augsta nogāze.

7.attēls. Skats no Dobes kalniem uz Vadakstes līdzenumu.

Zemkvartāra virsmas augstums pārsvarā ir 75-85 m v.j.l. Līdzenuma virsmas augstums ir 85-106 m v.j.l. Kvartārnogulumu segas biezums lielākajā teritorijas daļā ir 2-8 m, tikai atsevišķās vietās tas sasniedz 10-15 m. Vadakstes līdzenumā, tāpat kā

citos Latvijas drumlinizētajos līdzenumos, starppauguru (starpdrumlinu) ieplakās kvartārnogulumu segas biežums ir mazāks, bet pozitīvajās formās - lielāks, jo tās veido ledāja sakrokotu un zvīņveidīgi sabīdītu slāņkopu mija. Kvartārnogulumu segu Vadakstes līdzenumā veido gaišbrūna, sarkanbrūna pēdējā apledojuša (Latvijas) morēnas mālsmilts ar oļiem un laukakmeņiem. Apvidus lielākajā daļā tā atsedzas zemes virspusē. Morēnai raksturīga īpatnība ir smilts-grants, aleirītu un māla lēcas un zvīņas, kuru biežums vietām sasniedz 6-8 m. Gruntsūdeņu līmenis atrodas tuvu virspusei (1-2 m), tikai vietām pozitīvajās formās tas ir 2-5 m dziļumā.

3.5.3 Klimats

Austrumkursas augstienes klimata apakšrajonā ietilpst galvenokārt augstienes paugurainā teritorija, kur atrodas Lielauces, Īles pagasti. Tas ietver arī Vītiņu, Bēnes, daļēji arī Ukru pagastu, kā arī Auces pilsētu un Vecauces pagasta teritoriju. Tādējādi Austrumkursas augstienes klimata apakšrajonā ietilpst arī Vadakstes līdzenums un Zemgales līdzenuma dienvidrietumu mala, kas ģeogrāfiski atrodas Viduslatvijas zemienē. Šo līdzenumu teritorijas iekļaušana Austrumkursas augstienes klimata apakšrajonā ir izskaidrojama ar zemes virsmas ievērojamo absolūto augstumu (70-106 m vjl.), kas arī nosaka klimatisko apstākļu līdzību. Tajā pašā laikā starp līdzenumu teritoriju un pauguraini ir ievērojamas lokālas klimatisko īpatnību atšķirības. Augstienes paugurainajā daļā ir vairāk izteikta klimatisko apstākļu kontrastainība.

Austrumkursas augstienes apakšrajonā ir mēreni vēss, vidēji mitrs klimats - vēsākais Rietumlatvijā. Tomēr jāatzīmē, ka apakšraiona izstieptības dēļ tā dienviddaļā, īpaši Vadakstes līdzenumā, klimats ir maigāks nekā uz ziemeļiem - rajona paugurainajā daļā un Tukuma vai Talsu rajonā (Fomina, Sīmane, 1986).

Janvāra vidējā temperatūra ir -5 līdz -6°C, jūlija vidējā temperatūra ir +16,5°C. Temperatūras absolūtais minimums var sasniegt -36°C, maksimums +32°C (Temņikova, Fomina, 1986). Raksturīgi, ka paugurainajos apvidos ziemas sezonā noslēgtajās starppauguru ieplakās veidojas temperatūras inversijas jeb savdabīgi aukstuma "ezeri". Tie rodas bezvēja naktīs, vēsākam (blīvākam) gaisam noplūstot ieplakās pa nogāzēm. Temperatūra var būt par 5-8°C zemāka nekā pauguru virsotnēs. Gada vidējais nokrišņu daudzums samazinās ziemeļrietumu-dienvidaustrumu virzienā no 700-650 mm līdz 600 mm gadā (Krūmiņš, 1998, pēc A.Pastora materiāliem), tādējādi lielāko nokrišņu daudzumu saņem Vītiņu pagasta ziemeļrietumu daļa un Zebrenes, Lielauces, Bikstu pagasta rietumdaļa. Nokrišņu maksimums ir siltajā periodā (aprīlis-oktobris) un tas mainās no 450-500 mm apakšraiona rietumdaļā līdz 400-450 mm austrumdaļā. Pastāvīga sniega sega izveidojas pēc 20.decembra, bet pagastos

Vadakstes līdzenumā un Zemgales līdzenuma dienvidrietumos - pat tikai janvāra mēnesī. Sniega sega saglabājas līdz marta vidum Vadakstes līdzenumā (Vītiņu pagasta dienviddaļā, Auces pilsētā un lauku teritorijā) un apmēram līdz 20.martam pagastos augstienes paugurainajā daļā (Kalniņa, 1995). Pēdējos gados kā viena no atmosfēras globālās sasilšanas izpausmēm ir nepastāvīga un īslaicīga sniega sega. Sniega sega 7-10 dienas ilgāk saglabājas ziemeļu ekspoziācijas nogāzēs, kā arī mežiem klātajās teritorijās, īpaši noslēgtajās, noēnotajās ieplakās. Vidējais sniega segas biezums ir 20 cm. Bez sala periods gaisā ir 127-140 dienas gadā. Augsnes pilnīgas atkušanas laiks ir 5.-10. aprīlis. Pēdējās pavasara salnas visbiežāk novēro līdz 20.maijam, bet visvēlākās iespējamās līdz 7.-9. jūnijam. Pirmās rudens salnas parasti ir oktobra sākumā (Fomina, Sīmane,1986)., bet visagrākās novērotas septembra pirmajā dekādē (Kalniņa, 1995). Augsne sasalst decembra beigās.

Zemgales līdzenuma klimatiskajā apakšrajonā rajonā ietilpst ne tikai viegli viļņotais Zemgales līdzenuma dabas apvidus, bet arī mazāk saposmotā, viļņotā un pārsvarā hipsometriski zemākā Austrumkursas augstienes austrumu mala. Tādējādi šajā klimata apakšrajonā atrodas daļa Bēnes pagasta un lielākā daļa Ukru, Naudītes un Penkules pagasta.

Klimats samērā sauss un silts. Janvāra vidējā temperatūra ir -5 līdz -6°C, kas faktiski neatšķiras no janvāra vidējās temperatūras Austrumkursas augstienes klimatiskajā apakšrajonā. Augstāka ir jūlija vidējā temperatūra - no +16,5°C līdz +17°C. Temperatūras absolūtais minimums var sasniegt -36°C, maksimums līdz +34°C. Gada vidējais nokrišņu daudzums ir ap 600 mm gadā Dobeles rajona ziemeļaustrumos un līdz 600-550 mm dienvidaustrumos. Raksturīga īpatnība ir nokrišņu daudzuma samazināšanās tieši Austrumkursas augstienes austrumu-dienvidaustrumu nogāzē. Gaisa masas, kuras valdošo dienvidrietumu-rietumu vēju ietekmē šķērso augstieni, pa tās aizvēja jeb ēnas puses nogāzi plūstot uz leju, sasilst, tādējādi attālinoties no rasas punkta, un tas kavē nokrišņu veidošanos. Nokrišņu maksimums ir siltajā sezonā. Pastāvīga sniega sega izveidojas pēc 20.decembra un saglabājas līdz 15-20. martam (Fomina, Sīmane,1986). Līdzīgi kā pārējā rajona teritorijā un Rietumlatvijā kopumā, pēdējos gados sniega segas saglabāšanās nav ilgstoša. Bez sala periods gaisā lielākajā teritorijas daļā ir 140-150 dienu gadā, bet rajona dienviddaļā pat 150-160 dienu (Krūmiņš, 1998,.pēc A.Pastora materiāliem). Augsnes pilnīgas atkušanas laiks ir aprīļa pirmā dekāde. Pēdējās pavasara salnas parasti ir no 10. maija līdz 20.maijam, bet visvēlākās iespējamās arī jūnija sākumā. Pirmās rudens salnas ir septembra beigās - oktobra sākumā (Fomina, Sīmane,1986)., bet visagrākās novērotas septembra sākumā (Kalniņa, 1995). Augsne sasalst decembra beigās. Parastais augsnes

sasalšanas dziļums ir 30-50 cm, tomēr sasalšanas dziļumu ietekmē ne tikai gaisa temperatūra, bet arī sniega segas biezums.

Kopumā vidējie klimatiskie rādītāji atšķiras nedaudz. Veicot zemkopības, īpaši augļkopības nozares plānošanu, lielāka uzmanība jāveltī mikroklimatiskajām atšķirībām. Sevišķi svarīgi tas ir rajona paugurainajos apvidos un dziļāko upju ieleju nogāzēs. Nogāžu pakājē un ieplakās izveidojušās temperatūras inversijas pavasaros un rudenos var būt bīstamas ne tikai augļu kokiem, bet arī platlapju (galvenokārt ozolu) stādījumiem.

3.5.4 Virsas raksturs, kvartārnogulumu segas un reljefa uzbūves īpatnības

Auces novada ģeoloģiskajā uzbūvē, līdzīgi kā citur Latvijā, vertikālā griezumā no apakšas uz augšu izšķir trīs galvenos kompleksus– kristālisko pamatklintāju, pirmskvartāra nogulumiežus jeb pamatiežus un kvartāra nogulumu segu.

Teritorijas pamatā atrodas kristāliskā pamatklintāja Dienvidlatvijas kāple, kas ietilpst Baltijas sineklīzē. Pamatklintāja virsma ir nelīdzena un tās augstuma amplitūda ir daudz lielāka nekā zemes virsmas reljefā. Pamatklintāja virsmas augstums svārstās aptuveni ap 1550 m zem jūras līmeņa. Kristālisko pamatklintāju šķeļ vairāki tektoniskie dziļlūzumi, kuri orientēti dienvidrietumu-ziemeļaustrumu virzienā. Paralēli Dobeles-Babītes lūzumam pamatklintāju šķeļ lūzums virzienā no Vītiņiem uz Penkuli (Penkules lūzums) un arī virzienā no Ukriem uz Tērveti (Jelgavas lūzums). Gar Penkules un Jelgavas lūzumu nav konstatēti iežu bloku vertikāli pārvietojumi, bet nobīdes ir horizontālā virzienā (Ivanova, Nulle, 2001). Kristālisko pamatklintāju veido Kurzemes (Rīgas) plutona tumšpelēki, gandrīz melni magmatiskie ieži – gabro, anortozīti, un Igaunijas-Latvijas granulītu kompleksa (Birķis, 1997) metamorfie ieži, kuru vecums ir 1,68-2,0 miljardi gadu (Mūrnieks, 2001).

Kristāliskajam pamatklintājam uzguļ 1150-1650 m bieza nogulumiežu sega (platformsega), kuras lielāko daļu veido ieži, kas radās senās jūrās paleozoja ērā (pirms 570-250 miljoniem gadu), uzkrājoties un noblīvējoties nogulumiem. Platformsegu veidojošos pirmskvartāra nogulumiežus - dolomītus, dolomītmerģeļus, kaļķakmeņus, smilšakmeņus, aleirolītus un mālus dēvē arī par pamatiežiem. Vertikālā griezumā no apakšas uz augšu mainās kembrija, ordovika, silūra, devona un perma sistēmu ieži. Nav konstatēti karbona sistēmas nogulumu, kuru veidošanās laikposms ir starp devonu un permu.

Kembrija nogulumu izplatīti visā novada teritorijā. Kembrija nogulumu virsma atrodas 1100-1550 m dziļumā. Pārsvārā tie ir smalkgraudaini smilšakmeņi un aleirolīti ar

retām mālu un mālainu aleirolītu starpkārtām (Mūrnieks, 2001). To kopējais biežums ir apmēram 100 m. Smilšakmeņiem raksturīga augsta porainība un laba gāzu caurlaidība (Mūrnieks, 2001). Kembrija nogulumos izplatīti hlorīdu-nātrijs tipa sālsūdeņi ar paaugstinātu bromu (250-500 mg/l) saturu (Levins, Levina, Gavena, 1998), kas izmantojami balneoloģijā un bromu rūpnieciskajā ieguvē.

Ordovika nogulumu biežums ir 233-237 m. Tos galvenokārt veido karbonātieži – dažādi kaļķakmeņi, merģeļi, retāk neliela biežuma māli, melni argilīti un smilšakmeņi.

Silūra nogulumi ir līdzīgi ordovika karbonātiežiem un māliem. Dominē merģeļi un karbonātiski māli ar mālainu kaļķakmeņu starpslāņiem. Silūra nogulumu biežums sasniedz 514 m (Mūrnieks, 2001). Silūra un ordovika ieži kopā veido ap 700 m biezu ūdensmazcaurlaidīgu slāņkopu.

Devona nogulumu kopējais biežums sasniedz 876 m (Mūrnieks, 2001). Salīdzinājumā ar iepriekšminētajām slāņkopām, devonam raksturīga lielāka iežu daudzveidība. Vertikālā griezumā vairākkārt mijas ūdenscaurlaidīgie ieži (smilšakmeņi aleirolīti) un ūdensmazcaurlaidīgie (karbonātieži un māli). Tieši silūra karbonātiežiem uzguļ līdz 246 m bieža Ķemeru un Pērnavas svītas iežu slāņkopa, kuru veido ūdenscaurlaidīgi smilšakmeņi ar mālu starpslāņiem. Ķemeru un Pērnavas svītas iežos ir augsta spiediena ūdeņi. Tie ir apakšdevona un vidusdevona ūdens horizonta kompleksa minerālūdeņi – hlorīdu-nātrijs tipa sāļūdeņi, kuru mineralizācija ir 3-10 g/l un izmantojami balneoloģijā. Ūdens horizontu kompleksa virsma atrodas apmēram 600 m dziļumā.

Ķemeru un Pērnavas svītas iežus pārsedz 120-140 m biežā Narvas svīta, kuru veido ūdensmazcaurlaidīgi dolomītmerģeļi ar mālu, dolomītu un ģipšu starpslāņiem.

Narvas svītas karbonātiežiem uzguļ 220-230 m bieža slāņkopa, kuru veido Arukilas, Burtnieku, Gaujas un Amatas svītas smilšakmeņi un aleirolīti ar mālu starpslāņiem. (Mūrnieks, 2001). Minēto četru svītu terīgēnajos iežos ir ievērojami pazemes ūdens krājumi, kas veido Arukilas-Amatas ūdens horizontu kompleksu – ar ūdeni visbagātāko kompleksu Latvijā (Levins, Levina, Gavena, 1998). Kompleksa virsmas dziļums mainās no 100 m rajona ziemeļaustrumos līdz 300 m dienvidrietumos. Galvenokārt virzienā no ziemeļrietumiem uz dienvidaustrumiem, mainās ūdens kvalitāte- no dzeramā ūdens līdz galda minerālūdens kvalitātei (Levins, Levina, Gavena, 1998).

Vertikālā griezumā uz augšu, 150-180 m biežumā atkal dominē karbonātieži – dolomīti, dolomītmerģeļi, kuri atbilst Pļaviņu, Salaspils, Daugavas, Kotlešu, Ogres, Stipinu, Amulas, Elejas, Jonišķu, Kursas, un Akmenes svītām. Izņēmums ir Kotlešu un Ogres svīta, kurās ir smilšakmeņi un aleirolīti. Svarīgi atzīmēt, ka jaunāko pamatiežu

svītu teritoriālā izplatība sākot ar augšdevona Katlešu svītu samazinās. Tas nozīmē, ka nav vairs to vienlaidus izplatība visā teritorijā. Dažāda mēroga (1: 500 000 un 1: 200 000) Latvijas ģeoloģiskās kartēs (Brangulis, Seredenko, 1998; Mūrnieks, 2001) redzams, ka iežu vecums virzienā no ziemeļaustrumiem uz dienvidrietumiem samazinās. Zemkvartāra virsmā 1-6 km platu joslu veidā mainās Ogres, Stipinu, Amulas, Elejas, Jonišķu, Kursas, Akmenes, Mūru, Tērvetes, Sņiķeres, Žagares un Ketleru svītu ieži. Dienvidrietumos atrodas arī līdz 12 km plata perma sistēmas un ap 2 km plata juras vecuma iežu josla. Tas nozīmē, ka vismazāko teritoriālo izplatību aizņem jaunāko sistēmu nogulumu. No iepriekš minētā svītu uzskaitījuma, Pļaviņu-Amulas svītas veido nozīmīgu pazemes ūdeņu horizontu kompleksu, kura virsa novada teritorijā iegūj 50-200 m dziļumā. Kompleksa pazemes ūdeņi ir mineralizēti (1-3 g/l) un atbilst sulfātu-kalcija tipa galda minerālūdens kvalitātei. Akmenes svītai uzguļ Mūru, Tērvetes un Sņiķeres svītas smilšakmeņi ar aleirolītu un mālu starpslāņiem. Visu triju svītu kopējais biezums ir 50-60 m. Terīgēnajam iežu kompleksam (smilšakmeņiem un aleirolītiem ar mālu starpkārtām) uzguļ Žagares svītas kavernozie dolomīti. Devona sistēmas nogulumus rajona teritorijā noslēdz Ketleru svītas terīgēnie ieži –smilšakmeņi, aleirolīti un māli Retāk sastopami dolomītmerģeļi un dolomīti. Augšdevona Famēnas stāva (sākot no Elejas līdz Ketleru svītai) porainie, kavernozie un arī ūdenscaurlaidīgie ieži veido nozīmīgāko pazemes dzeramā ūdens horizontu kompleksu.

Perma sistēmas nogulumu izplatīti zemkvartāra virsmā uz dienvidrietumiem no līnijas Ukri-Lielauce. Tie sastopami 3-12 km platā joslā, kur perma iežu vienlaidus izplatību pārtauc nelieli (0,5-1 km plati un 1-2 km gari) salveida Ketleru svītas (D3ktl) palikšņi. Perma sistēmas ieži ir dažāda tipa kaļķakmeņi, kas ir nozīmīgi kā derīgie izrakteņi. Auces novada rietumdaļā perma vecuma kaļķakmeņi un augšdevona Famēnas stāva ieži veido vienotu pazemes ūdens horizontu kompleksu. Raksturīgi, ka kompleksa virsma, kas vienlaicīgi ir arī zemkvartāra virsma, atrodas samērā nelielā dziļumā

Juras perioda nogulumieži veido zemkvartāra virsmu gar Auces novada rietumu robežu 1-3 km platā joslā. Tie ir melni un tumšpelēki māli, pelēkas smiltis un kaļķakmeņi. Nav informācijas, vai starp juras un perma nogulumiežiem iegūj arī triasa sistēmas ieži.

5.tabula. Auces novada ģeoloģiskās uzbūves principiālā shēma

Ģeoloģiskā sistēma	Virsmas dziļums (m)	Biezums (m)	Ieži
Kvartārs	0	0-80	Morēnas mālsmilts, smilšmāls, smilts, grants, māls, kūdra, sapropelis, saldūdens kaļķieži
Jura	10-20	0-15	Melni, tumšpelēki māli, pelēkas smiltis un kaļķakmeņi
Triass	Nav info	Nav info	Sarkanbrūni māli, aleirolīti, merģeļi

Ģeoloģiskā sistēma	Virsmas dziļums (m)	Biezums (m)	Ieži
Perms	2-30	0-35	Kaļķakmeņi
Devons	2-80	700-876	
Ketleru svīta	-	0-47	Sarkanbrūni māli, smilšakmeņi, aleirolīti
Žaģares svīta	-	0-20	Dolomīti, aleirolīti, smilšakmeņi
Sniķeres svīta	-	0-24	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Tērvetes svīta	-	0-28	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Mūru svīta	-	0-24	Smilšakmeņi ar mālu un aleirolītu starpkārtām
Akmenes svīta	-	0-14	Dolomīti, dolomītmerģeļi, māli, aleirolīti, smilšakmeņi
Kursas svīta	-	0-20	Dolomīti, dolomītmerģeļi, dolomitizēti kaļķakmeņi
Jonišķu svīta	-	0-14	Dolomīti, dolomitizēti kaļķakmeņi
Elejas svīta	-	0-20	Dolomītmerģeļi, dolomīti, aleirolīti
Amulas svīta	-	0-29	Māli, dolomītmerģeļi, aleirolīti, dolomīta un ģipša starpslāņi.
Stipinu svīta	-	0-18	Dolomīti, dolomītmerģeļi, māli
Ogres svīta	-	0-28	Smilšakmeņi, māli
Katlešu svīta	-	0-18	Māli, dolomītmerģeļi ar aleirolītu un smilšakmeņu starpslāņiem
Daugavas svīta	100-150	0-21	Dolomīti, dolomītmerģeļi, māli
Salaspils svīta	120-170	0-28	Māli, dolomītmerģeļi, dolomīti
Plaviņu svīta	150-190	11-29	Dolomīti, dolomītmerģeļi, māli
Amatas svīta	170-230	11-44	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Gaujas svīta	190-260	70-125	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Burtnieku	290-350	32-69	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Arukilas	350-400	21-77	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Narvas svīta	400-460	115-145	Dolomīti, dolomītmerģeļi, māli
Pērnavas svīta	530-570	28-74	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Ķemeru svīta	570-620	80-172	Smilšakmeņi, aleirolīti, māli
Silūrs	730-780	120-514	Kaļķakmeņi, merģeļi
Ordovīks	880-1200	220-237	Kaļķakmeņi, merģeļi
Kembrijs	1070-1550	90-100	Smilšakmeņi, aleirolīti
Proterozojs, arhajs	1100-1600	-	Kristāliskais pamatklintājs

* Virsmas dziļums nav parādīts Devona svītām, kuras sastopamas zemkvartāra virsmā

Ieži, kas atrodas 1,1-1,6 km biezās pamatiežu segas virsējā daļā, veido tā saukto zemkvartāra virsmu. Virsma nav līdzena, tajā ir atsevišķi lokāli pacēlumi un ielieces, kas ietekmēja pārsedzošās kvartāra nogulumu segas veidošanās apstākļus leduslaikmetā un arī tās uzbūvi.

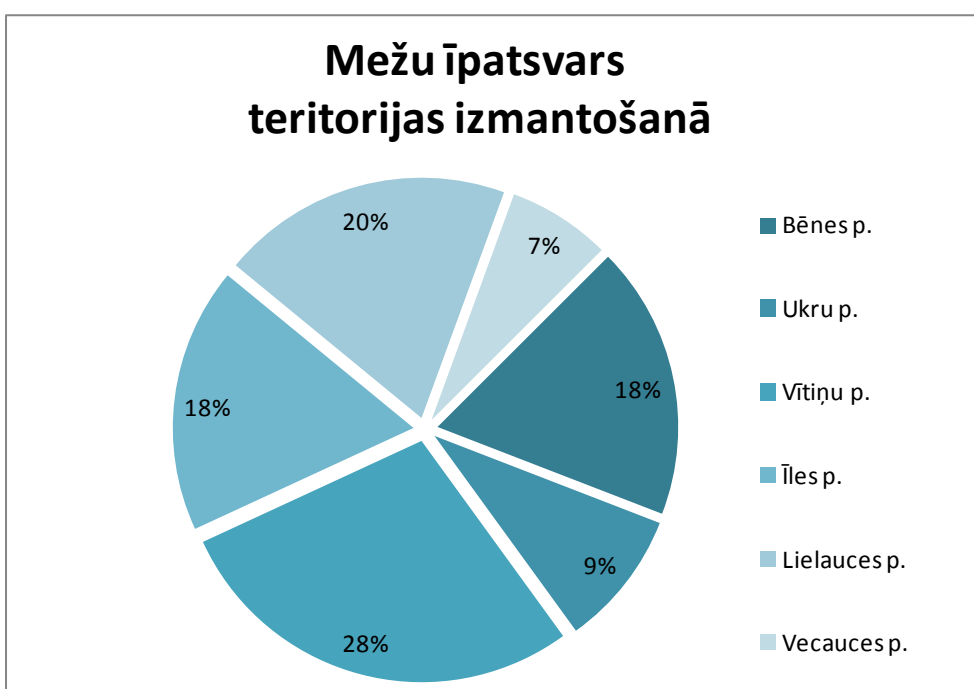
Pamatiežus pārsedzošās kvartāra nogulumu segas biezums mainās no dažiem metriem līdz vairākiem desmitiem metru. Hipsometriski augstāk paceltajās vietās kvartārnogulumu segas biezums sasniedz 60-80 m (Strautnieks, 2001, 1996). Kvartāra nogulumu segu galvenokārt veido leduslaikmetā izveidojušies ledāja un to kušanas ūdeņu nogulumi. Kopumā kvartārnogulumu segas apjoma lielāko daļu veido morēnas smilšmāls vai mālsmilts un sakrokoti smilšaini granšainie starpmorēnu nogulumi. Atsevišķās vietās virs tiem ir sastopami jaunākie – ezeru, purvu un upju nogulumi.

3.6 Meži

Mežs ir raksturīgs Latvijas ainavas elements,, kas nodrošina līdzsvarotu vides saglabāšanos. Auces novadā meži ir daudzveidīgi, to izplatība un raksturs dažādās tā daļās atšķiras. Šīs atšķirības nosaka gan klimatiskie, gan arī edafiskie (augšnes) apstākļi, kā arī cilvēka saimnieciskās darbības ietekme.

Vismežainākais no Auces novada ir Vītiņu pagasts- šeit atrodas 28% no visiem Auces novada mežiem. Aptuveni 1/5 daļa (18-20%) mežu ir Bēnes, Īles un Lielauces pagastos. 9% ir Ukru pagastā, 7%- Vecauces pagastā. Mežainums ir zemāks par Latvijā vidējo rādītāju- 44% no Latvijas teritorijas aizņem mežs.

8.attēls. Mežu īpatsvars pagastu teritorijās.

Mežu masīvi ir ainavas sastāvdaļa, novada paugurainajā rietumdaļā daļā tie kā vertikālais elements pastiprina pauguru vertikālās dimensijas izteiksmību, savukārt novada līdzenajā daļā- meži ir mozaīkveida ainavas elements. Veidojot vējlauzes, mežu masīvi pilda arī papildus lomu kā aizsargekrāns, aizkavējot spēcīgo, valdošo rietumu/ziemeļrietumu vēju ietekmi.

VAS LVM savā apsaimniekošanā esošajās teritorijās ir izdalījusi bioloģiski augstvērtīgos mežus, kuru apsaimniekošana tiek regulēta ar VAS LVM iekšējiem normatīviem.

Teritorijas plānojums nosaka visu meža zemju turpmākās izmantošanas nosacījumus, izdalot īpaši aizsargājamās teritorijas, mikroliegumus, zinātniskās izpētes mežus un mežus, kas izmantojami mežsaimniecībai.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko meža zemju apsaimniekošanu šādos aspektos:

- Netiktu noteiktas teritorijas, kurās ir jāīsteno dabas aizsardzības intereses;
- Netiktu nodrošināta informācija sabiedrībai par meža zemju izvietojumu un apsaimniekošanas nosacījumiem.

3.7 Zemes dzīļu resursi

3.7.1 Pazemes ūdeņi

Auces novadā atrodas pazemes ūdeņu kvantitātes un kvalitātes stacija Lielaucē ar 6 urbumiem, kas ir iekļauta Latvijas Vides monitoringa programmas 2009.-2014.gadam Ūdeņu monitoringa programmā.

Vītiņu pagasta Ķeveles (Karaļu) avotos atrodas pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringa stacija, kas ir iekļauta Vides monitoringa programmas 2009.-2012.gadam ūdens sadaļas pazemes ūdeņu monitoringa programmā.

Ķeveles avotu (Karaļavotu) grupa atrodas Austrumursas augstienes nogāzes piekāvē starp Melderu un Avotu mājām. Vairākas ūdensplūsmas saplūstot izveido strautu, kas ietek Melderu dzirnavezerā. Virszemē izplūst kalcija hidrogēnkarbonātus saturoši ūdeņi no perma kaļķūdeņiem, kuriem daļēji pievienojas arī pazemes ūdeņi no kvartāra nogulumiem. Ķeveles avotu ūdens pašlaik tiek izmantots rūpnieciskai ūdensieguvei.

Ūdensapgādes nodrošināšanai no pazemes artēziskajiem urbumiem tiek izmantoti starpmorēnu spiediena, Jonišķu- Akmenes, Permas; Karbona, Ketleru, Mūru –Ketleru, Jonišķu- Ketleru, Amulas, Ogres, Salaspils, Amatas, Gaujas, Arukjulas- Gaujas pazemes ūdens horizonti. visvairāk tiek izmantots Jonišķu –Akmenes ūdens horizonts. Pazemes ūdeņu ķīmiskais sastāvs atbilst LR likumdošanā noteiktajām dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņemot augsto dzelzs saturu. Aucē atrodas 8 artēziskie urbumi⁴, no kuriem 5 tiek izmantoti, Bēnes pagastā atrodas 29, no kuriem 3 tiek izmantoti, Īles pagastā atrodas 15, no kuriem 5 tiek izmantoti, Lielaucē pagastā ir 13, no kuriem 3 tiek izmantoti, Ukros atrodas 24, no kuriem 2 tiek izmantoti, Vītiņu pagastā atrodas 22, no kuriem 9 tiek izmantoti, Vecaucē pagastā atrodas 8, no kuriem 3 tiek izmantoti.

---

⁴ Latvijas Vides, ģeoloģijas un metroloģijas centra dati, 2012.

3.7.2 Pazemes ūdens resursi. Dzeramā ūdens nodrošinājums un izmantošana.

Pazemes ūdeņi tiek izmantoti divos tipos – no gruntsūdeņiem (akām un urbumiem līdz 20 m) un artēziskiem urbumiem(starpplāņu ūdeņiem dziļāk par 20 m).

Ūdensapgādes nodrošināšanai no pazemes artēziskajiem urbumiem tiek izmantoti starpmorēnu spiediena, Permas; Karbona, Ketleru, Mūru –Ketleru, Jonišķu- Akmenes, Jonišķu- Ketleru, Amulas, Ogres, Salaspils, Amatas, Gaujas, Arukjulas- Gaujas pazemes ūdens horizonti. Visvairāk tiek izmantoti Jonišķu –Akmenes ūdens horizonts – 68 ūdens ņemšanas vietas ar kopējo patēriņu 1069,518 m³/gadā.

6.tabula. Pazemes ūdens resursu izmantošana. (LVĢM centrs, 2012)

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājs, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
Auces pilsēta, Auces vidusskola	13485	70	D3 mr-žg	56.5	70	12	6	darbojošs
Auces pilsēta, MTS Auces	10165	40.9	D3 ktl	24.3	34.8	4	2.2	darbojošs
Auces pilsēta, O.Kalpaka iela 1	10671	85	D3 mr-žg	52	85	15.6	10	darbojošs
Auces pilsēta, O.Kalpaka iela 2	10164	89.1	D3 mr-žg	49.8	79.1	15.5	3.15	darbojošs
Auces pilsēta, O.Kalpaka iela 2B, pazemes ūdeņu atradne "Auces"	11682	75	D3 žg	49	73	18	18.7	nav zināms
Auces pilsēta, Tehnikas un Vītiņu ielas, Nr.1	10914	90	D3 mr-žg	54	86	14.9	9.1	darbojošs
Auces pilsēta, Vītiņu iela 11	6763	37	D3 ktl	26	37	3.55	0.15	apsekošanas laikā nav atrodams
Auces pilsēta, Vītiņu iela 2, lauktehnika	10510	80	D3 mr-žg	48	75	10.9	3.5	rezervē
Auces pagasts, ferma "Gludaiņi"	10503	33	P2 nk	18.8	33	10.2	3	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
Auces pagasts, ferma "Irbeņi"	10166	46	D3 ktl	26.3	43	6	3.5	nav zināms
Auces pagasts, ferma "Kurpnieki"	10162	60	D3 ktl	40	60	8.2	3.9	nav zināms
Auces pagasts, ferma "Lielermāņi"	10511	40	D3 ktl	21.8	40	4.9	1.8	nav zināms
Auces pagasts, konservu cehs	10163	42.6	D3 ktl	32	42.6	4	0.4	darbojošs
Auces pagasts, kontroles stacija Dzelzsmuiža	10167	60	D3 mr-žg	48	60	5.2	11	nav zināms
Auces pagasts, saimniecība Vecauce, aka "Līgotnes"	10873	100	D3 mr-žg	62	97	5.15	11.05	darbojošs
Auces pagasts, saimniecības Vecauce mehāniskās darbnīcas	10874	100	D3 mr-žg	68	98	23	5	darbojošs
Bēnes pagasts	525	100	D3 mr-žg	60	95	1	14.4	darbojošs
Bēnes pagasts, 1 km uz DA no dzelzceļa stacijas	10934	52	D3 mr-žg	40	52	10	5	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, "Grāveri"	13120	130	D3 jn - ak	107.9	128.4	10.2	8.05	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, "Katlu māja"	13126	43	D3 mr-žg	37.5	43	5.68	10	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, centrs	13123	50	D3 mr-žg	37	48	8.5	5.7	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, Ezera iela 3	13085	55	D3 mž + ktl	39	51	13	10	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, Īles iela (ferma, centrs)	13096	36	D3 mr-žg	30	35	10.5	3	nav zināms
Bēnes pagasts,	13122	45	D3 mr-žg	33	43	2.4	2.7	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
Bēne, Ozolu iela								
Bēnes pagasts, Bēne, Sniķeres iela 19, internātskola	10666	35	D3 mr-žg	30.5	35	4	8	darbojošs
Bēnes pagasts, Bēne, Sniķeres un Dīķu ielas	10252	46.8	D3 mr-žg	34	46.8	4	0.28	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēne, vidusskola	10251	61	D3 mr-žg	39.6	49.7	-0.5	3.5	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēnes DRSU Nr.25	10739	45	D3 mr-žg	39.5	45	1.4	7.3	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēnes dzelzceļa stacija (urb.Nr.1)	13124	38	D3 mr-žg	32	37	4.1	2.1	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēnes dzelzceļa stacija (urb.Nr.2)	13125	36	D3 mr-žg	26	36	8	17	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēnes mežniecības dzīvojamās mājas	10449	130	D3 jn - ak	109	128	5	8.7	nav zināms
Bēnes pagasts, Bēnes remonta rūpnīca	13084	95	D3 mr-žg	71.6	88.5	6.8	12.9	nav zināms
Bēnes pagasts, centrs	13449	140	D3 jn - ak	118	138	16	5.2	nav zināms
Bēnes pagasts, ferma "Kauzaiši"	10266	70	D3 mr-žg	38	70	6.3	0.2	nav zināms
Bēnes pagasts, ferma "Kruškalni"	10601	48	D3 mr-žg	36.5	47	3.2	4	nav zināms
Bēnes pagasts, ferma "Mazgailiši"	10552	65	D3 mr-žg	45	62.8	5.7	5.8	nav zināms
Bēnes pagasts,	13121	55	D3 mr - ktl	32.2	53	3.4	4.5	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
ferma "Vecmīķeļi"								
Bēnes pagasts, krejotava Bēne	10250	47	D3 mr-žg	26.1	39.3	1.2	6.5	nav zināms
Bēnes pagasts, krejotava Bēne (urb.Nr.1)	23302	45	D3 mr-žg	28	45	5	7.6	nav zināms
Bēnes pagasts, krejotava Bēne (urb.Nr.2)	23301	75	D3 mr-žg	40	75	5	7.5	nav zināms
Bēnes pagasts, mājas "Butaiši"	13064	45	D3 mr-žg	30.5	43.2	2.3	5.1	darbojošs
Bēnes pagasts, mājas "Imantas"	10446	43	D3 ktl	26	41	12.5	1.5	nav zināms
Bēnes pagasts, z/s "Dravnieki", p/n "Bukaiši"	22846	45	D3 žg	43	45	11.5	1	nav zināms
Bēnes pagasts, z/s "Ziedīni"	22848	50	D3 žg	42.5	50	16	1	nav zināms
Bēnes pagasts, zemes īpašums "Vecmīķeļi"	14948	46	D3 mr-žg	39	46	2	4	nav zināms
Īles pagasts	50387	713.9	D2 pr	664	674	66.88	1.98	nav zināms
Īles pagasts	50390	1620	Cm 2 dm	1595	1610	98.5	4.1	nav zināms
Īles pagasts, atpūtas bāze "Stirnas"	10742	70	D3 mr-žg	55	69	10.2	15.1	nav zināms
Īles pagasts, ciems Stirnas (atpūtas bāze)	17051	70	D3 mr-žg	49.2	70	15	15	nav zināms
Īles pagasts, ferma "Bemberi"	10414	60	D3 mr-žg	48	58	10.2	5.8	nav zināms
Īles pagasts, ferma "Ceļmalas"	10432	49	D3 mr-žg	33	46	1.9	4.4	darbojošs
Īles pagasts, ferma "Mūriši"	14406	62	D3 mr-žg	43	62	9	0.41	nav zināms
Īles pagasts, Īle	10431	72	D3 mr-žg	47	67	4.6	2.2	nav zināms
Īles pagasts, mājas	21447	59	D3 mr-žg	51	58	7.8	1.2	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
"Dārziņi"								
Īles pagasts, mājas "Zeltiņi"	10207	60.2	Q	52.3	60.2	21.08	15.62	nav zināms
Īles pagasts, nekustamais īpašums "Ceļmalnieku teļu kūts" (urb.Nr.1)	14957	55	D3 mr-žg	37	49	3.1	12.1	nav zināms
Īles pagasts, nekustamais īpašums "Ceļmalnieku teļu kūts" (urb.Nr.2)	14958	55	D3 mr-žg	37	49	2.8	12.2	nav zināms
Īles pagasts, sanatorija "Īle", mājas "Rūķi"	10430	80	D3 mr-žg	58	79	8	1.8	nav zināms
Īles pagasts, Tuberkulozes dispansers "Īle"	10157	175	D3 aml	152.9	173	15.8	10	darbojošs
Īles pagasts, Tuberkulozes dispansers "Īle"	10158	174	D3 aml	147.9	174	11.75	4.5	rezervē
Lielaucē pagasts, "Jaungeriši"	13476	100	D3 mr-žg	77	97	32	4	darbojošs
Lielaucē pagasts, ciems Kieģelceplis	14379	72	D3 mr - ktl	35	72	4.5	7.5	darbojošs
Lielaucē pagasts, ciems Lielaucē (centrs - 1)	13473	72	D3 mr-žg	55	70	6.7	3.6	nav zināms
Lielaucē pagasts, ciems Lielaucē (centrs - 2)	13474	90	D3 mr-žg	66.5	84	10	4	nav zināms
Lielaucē pagasts, ciems Lielaucē, "Uzvara"	13477	90	D3 mr-žg	61.9	85.5	15.5	4	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma "Dārziņi"	10160	72	D3 mr-žg	64	72	17	2	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma "Galauce"	22649	85	D3 mr-žg	71.5	83.5	25	5	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma	10920	95	D3 mr-žg	67.6	91	25	4	darbojošs

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
"Gaternieki"								
Lielaucē pagasts, ferma "Lauvas"	17011	80	D3 mr-žg	60	73	19	5	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma "Puijas"	10155	38	P2 nk	28.8	38	19.5	2	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma "Ražotāji"	13475	90	D3 mr-žg	62.6	85.5	22	4	nav zināms
Lielaucē pagasts, ferma "Virzas" (Bumbieri)	10159	60	D3 mr-žg	46	60	8	0.65	nav zināms
Lielaucē pagasts, putnu ferma "Ezermalas"	10525	80	D3 mr-žg	60.7	78	14.4	5.6	nav zināms
Ukru pagasts	523	75.8	D3 mr-žg	30	74	5.62	13.75	darbojošs
Ukru pagasts, ciems Uki, centrs	13063	60	D3 mr-žg	52	60	15.3	2.2	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Bogači"	10296	50	D3 mr-žg	30	50	9	6	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Ceriņi"	10582	60	D3 mr-žg	42.5	60	12.8	6	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Kraščiņi"	10327	52	D3 mr - ktl	40	52	8	0.23	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Kurmji"	10294	66	D3 mr-žg	46.5	66	9.8	0.3	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Lapsas"	10299	48	D3 mr-žg	31	45	6	2.34	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Lielgravas"	10295	48	D3 mr-žg	30	48	5	5	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Līgosiņi"	10581	60	D3 mr-žg	40	60	12.2	6	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Mellauči"	10905	70	D3 mr-žg	51	70	20	10	nav zināms
Ukru	10325	80	D3 mr-žg	50	80	16	5	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājs, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
pagasts, ferma "Mucenieki"								
Ukru pagasts, ferma "Oši"	10486	45	D3 mr-žg	28.5	45	4.4	3.3	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Pienatava"	10298	79.8	D3 mr-žg	54	79.8	7	0.35	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Rožkalni"	10904	70	D3 mr-žg	58	70	27	10	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Sakali"	10903	60	D3 mr-žg	41	60	15	10	darbojošs
Ukru pagasts, ferma "Zanderi"	14407	-	-	-	-	-	-	nav zināms
Ukru pagasts, ferma "Ziedi" (Vilkali)	10326	32	D3 mr-žg	24	32	6.5	2.5	nav zināms
Ukru pagasts, lopu ferma "Sakali"	10291	57	D3 mr - P2 nk	36	57	11.2	0.34	nav zināms
Ukru pagasts, mājas "Noras"	25354	50	D3 mr-žg	38	50	6.2	0.9	nav zināms
Ukru pagasts, mājas "Oši"	22886	41	D3 žg	30	41	8.2	0.3	nav zināms
Ukru pagasts, mājas "Vecvagari"	10553	60	D3 mr-žg	38	58	4.3	4.5	nav zināms
Ukru pagasts, Ukri, centrs	10328	58.7	D3 mr-žg	45.5	58.7	16	0.15	nav zināms
Ukru pagasts, z/s "Jaunās Čūreikas"	21706	60	D3 mr-žg	44	58	8.9	7.1	nav zināms
Ukru pagasts, zirgu noliktava "Staģāri"	10297	52	D3 mr-žg	31.5	52	4	2	nav zināms
Vītiņu pagasts, "Atpūtas"	22650	25	P2 nk	7	25	3.3	2.6	nav zināms
Vītiņu pagasts, "Bungas"	22774	60	D3 ktl - P2 nk	17	60	4	2	nav zināms
Vītiņu pagasts,	10170	43	D3 ktl	31	43	2.1	0	darbojošs

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
ciems "Galāti"								
Vītiņu pagasts, ciems Ķeule, (bijusī nodaļa "Druva")	10509	30	P2 nk	11.5	30	3.7	1.2	darbojošs
Vītiņu pagasts, ciems Ķeule, ferma "Ozoli" (bijusī nodaļa "Druva")	10508	39	D 3 ktl - P 2 nk	9.6	39	6.1	2.3	darbojošs
Vītiņu pagasts, ciems Vītiņi, "Skujīnas"	25910	87	D3 mr-žg	61	82	15	6	nav zināms
Vītiņu pagasts, dzīvojamais sektors Putras	10172	51	P 2 nk	35.5	51	3	0.5	darbojošs
Vītiņu pagasts, ferma "Altajs"	10501	40	P 2 nk	25	40	9.2	7.3	neizmanto
Vītiņu pagasts, ferma "Cepļi"	23291	51	D3 ktl	28	51	6	2	nav zināms
Vītiņu pagasts, ferma "Druvas"	10512	80	D3 mr-žg	58	78	10	2.9	darbojošs
Vītiņu pagasts, ferma "Dunduri"	10169	50	P2 nk	34	50	3.4	7	neizmanto
Vītiņu pagasts, ferma "Grebļi"	10171	42.6	D3 ktl	36	42.6	3.6	0.44	nav zināms
Vītiņu pagasts, ferma "Jurči"	22773	45	D 3 ktl	23	45	8	2	darbojošs
Vītiņu pagasts, ferma "Liči" (Launaģi)	10526	80	D3 mr-žg	65.1	77.3	13	4.8	darbojošs
Vītiņu pagasts, ferma "Lielvaicēni"	10168	53	D3 ktl	36	53	3	0.2	nav zināms
Vītiņu pagasts, ferma	23292	60	P2 nk	36	60	4	1	nav zināms

Urbuma adrese (urbuma ierīkošanas laikā)	Urbuma Nr. datu bāzē "Urbumi"	Urbuma dziļums, m	Ūdens horizonts	Filtra intervāls, m		Statiskais līmenis, m no zemes virsmas	Pazemes nājumums, m	Urbuma statuss
				no	līdz			
"Putras"								
Vītiņu pagasts, mājas "Mežakurši"	755	30	P2 nk	9	19	0	4.06	nav zināms
Vītiņu pagasts, saimniecība "Jaunavoti", SIA "Karaļavoti"	25602	26	P2 nk	20.5	25.6	4.1	1.1	nav zināms
Vītiņu pagasts, Vītiņi, centrs-1	17159	30	P2 nk	18	30	2.8	5.3	darbojošs
Vītiņu pagasts, Vītiņi, centrs-2	17160	55	D3 ktl	33	55	4.8	5.4	darbojošs
Vītiņu pagasts, z/s "Aizstrauti"	7760	70	D3 mr-žg	53	70	9	3.5	nav zināms
Vītiņu pagasts, z/s "Teniši"	25820	36	D3 ktl + Ņk	30	36	2	7	nav zināms

Pazemes ūdeņu ķīmiskais sastāvs atbilst LR likumdošanā noteiktajām dzeramā ūdens kvalitātes prasībām, izņemot augsto dzelzs saturu.

Centralizēta ūdensapgādes infrastruktūra atrodas galvenokārt ciemos un Auces pilsētā, nodrošinot ūdensapgādi ~50% iedzīvotāju, kā arī uzņēmumiem un iestādēm. Auces pilsētā ūdensapgādes sistēmu veido pazemes ūdensvads ~10 km kopgarumā, 6 pazemes ūdensgūtnes un attīrīšanas iekārtas, Bēnes pagastā ūdensapgāde tiek nodrošināta no 2 pazemes ūdensgūtnēm. Salīdzinoši plaša ūdensvadu sistēma ir Ukros, Vītiņos un Ķevelē.

Kopā Auces novadā centralizētā ūdensapgāde tiek nodrošināta, izmantojot 26 artēziskos urbumus un 9 ūdenstorņus. Īles, Ukru un Lielauces pagastu ūdensapgādes infrastruktūrā nav ūdenstorņu. Ūdens kvalitātes nodrošināšanai Auces novadā darbojas 9 ūdens attīrīšanas stacijas, t.sk. atdzelžošanas stacijas.

Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas aģentūras (turpmāk tekstā LVĢMA) izsniegtā SIA „Karaļavotu ūdens” zemes dziļi izmantošanas licence Nr.8/116, dod tiesības līdz 2024.gada 26.maijam veikt perma horizonta pazemes ūdeņu ieguvu no avotu grupas „Karaļavoti” (Ķeveles avotiem). Saskaņā ar Vītiņu pagasta 1996.gada 14. lēmumu (sēdes protokols Nr.37), „Karaļavoti”(„Ķeveles avoti”) tiek apstiprināti par

vietējās nozīmes dabas aizsargājamo objektu ar aizsardzības zonu 400metru rādiusā, šajā teritorijā atrodas tikai izstrādāts grants karjers un lauku mājas „Avoti”.

Dzeramā ūdens nodrošinājumā nozīmīgs resurss ir arī gruntsūdeņi- pazemes ūdeņi virs pirmā ūdens aizturslāņa. Gruntsūdeņi nodrošina dzeramā ūdens apgādi visā pārējā novada teritorijā. Informācija par gruntsūdens ņemšanas vietu stāvokli, izvietojumu, kvalitatīviem un kvantitatīviem rādītājiem nav pieejama.

Pastāvot pašreizējām tendencēm un novada iedzīvotāju skaita sarukšanai, nav prognozējams, ka būtu nepieciešams izveidot jaunas centralizētās ūdens ņemšanas vietas un ar to saistīto infrastruktūru.

Teritorijas plānojuma īstenošana nevar ietekmēt ūdens resursu apsaimniekošanu un dzeramā ūdens ieguves vietu izvietojumu.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmākos ūdens ņemšanas vietu apsaimniekošanu šādos aspektos:

- nebūtu noteiktas aizsargjoslas ap pazemes ūdens ņemšanas vietām.

3.7.3 Derīgie izrakteņi

Auces novada teritorijā derīgie izrakteņi ir sastopami dažāda vecuma un dziļuma iežos- gan pamatklintājā, gan pamatiežos, gan arī kvartāra nogulumos. Praktiski nozīmīgi ir derīgie izrakteņi, kuri atrodas pietiekami tuvu zemes virspuse zemkvartāra iežos un kvartāra nogulumos. Zemkvartāra iežos jeb pamatiežos Auces novadā tie ir kaļķakmeņi. Citiem zemkvartāra virsmas iežiem – dolomītiem, dolomītmerģeļiem, smilšakmeņiem un aleirolītiem, nav praktiskas nozīmes kā derīgajiem izrakteņiem. Visbiežāk izmantotie derīgie izrakteņi atrodas kvartāra nogulumos. Tie ir smilts, grants, māls, kūdra, sapropelis un saldūdens kaļķieži, nereti arī laukakmeņi.

3.7.3.1 Kaļķakmeņi

Kaļķakmeņi atrodas dažādā dziļumā. Vairākus simtus metru biezas ir ordovika un silūra kaļķakmeņu slāņkopas, bet tās atrodas 800-1200 m dziļumā, tāpēc tiem nav praktiskas nozīmes. Praktiski nozīmīgas ir perma sistēmas kaļķakmens iegulas, kas atrodas zemkvartāra virsmā. Kaļķakmeņu rūpnieciskas nozīmes iegulas ir sastopamas tikai atsevišķos nogabalos Latvijas dienvidrietumos – Saldus, Kursīšu, Nīgrandes, Paplakas un Auces apkārtnē (Kuršs, Stinkule,1997). Rūpnieciskas nozīmes kaļķakmens iegulas atrodas Vītiņu pagastā.

Nozīmīgākā ir **Auces atradne**. Pagaidām Auces atradne ir vienīgā izpētīto (A kategorijas nozīmes) derīgo izrakteņu atradne. Tā izvietojusies dienvidos no Vītiņiem.

Atradnē ir augstas kvalitātes (CaCO_3 saturs lielāks par 94%) jeb tīri kaļķakmeņi un derīgo slāņkopu pārsedz plāna (2-2,4 m) kvartārnogulumu sega. Izmantojami cukura, papīra ražošanā un citās nozarēs, kur nepieciešama augsta kaļķakmens kvalitāte (Mūrnieks, 2001). Kaļķakmens ieguvei nelabvēlīgi priekšnosacījumi ir sarežģīti hidroģeoloģiskie apstākļi. Derīgā slāņkopa atrodas zem ūdens un ieguves procesā būtu nepieciešama atsūkņošana, ūdens aizvadīšana, kas varētu apkārtnē radīt virkni citu sarežģījumu (gruntsūdens līmeņa pazemināšanos akās u.c.). Teritorija tiek izmantota lauksaimniecības vajadzībām, tās tuvumā atrodas vairākas viensētas, tieši blakus atrodas centralizētās ūdensapgādes artēziskie urbumi. Auces atradnes teritorijā atrodas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, mežu zemes, viensētas. Pietiekami tuvā attālumā atrodas satiksmes infrastruktūra.

Uz rietumiem no Auces pilsētas, Ķeveles un Kokmuižas apkārtnē konstatēts vēl viens kaļķakmens izplatības areāls, kur prognozēti (P kategorija) derīgā izrakteņa krājumi $2,2 \text{ km}^2$ platībā. Kaļķakmens kvalitāte ir zemāka, pieaug MgO daudzums, tāpēc atšķirībā no Auces atradnes kaļķakmeņiem, tie vairāk piemēroti cementa ražošanai (Mūrnieks, 2001). **Kokmuižas/ Ķeveles** prognozējamā kaļķakmens iegulu laukumā pieaug derīgās slāņkopas biezums, taču arī segkārtas biezums palielinās līdz 10 m. Hidroģeoloģiskie apstākļi ir līdzīgi Auces atradnei – derīgā slāņa iegūšanai ir sarežģīti hidroģeoloģiskie apstākļi. Derīgā slāņkopa atrodas zem ūdens un ieguves procesā būtu nepieciešama atsūkņošana, ūdens aizvadīšana, kas varētu apkārtnē radīt virkni citu sarežģījumu (gruntsūdens līmeņa pazemināšanos akās u.c.). Kokmuižas/ Ķeveles kaļķakmens iegulas teritorija pašlaik tiek izmantota galvenokārt mežsaimnieciskām vajadzībām, to šķērso vairāki autoceļi, tās teritorijā izvietojas Ķeveles ciems, tiešā tuvumā atrodas Karaļavoti.

7.tabula. Kaļķakmens atradnes un prognozējamie laukumi (Pēc A.Mūrnieka, 2001).

Nr.	Nosaukums un kategorija	Platība (ha)	Krājumi (m^3)	Derīgās slāņkopas biezums (m)	Segkārtas biezums (m)	Izmantošana
1	Auces A	143,9	10,67 milj.	6,25-8,45	2,2-2,4	Pārtikas rūpniecībā, papīra rūpniecībā u.c.
2	Ķeveles P	220	400 milj.	10,0-22,7	6-14	Cementa ražošanā

3.7.3.2 Māls

Visas māla iegulas Auces novadā atrodas kvartāra nogulumos. Tās izveidojušās leduslaikmeta beigās, apmēram pirms 12 000 gadiem kūstot ledājam un putekļainajām daļiņām uzkrājoties lokālajos ledājkūšanas ūdeņu baseinos (Kuršs,

Stinkule, 1997). Lielākā daļa māla iegulu atrodas reljefa virsmas pazeminājumos Austrumkursas augstienē, galvenokārt gar Bērzes ieleju, sākot no Bērzes iztekas līdz Zebrenei, tādējādi visvairāk māla atradņu un prognozējamo laukumu atrodas Lielaucē pagastā. Māla atradņu pētījumi veikti 20.g. 70-tajos gados (Kurša, 1973), galvenokārt cementa ražošanas vajadzībām un to rezultātā atklātas 6 māla atradnes un 1 prognozējamais iegulu laukums.

8.tabula. Dobeles rajona māla atradnes un prognozējamie iegulu laukumi (Mūrnieks, 2001; Kurša, 1973; Kuršs, Stinkule, 1997; Kartunova, Filimonenko, Jankins, Reuta, Gridins, 1994)

Nosaukums	Pagasts	Platība ha	Krājumi milj.m ³	Derīgā slāņa biezums m	Segkārtas biezums m	CO ₂ saturs %	Izmantošanas iespējas
Ciņi	Lielaucē	87,5	2,37 N kat.	2,0-4,5	0,3-4,9	8,9-9,6	cementa ražošanā
Gubeņi	Lielaucē	31,3	1,14 N kat.	2,2-4,7	0,2-3,0	11,5	cementa ražošanā
Lielaucē	Lielaucē	1,8	0,3 A kat.	0,5-4,8	0,1-1,0	9,3-12,1	ķieģeļu ražošanā
Stūraiši	Lielaucē	47,5	1,64 N kat.	1,4-7,5	0,2-1,4	nav datu	cementa ražošanā
Peles	Lielaucē	43,8	1,50 N kat.	1,8-6,9	0,1-1,5	10,5	cementa ražošanā
Kokmuiža	Vītiņu	61	0,49 P kat.	vid. 1,6	vid. 0,16	12,3	keramikas izstrādājumu ražošanā
Smiltieki	Lielaucē	25	0,67 N kat.	1,8-3,5	0,4-2,2	nav datu	cementa ražošanā

Vairākumā atradņu māla krājumi, atbilstoši izpēšu datiem (Kartunova, Filimonenko, Jankins, Reuta, Gridins, 1994) būtu izmantojami cementa ražošanā, kas izskaidrojams nevis ar derīgā izrakteņa īpašību atšķirībām citās blakus atradnēs kā Lielaucē, Kokmuižas, bet galvenokārt tikai ar to, ka derīgā izrakteņa izmantošana ķieģeļu un citu izstrādājumu ražošanā nav pētīta. Pēc analogijas ar blakusesošajām atradnēm, kurās māls atbilst ķieģeļu, drenu un flīžu ražošanai, līdzīgas derīgā izrakteņa izmantošanas iespējas ir arī citās atradnēs, jo materiāls veidojās vienota ūdensbaseina dažādās daļās, kurās varēja būt nelielas lokālas atšķirības. Visās atradnēs raksturīgs ievērojams mālu karbonātiskums, kas ietekmē to kvalitāti un līdz ar to arī izmantošanas iespējas. Mālu karbonātiskumu raksturo CO₂ daudzums. CO₂ saturs mainās no 3,4 līdz 20,1%. Karbonātu klātbūtne ievērojami paaugstina apdedzināšanas temperatūru, pazemina mālu saķepšanu, to keramiskās īpašības, tādējādi sašaurina to izmantošanas iespējas. Palielinoties karbonātu daudzumam tikai par 1%, ķieģeļu apdedzināšanas temperatūra paaugstinās par 10-20°C (Kuršs, Stinkule, 1997). Par mālu paaugstinātu karbonātiskumu liecina tajos sastopamās kalcīta konkrēcijas, kas atgādina oļus. Izmantojot konkrēcijas saturošus mālus, ir nepieciešama to drupināšana

(malšana). Neskatoties uz paaugstinātu karbonātu saturu, māli parasti ir ļoti trekni un tādēļ nepieciešama to liesināšana, tāpēc līdztekus māla ieguvei ir nepieciešama smilts materiāla ieguve.

3.7.3.3 Smilts un grants

Smilts un grants krājumu ģeoloģiskā izpēte Auces novadā tikusi veikta dažādos laikposmos. Īpaši smilts krājumu atradnes un prognozējamie iegulu laukumi tika pētīti un apzināti 20.gadsimta 70- to gadu sākumā, vienlaicīgi ar māla atradņu izpēti. Atsevišķu smilts-grants atradņu izpēte veikta arī 2001.gadā, tomēr nav veikta sistemātiska smilts-grants atradņu un krājumu inventarizācija. Pēc valsts institūciju datiem Auces novadā ir 27 smilts-grants atradnes un prognozējamie iegulu laukumi.

Pēc smilts-grants iegulu uzbūves īpatnībām atradnes un prognozējamie laukumi ir iedalāmi sarežģītos (saliktos) un vienkāršos. Vienkāršas uzbūves iegulas saistās ar ledājkūšanas ūdeņu nogulumiem (glaciofluviāla smilts vai glaciolimniska smilts). Materiāls ir labi šķirots. Vienkāršas uzbūves smilts un grants iegulas ir sastopamas dziļāko ielejveida pazeminājumu malās (piem. kēmu terasēs gar Bēzes ieleju), ledājkūšanas ūdeņu veidotās vajņveida formās (Bēnes Krūskalna oss), kā arī atsevišķās glaciofluviālās deltās Vadakstes līdzenumā. Lielākā daļa smilts-grants iegulu ir sarežģītas uzbūves un atrodas Austrumkursas augstienes paugurmasīvos, paugurrēdās un pauguros. Sarežģītas uzbūves iegulām raksturīgs mainīga biezuma pārsedzošais akmeņaina morēnas smilšmāla vai mālsmilts slānis (1-3 m un vairāk). Derīgā slāņkopa visbiežāk sastāv no vairākiem dažāda biezuma slāņiem, kas ievērojami atšķiras pēc granulometriskā sastāva – oļaina un akmeņaina grants, smilšaina grants, granšaina smilts. Biežāk materiāls ir vāji šķirots, vai arī labs šķirojums ir tikai viena slāņa ietvaros, kas apgrūtina vienādas frakcijas materiāla ieguvei bez šķirošanas..

9.tabula. Smilts-grants atradnes un prognozējamie iegulu laukumi un karjeri. (Strautnieks, 2001)

Nosaukums	Pagasts	Platība (ha)	Krājumu apjoms tūkst.m ³ , kategorija	Derīgās slāņkopas biezums (m)	Pārse-dze (m)	Karjera pašreizējais stāvoklis	Materiāla raksturojums Izmantošanas iespējas
Garaiskalns	Bēnes	63,9	590 A kat., 2000 P kat.	3,8-5,0	0,7-2,15	Izmanto	Smilts, grants un laukakmeņi. Ceļu būvē, celtniecībā (betonam)
Garaiskalns	Bēnes	5,14	220,4	1,8-14,1	0-4,6	Izmanto	Smilts un

Nosaukums	Pagasts	Platība (ha)	Krājumu apjoms tūkst.m ³ , kategorija	Derīgās slāņkopas biezums (m)	Pārse-dze (m)	Karjera pašreizējais stāvoklis	Materiāla raksturojums Izmantošanas iespējas
II			A kat.		augšne		grants. Celtniecībā
Krievukalni	Zebrenes Īles	92,3	2450 A kat., 2020 N kat.	1,0-10,5	0,1-5,7 augsne, morēnas mālsmilts vai mālais aleirīts	Izmanto reti, daļēji aizaudzis	Vāji šķirota smilts un grants ar oļiem, iegūvi sarežģīti mālaina aleirīta blāķi
Počas	Īles	3,8	540 A kat.	6,2-17,8	0,1-3,0	nav inform.	Smilts un grants. Ceļu būvē un celtniecībā (betonam u.c.)
Spārne	Īles	13,0	960 N kat.	3,5-9,8	0,2-2,0	Daži nelieli aizauguši karjeri. Neizmanto	Smilts, mālaina smilts, grants un laukakmeņi. Ceļu būvē
Īle	Īles Zebrenes	16,5	520 A kat.	1,2-4,5	0,2-0,9	nav inform.	Smilts. Uzbēru-miem, celtniecībā
Upenieki	Īles	63,5 133,6 (progn.)	1700 N kat., P kat.	1,0-5,7 3,0	0,2-2,8 0,8	nav inform.	Smilts-grants. Ceļu būvē, celtniecībā.
Vadakste	Vītiņu	19,5 205,2 (progn.)	700 N kat.	2,6-4,1 2,0	0,2-1,1 0,4	Vēl izmanto, bet lielākā daļa krājumu izsmelti	Smilts un grants. Ceļu uzturēšanā, celtiecībā.
Balkāni	Bēnes	2,6	237,1 A kat.	3,6-16,6	0-0,8 augsne	Izmanto	Smilts un grants ar dažādu šķirotības pakāpi. Ceļu būvē un celtniecībā
Kaijkrogs	Bēnes	1,2	48,0 A kat.	1,8-5,5	0,1-0,4 augsne	Izmanto	Smilts un grants ar dažādu šķirotības pakāpi. Ceļu būvē un celtniecībā
Untupji	Vītiņu	6,92	294 A kat.	1,2-8,8	0-0,5 augsne	Izmanto	Smilts. Ceļu būvē un uzturēšanā
Lielauce	Lielaucē	2,8	66,5	0,65-5,8	0,1-1,45	Izmanto	Māla

Nosaukums	Pagasts	Platība (ha)	Krājumu apjoms tūkst.m ³ , kategorija	Derīgās slāņkopas biezums (m)	Pārse-dze (m)	Karjera pašreizējais stāvoklis	Materiāla raksturojums Izmantošanas iespējas
			A kat. (1998.g.)				liesināšanā
Punkaiši	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Silkalni	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	Smilts, granšaina smilts
Lielērmaņi	Vecauces pag.	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Vazdiķi	Bēnes	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	nav inform.	nav inform.
Jaundalbiņi	Bēnes	nav inform.	P kat.	3-6	1-1,5 morēnas mālsmilts	Neizmanto, karjers daļēji aizaudzis	Smilts, oļaina grants. Ceļu būvē un uzturēšanā
Ziemeļi	Vītiņu	nav inform.	P kat.	nav inform.	morēnas mālsmilts	Neizmanto	Smilts, oļaina grants. Ceļu būvē, celtniecībā.
Pēterkalns	Lielauces	nav inform.	P kat.	3-5	1-3 morēnas mālsmilts vai smilšmāls	Vairāki nelieli karjeri, paretam izmanto	Vāji šķirota smilts-grants ar oļiem, vietām mālaina. Ceļu būvē un uzturēšanā
Nesava	Ukru	~10 ha Vēl neizmantotā plat. ~2ha	P kat.	3-5	0,25-0,3 augsne	Liela daļa krājumu jau izmantoti	Smilts. Ceļu būvē un uzturēšanā
Vilkukalns	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Vanagi	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Govskuņģi	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Tālavas	Lielauces	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Neizmanto	nav inform.
Zeltiņi	Īles	nav inform.	P kat.	nav inform.	nav inform.	Bijis neliels karjers. Neizmanto	nav inform.
Vaidloši	Vecauces pag.	218,8	P kat.	1,0-3,3	0-0,9	nav inform.	Ceļu būvē

Smilts-grants atradnes, to krājumi un prognozējamie laukumi ir nevienmērīgi sadalīti pa Auces novada pagastiem - Īles pagastā ir 5 atradnes 189 ha kopplatībā ar krājumu apjomu 8.19 mij. M³, Bēnes pagastā ir 4 atradnes 72 ha kopplatībā ar 1.1 milj.m³

krājumu apjomu, kamēr Lielaucē un Vītiņu pagastos- 1 līdz 2 atradnes 2.8-26 ha kopplatībā.

10.tabula. Smilts-grants atradnes un prognozējamie laukumi
Auces novada pagastos.

Pagasts	Atradņu skaits	Kopējā platība (ha)	Krājumu apjoms milj.m ³	Prognozējamo laukumu skaits
Vecauce	-	-	-	2
Bēnes	4	72	1,1	2
Īles	5	189	8,19	7
Lielaucē	1	2,8	0,066	2
Vītiņu	2	26,42	0,99	1

Lielākā daļa izmantoto (tai skaitā arī nelegālo) karjeru ir nerekultivēti, daļēji vai pilnīgi aizauguši krūmiem. Pamestajos karjeros derīgā materiāla parasti vēl ir pietiekami daudz, lai atradni legalizējot to varētu turpināt izstrādāt.

3.7.3.4 Kūdra

Visvairāk purvu ir Īles un Lielaucē pagastā (Lācis, 1996). Mazāk to ir pagastos, kuru viena daļa atrodas augstienē, bet otra zemienē, kā, piemēram, Vītiņu pagastā. Ukru pagastā vietām ir sastopamas pārmitras ielieces, bet kūdras atradņu nav. Kūdras atradņu izvietojums ir nevienmērīgs. Lielākā daļa atradņu ir izvietojušās Lielaucē paugurainē. Purvi aizņem noslēgtās vai daļēji noslēgtās starppauguru ieplakas ar pavājinātu noteci un infiltrāciju, tādēļ purvi pārsvarā ir nelieli. Kūdras atradņu platība mainās no 2 līdz 1092 ha. Auces novadā lielākās kūdras atradnes izvietojušās plašākajos ledāja reljefa pazeminājumos - ap Lielaucē ezeru. Lielaucē atradnei kūdras fondā (1980) atbilst vairākas atradnes - Antēnu, Bisenieku, Grāveru, Ezera un Vīķu. Visizplatītākie ir zemie jeb zāļu purvi. Par neizmantojamiem uzskatāmi tie kūdras krājumi, kas atrodas dabas liegumu teritorijā, zem mežu stādījumiem, inženiertehniskajām celtnēm, ūdenstilpēm, kā arī lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

11.tabula. Kūdras atradnes un krājumi Dobeles rajona pagastos (sagatavots pēc pārskata "Rietumlatvijas kūdras resursi", A.Lācis, 1996)

Pagasts	Atradņu skaits	Platība ha (rūpn. dziļ. robežās)	Krājumi tūkst.t	Augstā tipa atradņu platība ha un krājumi tūkst.t	Jauktā tipa atradņu platība ha un krājumi tūkst.t	Pārejas tipa atradņu platība ha un krājumi tūkst.t	Zemā tipa atradņu platība ha un krājumi tūkst.t
Vecauces pag.	1	3	8	-	-	-	38
Bēnes	1	3	13	-	-	-	313
Īles	33	256	1095	1846	1557	725	216967
Lielauces	32	707	2808	55193	2172	936	6222507
Vītiņu	9	282	1174	90317	2890	-	164767

12.tabula. Kūdras atradnēm (Meliorprojekts,1980)

Nr. kūdras fondā	Nosaukums	Pagasts	Tips	Platība ha Kopējā/ rūpn. izmantojamā	Kūdras krājumi Kopējie/ rūpn. izmantojamie tūkst.m3	Nosusināta platība ha	Neskatāmo klāha
800	Anšu (Anaišu purvs)	Vītiņu	zemais	15/ -	-	15	-
780	Antēnu	Lielauces	zemais	109/ -	763/ -	55	54
782	Āžu	Īles	zemais	138/ -	690/ -	22	116
778	Bisenieku	Lielauces	zemais	189/ -	4725/ -	-	189
798	Eglīšu (Tēraudu)	Vītiņu	augstais	50/14	650/294	-	50
777	Ezera	Lielauces	zemais	161/ -	1610/ -	-	161
758	Ezermaļu	Īles-Zebrenes	zemais	18/ -	90/ -	-	18
776	Grāvēnu	Lielauces	zemais	60/ -	300/ -	60	-
772	Grīvu	nav informācijas	augstais	37/ -	592/ -	-	37
799	Klibkalēju	Vītiņu	pārejas	8/ -	40/ -	-	8
784	Liekņu	Bēnes	zemais	6/ -	18/ -	-	6
774	Lielpēteru (Ziemeļu)	Vītiņu	zemais	97/ -	2880/ -	-	97
775	Līnes	Lielauces	zemais	189/ -	2835/ -	116	73
750	Lūmaņu	Lielauces	zemais	10/ -	40/ -	-	10

Nr. kūdras fondā	Nosaukums	Pagasts	Tips	Platība ha Kopējā/ rūpn. izmantojamā	Kūdras krājumi Kopējie/ rūpn. izmantojami tūkst.m3	Nosus i-nāta platība ha	Neska r-tā stāvo klī ha
	(Lūmaiņu)						
801	Mazēnu	Vītiņu	augstais	75/ -	675/ -	75	-
779	Pešas	Īles	zemais	135/ -	1215/ -	117	18
797	Puķu	Vītiņu	pārejas	44/ -	484/ -	-	44
783	Rokažu (Rakažu)	Īles	zemais	19/ -	57/ -	-	19
796	Stūrišu	Vītiņu	pārejas	44/ -	352/ -	-	44
781	Vīķu	Lielaucē	zemais	348/ -	5205/ -	-	348
773	Ziļu (Grābēnu)	Vītiņu	augstais	42 / 10	504 / 154	-	42

Auces novada kūdras atradņu krājumus var izmantot kurināšanai un erodēto augšņu ielabošanai. Pēc pašreizējiem pētījumiem kūdras ieguvei perspektīvo atradņu nav daudz.

3.7.3.5 Sapropelis

Sapropelis jeb gitija ir organogēns nogulumiezis, kas veidojies pēcdeduslaikmetā, stāvošos vai vāji caurtekošos ūdens baseinos, nogulsnējoties ūdensaugu un dzīvnieku (planktona) atliekām, kā arī putekļainajām vai smilšainajām minerāldaļiņām. Tādējādi sapropelis ir sastopams ezeros, dīķos, arī atsevišķos purvos (aizaugušajos ezeros) zem kūdras. Sapropelis ir receklaina, tumša, pelēcīga, zaļgana, retāk arī rozganpelēka masa, kas pēc izžāvēšanas vairs neizmirkst.

Sapropeļa iegulu apzināšana ir veikta visos ezeros, bet detalizēti pētījumi, kā arī ieguve 20.gs. 70-80.gados veikta Lielaucē ezerā. Neskatoties uz ievērojamo sapropeļa krājumu apjomu pie Lielaucē ezera, tie ir uzskatāmi par ierobežoti, jo ūdenstilpe iekļauta dabas lieguma „Vīķu purvs” teritorijā. Sapropeļa ieguve iespējama arī kūdras atradnēs, līdztekus kūdras ieguvei un arī mazākajos ezeros.

13.tabula. Auces novada lielākās sapropeļa atradnes (pēc Kartunovas, Filimonenko, Jankina, Reutas, Gridina, 1994)

Nosaukums (ezers)	Pagasts	Iegulas platība ha	Krājumi tūkst. m ³	Derīgā biezums m maks./ vid.
Lielaucē	Lielaucē	204,5	7894,7	8,5 / 3,86
Sesavas	Īles	nav datu	nav datu	nav datu
Spārnes	Īles	nav datu	nav datu	nav datu

Nosaukums (ezers)	Pagasts	Iegulas platība ha	Krājumi tūkst. m ³	Derīgā biezums m maks./ vid.	slāņa
Ildzītis	Vītiņu	nav datu	nav datu	nav datu	
Krūtaiņu	Bēnes	nav datu	nav datu	nav datu	

3.7.3.6 Saldūdens kaļķieži (kvartāra kaļķakmeņi)

Saldūdens kaļķieži veidojušies izgulsnējoties kalcija karbonātam (CaCO₃), no zemes virspusē izplūstošiem pazemes ūdeņiem, kuri satur kalcija bikarbonātu. Saldūdens kaļķieži vietām sastopami avotainās nogāzēs, īpaši dziļāku upju ieleju pamatkrastu nogāzēs un arī ezeru ieplakās (zem tagadējā ūdens līmeņa), to skaitā arī aizaugušo ezeru ieplakās (purvos). Sastopamas divu tipu saldūdens kaļķiežu iegulas – nogāžu un ezeru ieplaku. Vairākas ezerkaļķiežu iegulas ir konstatētas veicot kūdras atradņu izpēti (Kartunova, Filimonenko, Jankins, Reuta, Gridins, 1994). Saldūdens kaļķiežu (ezerkaļķiežu) iegulas ir zem kūdras un sapropeļa Lielauces kūdras atradņu purvos – Vīķu un Bisenieku-Antēnu purvā. Kaļķiežu slāņa biezums Vīķu purvā ir 0,65 m. Saldūdens kaļķiežu iegulas ap Lielauces ezeru ir neizmantojamas, tāpat kā kūdra un sapropelis, jo atrodas dabas lieguma teritorijā.

Teritorijas plānojums nosaka smilts- grants, māla un kaļķakmens atradņu teritoriju turpmākās izmantošanas nosacījumus, TIAN nosakot, ka smilts- grants un māla ieguve atklātos karjeros līdz 25 ha platībā var tikt veikta lauku zemēs ārpus blīvi apdzīvotām vietām un mežu teritorijās. Īles, Vecauces un Bēnes pagastos tiek noteiktas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas smilts- grants ieguvei, Vītiņu pagastā tiek noteikta derīgo izrakteņu ieguves teritorija kaļķakmens un māla ieguvei un TIAN tiek paredzēti nosacījumi šo teritoriju izmantošanai.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko atradņu apsaimniekošanu šādos aspektos:

- Netiktu noteiktas teritorijas, kurās iespējams iegūt derīgos izrakteņu platībās, kas lielākas par 25 ha un prasības, šo teritoriju izmantošanai.
- Netiktu nodrošināta informācija sabiedrībai par derīgo izrakteņu ieguves teritoriju izvietojumu un apsaimniekošanas nosacījumiem.

4 Situācijas raksturojums vides aizsardzībai būtiskās teritorijās

Ievērojot to, ka teritorijas plānojuma risinājumi ietekmē novada teritorijas turpmākās attīstības modeli, kā vides aizsardzībai nozīmīgākās teritorijas, kuras ir visjūtīgākās un kuras visvairāk var ietekmēt teritorijas plānojuma īstenošana, tiek identificētas virszemes ūdeņu teritorijas, Ventas un Lielupes upju sateces baseins, kultūrvēsturiskais mantojums un tās teritorijas, kurām piemīt bioloģiskā daudzveidība un kuru pastāvēšana nodrošina dabas aizsardzības intereses.

4.1 Virszemes ūdeņi

Auces novada hidrogrāfisko tīklu veido Lielupes un Ventas upju sateces baseinu ūdensteces un ūdenstilpes. Ūdensšķirtne starp baseiniem iet pa Linkuvas vaļņa virsu – virzienā no Ukriem uz Vecsniķeri, tad apmēram 3 km rietumos no Bēnes pagriežas uz rietumiem-ziemeļrietumiem un iet pa Austrumkursas augstienes malas augstāko daļu (Lielauces paugurgrēdu) līdz Dobes (Incēnu) pilskalnam pie Kokmuižas. Tālāk tā turpinās pa augstāko pauguru virsotnēm (gar Kokmuižas-Galauces ceļu) virzienā no Dobes kalna uz Galauci un Zvārdi.

Lielupes baseinā atrodas Īles, Bēnes un Lielauces pagasti, Ukru pagasta austrumu daļa. Ventas baseinā atrodas Vītiņu pagasts, Auces pilsēta, Vecauces pagasts, Ukru pagasta rietumu daļa un pavisam neliela platība (apmēram 4 km²).

Lielupes baseina ūdenstecēm Zemgales līdzenumā ir izteiksmīgs, radiāls upju tīkls. Ūdensteces tek pa pazeminājumiem, kas ir gandrīz paralēli viens otram. Upju ielejas atrodas ieplakās starp zemiem iegareniem vaļņiem (starpdrumlinu ieplakās) un pārsvarā tek virzienā no dienvidrietumiem uz ziemeļaustrumiem. Ievērojams skaits ūdensteču – Tērvete, Skujaine un to pietekas, kā arī Auces upes labā krasta pietekas sākas Linkuvas galamorēnas vaļņa plakanajā virsotnes daļā, 80-95 m vjl. Vasaras un ziemas mazūdens periodā tajās ievērojami samazinās ūdens daudzums (caurplūdums), jo galvenais upju ūdensguves avots ir pazemes ūdeņi. Auces novada robežās Bērzes, Sesavas, Auces, Tērvetes un citu upju ielejas ir neizteiksmīgas, vāji izveidotas. Upju ieleju platums mainās no 100-200 m līdz ~1km. Upēm ir samērā liels kritums (0,8-1,7 m/km) un straujš tecējums, tādēļ tām ir arī uzstādinātās ūdenskrātuves (dzirnavu dīķi, zivju dīķi u.c.). Vietām uzstādinātās ūdenskrātuves daļēji izlīdzina iespējamo ūdens deficītu vasaru un ziemu mazūdens periodā. Vairāku upju gultnes pilnībā vai arī atsevišķos posmos ir regulētas.

9.attēls. Auces upe.

Atšķirīgs Lielupes baseina hidrogrāfiskā tīkla sazarojums ir Austrumkursas augstienē, kur tā sarežģīto raksturu nosaka dažādas formas pauguru un ieplaku mija. Austrumkursas augstienē upes sākas purvainos pazeminājumos vai ezeros, un mazūdens periodā, bez pazemes ūdeņu pieplūdes, ūdens daudzumu upēs regulē ezeri un purvi. Bērze, Auce un Sesava, augštecē tek pa vāji izveidotām ielejām plašos starppauguru pazeminājumos un tām ir lēns tecējums. Tuvāk Austrumkursas augstienes nogāzei (robežai ar Zemgales līdzenumu), pieaug upju gultnes kritums un straumes ātrums (vid. 1m/km). Upju ieleju dziļums šajos posmos sasniedz 15-20 m. Morfoloģiski izteiksmīga ieleja ir Sesavai vidustecē Īles pagastā.

Ventas baseina upju un strautu tīkls galvenokārt atrodas Vadakstes līdzenumā un morfoloģiski ir līdzīgs hidrogrāfiskajam tīklam Zemgales līdzenumā. Ūdensteces, izņemot Avīknes augšteci, tek pa vāji izveidotām ielejām viegli vijņotajā Vadakstes līdzenumā. Samērā līdzenās teritorijas dēļ, līdzenumam raksturīga pavājināta notece, upēm mazs kritums, tāpēc lielākajai daļai upju gultnes ir regulētas. Ģeoloģiskās uzbūves īpatnību dēļ, teritorijā ir augsts gruntsūdens līmenis, un mazūdens periodos galvenais ūdensguves avots ir pazemes ūdeņi. Kā viens no redzamākajiem piemēriem ir Ūveles avoti Līgotnes pietekai.

10.attēls. Ventas baseina ūdensobjekti.

Ķeveles avoti.

Vadakste.

14.tabula. Ūdensteces. (pēc R.Avotiņas un Z.Gobas, 1993).

Nosaukums	Sateces lielbaseins	Garums (km)	Izteka	Ietek
Auce	Lielupes	86	Lielauces ezers, 100 m vjl.	Bērzē
Avīkne	Ventas	30	Austrumkursas augstienē,	Vadakstē
Bērze	Lielupes	109	Austrumkursas augstienē, 108 m vjl.	Svētē
Cērpaine	Lielupes	16	Zemgales līdzenumā, Linkuvas vaļņa austrumu nogāzē	Tērvetē
Dabīkēne	Ventas		Vadakstes līdzenumā	
Eglone	Lielupes	12	Zemgales līdzenumā	Tērvetē
Govainis	Lielupes	14	Zemgales līdzenumā, Linkuvas vaļņa austrumu nogāzē	Aucē
Jugliņa	Lielupes	13	Austrumkursas augstienes nogāzē	Ālavē
Līčupe	Lielupes	15	Austrumkursas augstienē	Bērzē
Līgotne	Ventas	14	Vadakstes līdzenumā, 100 m vjl.	Vadakstē
Melnupīte	Ventas		Nav datu	Avīknē
Rīgava	Lielupes	13	Zemgales līdzenumā, Linkuvas vaļņa austrumu nogāzē	Aucē
Sesava	Lielupes	25	Austrumkursas augstienē, Sesavas ezers, 90 m vjl.	Bērzē
Skujaine	Lielupes	32	Zemgales līdzenumā, Linkuvas vaļņa austrumu nogāzē	Tērvetē
Svēpaine	Lielupes	26	Zemgales līdzenumā, Linkuvas valnī	Tērvetē
Svētaine	Lielupes	18	Zemgales līdzenumā, Linkuvas vaļņa austrumu nogāzē	Skujainē

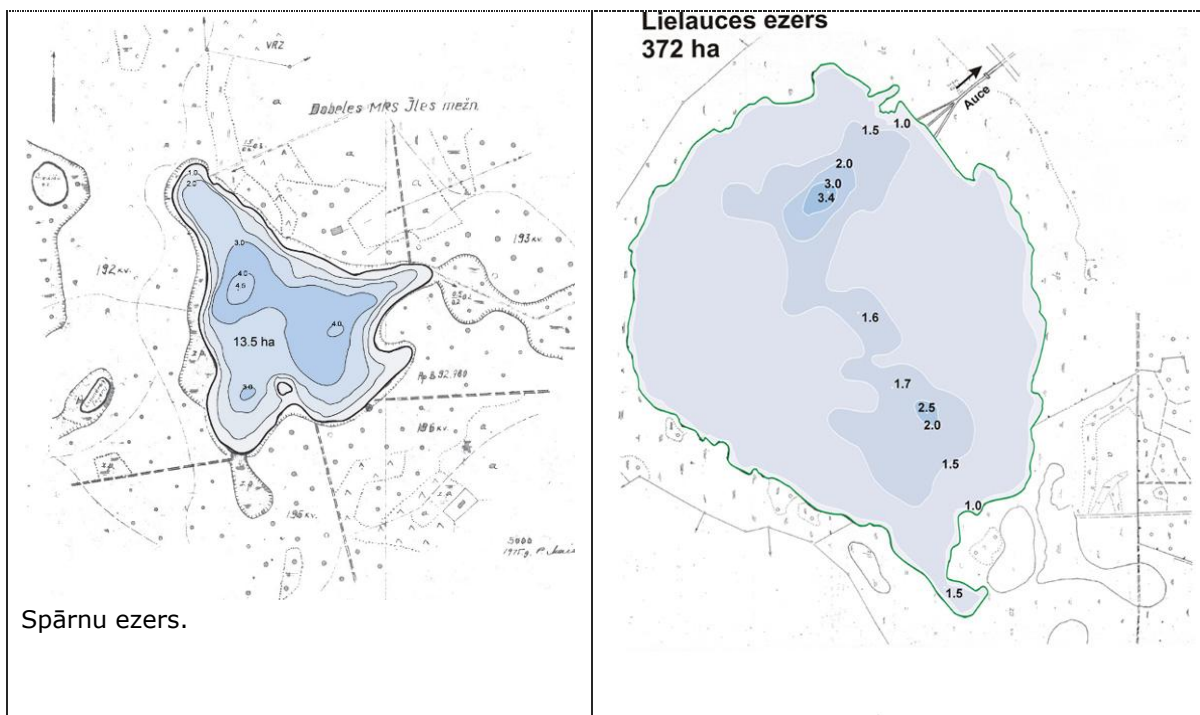
Nosaukums	Sateces lielbaseins	Garums (km)	Izteka	Ietek
Tērvete	Lielupes	25	Ukru pagastā, pie Lietuvas robežas Zemgales līdzenumā, Linkuvas valnī	Svētē
Vadakste	Ventas	82	Vadakstes līdzenumā, Linkuvas vaļņa rietumu nogāzē	Ventā

* Tabulā apkopota informācija par ūdenstecēm, kuras ir garākas par 10 km.

Ūdenstilpes. Auces novada ūdenstilpes ir ezeri, uzstādinātās ūdenskrātuves un raktie dīķi. Ezeru izvietojums ir nevienmērīgs. Tie galvenokārt atrodas Austrumkursas augstienē, tādējādi, visvairāk ezeru atrodas Lielupes ūdenssateces baseinā. Lielākie ezeri -Lielauces, Spārnu- aizņem zemāko daļu ledāja veidotajos plašākajos pazeminājumos, bet mazākie sastopami starppauguru ieplakās vissaposmotākajā rajona teritorijā starp Īli un Bikstiem. Mazāko ezeru ieplakas ir dažādas izcelsmes – gan ledāja izspiedumu, gan arī glaciokarsta ieplakas. Dzijākais ir zemledāja gultņu ezers – Krūtaiņu ezers. Zemledāja gultņu (subglaciālo iegultņu) ezeri atrodas iegarenās, samērā šaurās un dziļās ieplakās.

11.attēls.

Spārnu un Lielauces ezeru batimetrija un piegulošā teritorija.

12.attēls. Ūdenstilpes.

13.attēls. Virszemes ūdensteces un ūdenstilpes
(B.Placēna, 1995; A.Tidriķis, 1998).

* Tabulā apkopota informācija par ūdenstecēm, kuras ir garākas par 10 km.

Nosaukums	Sateces lielbaseins	Garums (km)	Izteka	Ietek
Auce	Lielupes	86	Iztek no Lielauces ezera, pietekas: Rīgava, Govainis, Bēnes dzirnavezers	Bērzē
Avīkne	Ventas	30	Austrumkursas augstienē,	Vadaktē
Bērze	Lielupes	109	Vītiņu pagastā, Lielauces pauguraine	Svētē
Cērpaine	Lielupes	16	Ukru pagasts	Tērvetē
Dabiķene	Ventas		Ukru pagasts	
Govainis	Lielupes	14	Bēnes pagasts, Auces labā krasta pieteka	Aucē

Nosaukums	Sateces lielbaseins	Garums (km)	Izteka	Ietek
Līgotne	Ventas	14		Vadakstē
Līčupe	Bēzres	15	<i>Lielaucē pagasts</i>	
Melnupīte	Ventas		Vītiņu pagasts, pie Galātiem ietek Avīknē	Avīkne
Rīgava	Lielupes	13	<i>Bēnes pagasts</i>	Aucē
Sesava	Lielupes	25	Austrumkursas augstienē, no <i>Balžnas ezera (Annenieku p.)</i>	Bēzē
Skujaine	Lielupes	32	<i>Bēnes pagastā, pie Medniekiem</i>	Tērvetē
Svēpaine	Lielupes	26	<i>Ukru pagastā, pie Mazaucē</i>	Tērvetē
Svētaine	Lielupes	18	<i>Ukru pagastā, pie Vecsniķeres</i>	Skujainē
Tērvete	Lielupes		<i>Ukru pagastā, pie Lietuvas robežas</i>	Svētē
Vadakste	Ventas	82	Vītiņu pagasts, pie Putrām, satekot Līgotnei un Avīknei	Ventā

15.tabula. Virszemes dabiskās ūdenstilpes.

Nosaukums	Platība (ha)	Augstums (m vjl.)	Dzījums maks./vid. (m)	Pagasts
Lielaucē	372	100,8	3,5 / 1,5	Lielaucē
Spārnu/Spārņu	14	92,2	4,5 / 2,2	Īles
Sesavas	17	90,5	4,2 / 2,7	Īles
Ūpītis	Līdz 10ha	89,0	nav datu	Īles
Sutums (Iņķu ezeriņš)	Līdz 10ha	91,8	nav datu	Īles
Vilkezers	Līdz 10ha	105,1	nav datu	Īles
Īldzītis	Līdz 10ha	nav datu	nav datu	Vītiņu
Kralītis	Līdz 10ha	103,8	nav datu	Īles
Ružas	Līdz 10 ha	Nav datu	Nav datu	Īles

16.tabula. Virszemes mākslīgās ūdenstilpes.

Nosaukums	Platība (ha)	Izcelsme	Pagasts
Bēnes dzirnavezers	24,6	Uzstādīnāts Auces ielejā	Bēnes
Garākalna / Krūskalnes karjers	nav informācijas	Bij. Karjers	Bēnes
Melderu dzirnavezers	Līdz 10 ha	Uzstādīnāts uz Ķevelis avotu strauta	Vītiņu
Ukru dīķis (Zīļu)	9,4	nav informācijas	Ukru
Vītiņu dzirnavezers	nav informācijas	Uzstādīnāts Avīknes ielejā	Vītiņu

Visu Auces novada ūdensteču kvalitāte ir atbilstoša karpveidīgo zivju dzīves apstākļiem, izņemot Vadaksti, Avīkni un Līgotni, kuru kvalitāte ir piemērota lašveidīgo zivju dzīves apstākļiem. Vadakstes ūdeņu kvalitāte ir piemērota peldēšanai un citiem rekreācijas pasākumiem.

Auces novada ūdensteces un ūdenstilpes vairākumā netiek izmantotas. Atsevišķos gadījumos tās tiek izmantotas rekreācijas vajadzībām- pie Garākalna karjeru ūdenskrātuves, Sesavas un Spārnu ezeriem ir izveidotas atpūtas vietas ar peldētavu, Sesavas, Spārnu, Lielauces ezeri tiek izmantoti licencētai makšķerēšanai. Lielauces ezers atrodas DL „Vīķu purvs” teritorijā, Garākalna karjeru ūdenskrātuve- DL „Garākalna smilšu krupja atradne” teritorijā.

Visi ūdensobjekti iezīmēti teritorijas plānojumā, grafiskajā daļā un to izmantošana paredzēta kā ūdeņu teritorijas. Grafiski attēlotas arī sauszemes teritorijas, kuru izmantošana saistīta ar ūdensobjektiem- kā atpūtas vietas. TIAN nosaka, ka ūdeņu teritorijas iespējams izmantot zivsaimniecības vajadzībām, atpūtai un rekreācijai, peldlīdzekļu piestātnēm, krasta nostiprinājumiem, hidrobūvēm, satiksmes infrastruktūras objektu vajadzībām.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko ūdensobjektu izmantošanu šādos aspektos:

- Netiktu noteiktas teritorijas, kurās ir jāīsteno dabas aizsardzības intereses;
- Netiktu noteikta daudzpusīga ūdensobjektu izmantošana;
- Netiktu noteiktas aizsargjoslas ap virszemes ūdensobjektiem.

4.2 Lielupes un Ventas upju sateces baseinu apgabali

Auces novada teritorija ietilpst Ventas un Lielupes upju sateces baseinu apgabalos.

Auces novads ietilpst īpaši jutīgā nitrātu teritorijā, kurā tiek noteiktas atsevišķas prasības intensīvai lauksaimniecisko zemju izmantošanai, kā piem., lauksaimnieciskās darbības ierobežojumi virszemes ūdenstecēm piegulošā joslā.⁵

Ventas un Lielupes upju sateces baseinu apgabalu apsaimniekošanas plāni izstrādāti, izpildot Eiropas Padomes un Parlamenta 23.10.2000. direktīvas 2000/60/EK, kas nosaka prasības ūdeņu aizsardzības politikas jomā (Ūdeņu struktūrdirektīva) un Ūdens apsaimniekošanas likuma prasības. Plāna mērķis ir uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu.

4.2.1 Ventas baseina apgabals

Atbilstoši 19.10.2004. MK noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību” noteiktajam Ventas baseina apgabala Apsaimniekošanas plāns (**VBAP**) novērtē pašreizējo virszemes ūdensobjektu stāvokli, apzina iespējamās

⁵ MK 22.01.2002. noteikumi Nr. 34 “Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī”

ietekmes un nosaka līdz 2015.gadam sasniedzamos virszemes ūdensobjektu kvalitātes mērķi cik tālu tas attiecas uz Auces novada rietumdaļā esošajiem virszemes ūdensobjektiem - Ukru pagasta rietumdaļu, Vītiņu pagastu, Auces pilsētu un daļu no Vecauces un Lielauces pagastiem.

VBAP kā punktveida piesārņojošos avotus identificē notekūdeņu izplūdes vietas un piesārņotos/ potenciāli piesārņotos objektus, t.sk. arī liellopu, cūku un putnu fermas, bij. Atkritumu izgāztuves, naftas produktu uzglabāšanas un apstrādes vietas, ķīmikāliju noliktavas. Nevien objekts, kas varētu būtiski ietekmēt virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli Auces novadā, VBAP netiek identificēts, tomēr par objektu, kura radītajam piesārņojumam ir jānodrošina pietiekama kontrole, ir uzskatāms SIA „PF VECAUCE” cūku audzēšanas komplekss „Pūpoli” Vecauces pagastā.

Kā izklaidētā piesārņojuma avoti VBAP tiek identificēti: kūtsmēsļu krātuves, viensētu un atsevišķu ēku sausās tualetes, krājbedres, skeptiķi, notece no antropogēnā tipa (kailcirte, mežu meliorēšana) mežiem, lauksaimnieciskās darbības rezultātā radītās slāpekļa un fosfora slodzes. Auces novada teritorija netiek identificēta kā tāda, kurā ir būtiska izklaidētā piesārņojuma slodze. Auces novadā kā izklaidētā piesārņojuma slodzes ir identificējamās viensētu sadzīves notekūdeņu uzkrāšanas un novadīšanas vietas vismaz 464 mājsaimniecībās, ja pieņem, ka 1390 iedzīvotāji dzīvo vidēji 3 vienā mājsaimniecībā, notece no antropogēnā tipa mežu masīviem, galvenokārt Vītiņu pagastā (precīzi dati par kopplatību nav pieejami), lauksaimnieciskās darbības rezultātā radītās slāpekļa un fosfora slodzes, galvenokārt Ukru pagastā. Aucē ir konstatēti piesārņoti gruntsūdeņi.

Izvērtējot virszemes ūdensobjektus pēc to ekoloģiskās un ķīmiskās (bīstamās un prioritāri bīstamās vielas) kvalitātes Vadakstes upes stāvoklis ir identificēts kā vidējs. Nevienā upē nav konstatēti robežlielumu pārsniegumi lašveidīgo vai karpveidīgo zivju ūdeņiem. Līdz 2015.gadam Vadakstes upe tiek noteikta kā tāda, kurā jāsasniedz labs stāvoklis.

Pazemes ūdeņu dabiskā aizsargātība VBAP vērtēta kā zonu ar vidēju piesārņojuma risku, kur pazemes ūdeņu kompleksus pārklājošo ūdens vāji caurlaidīgo slāņu biezums kvartāra un pirmskvartāra iežos sasniedz 10 m biezumu. Kopumā Ventas baseina apgabalā ūdens ņemšana no pazemes ūdeņiem nerada būtisku slodzi.

VBAP kā iespējamo plūdu apdraudēto teritoriju Līgotnes upes potamālajā posmā identificē Auces pilsētu, tomēr jāatzīmē, ka Auce nekad nav applūdusi.

VBAP prognozēts, ka iedzīvotāju skaits apgabalā turpinās samazināties, t.sk. arī Auces novadā. Kā būtisks Ventas upju sateces baseina apgabala stāvokli ietekmējošs faktors

tiek minētas slodzes, ko var radīt pieaugošs mājsaimniecību skaits, lauksaimniecības īpatsvara palielinājums, mežsaimniecības radītā slodze.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko Ventas sateces baseina stāvokli šādos aspektos:

- netiktu noteiktas aizsargjoslas;
- netiktu noteiktas prasības un priekšnoteikumi sadzīves notekūdeņu sistēmu izbūvei blīvi apdzīvotās vietās;
- netiktu noteikts potenciāli piesārņoto teritoriju turpmākais statuss;
- netiktu nodrošināta iespēja sabiedrībai iegūt informāciju par vides kvalitāti katrā pagastā;
- būtu apgrūtināta iespēja nodrošināt kvalitatīvu dzīves vidi cilvēkam un sabiedrībai kopumā.

4.2.2 Lielupes baseina apgabals

Atbilstoši 19.10.2004. MK noteikumos Nr.858 „Noteikumi par virszemes ūdensobjektu tipu raksturojumu, klasifikāciju, kvalitātes kritērijiem un antropogēno slodžu noteikšanas kārtību” noteiktajam Lielupes baseina apgabala Apsaimniekošanas plāns (**LBAP**) novērtē pašreizējo virszemes ūdensobjektu stāvokli, apzina iespējamās ietekmes un nosaka līdz 2015.gadam sasniedzamos virszemes ūdensobjektu kvalitātes mērķus, cik tālu tas attiecas uz Auces novada austrumdaļā un centrālajā daļā esošajiem virszemes ūdensobjektiem- Ukru pagasta austrumdaļu, Lielauces, Bēnes, Īles pagastiem un daļu no Vecauces pagasta.

LBAP kā punktveida piesārņojošos avotus identificē notekūdeņu izplūdes vietas un piesārņotos/ potenciāli piesārņotos objektus, t.sk. arī liellopu, cūku un putnu fermas, bij. Atkritumu izgāztuves, naftas produktu uzglabāšanas un apstrādes vietas, ķīmikāliju noliktavas. Neviens objekts, kas varētu būtiski ietekmēt virszemes un pazemes ūdeņu stāvokli Auces novadā, LBAP netiek identificēts, tomēr par objektu, kuru radītajam piesārņojumam ir jānodrošina pietiekama kontrole, ir uzskatāms SIA „Baltic Breeder” cūku audzēšanas komplekss „Avoti” Īles pagastā.

Kā izklidētā piesārņojuma avoti LBAP tiek identificēti lauksaimniecībā intensīvi izmantojamās zemes (aramzemes), kuru darbības rezultātā tiek radītās slāpekļa un fosfora slodzes.

LBAP Auces novadā identificē 3 veidu slodzes:

- būtiska punktveida piesārņojuma slodzi Īles pagasta austrumdaļā un Lielauces pagasta rietumdaļā, kas būtiski ietekmē ūdensobjektu. Tomēr jāatzīmē, ka

norādītās teritorijās neatrodas neviens objekts, kurš varētu radīt punktveida slodzes, vēl jo vairāk- tās ir mazapdzīvotas;

- būtisku morfoloģisku ietekmi ūdensobjektos Bēnes pagasta dienviddaļā (L121 Svētaine, L117 Skujaine), kas izskaidrojams ar mākslīgi pārveidotām ūdenstecēm meliorācijas vajadzībām.
- Būtiska pārrobežu piesārņojuma slodzi L120 Tērvete augštecē Ukru pagastā, kas būtiski ietekmē ūdensobjektu. Tomēr jāatzīmē, ka Tērvetes upe tieši uz Lietuvas robežas, SkSvėpaine, Cėrpaine Ukru pagasta robežās, tāpēc slodzes izcelsme nav pārrobežu piesārņojums. Izvērtējot apstākli, ka L120 Tērvete un tās pietekas ir pārveidotas meliorācijas vajadzībām, šo ūdensobjektu slodzes, atbilstoši situācijai dabā, ietiecams klasificēt kā teritorijas ar būtisku morfoloģisku ietekmi, bet ne būtiski ietekmētu ūdensobjektu.

Auces novada teritorija LBAP tiek identificēta kā tāda, kurā ir būtiska izklīdētā piesārņojuma slodze no intensīvas lauksaimnieciskās darbības. Vienlaicīgi Auces novadā kā izklīdētā piesārņojuma slodzes ir identificējamas arī viensētu sadzīves notekūdeņu uzkrāšanas un novadīšanas vietas vismaz 464 mājsaimniecībās, ja pieņem, ka 1390 iedzīvotāji (kopā ārpus blīvi apdzīvotām vietām) dzīvo vidēji 3 vienā mājsaimniecībā.

Lielauces ezera ūdeņu kvalitāte tiek vērtēta kā laba. L118 Auces, L111 Bērzes, L121 Skujaine un L120 Tērvete ūdeņu kopējā ekoloģiskā un ķīmiskā kvalitāte tiek vērtēta kā slikta. 2007.gada monitoringa rezultāti L111 Bērzei tiek vērtēti kā slikti, L120 Tērvetes posmam augšpus Tērvetes ciema tiek vērtēti vidēji līdz slikti, L118 Aucei, L121 Skujainei tiek vērtēti vidēji līdz slikti.

Līdz 2015.gadam L111 Bērzes un L1212 Skujaines upe tiek noteikta kā tāda, kurā jāsasniedz labs stāvoklis, L118 Aucei un Tērvetei- vidējs stāvoklis.

Pazemes ūdeņu dabiskā aizsargātība LBAP vērtēta kā zonu ar vidēju piesārņojuma risku. Kopumā baseina apgabalā ūdens ņemšana no pazemes ūdeņiem nerada būtisku slodzi.

LBAP prognozēts, ka iedzīvotāju skaits apgabalā turpinās samazināties, t.sk. arī Auces novadā.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt turpmāko Lielupes sateces baseina stāvokli šādos aspektos:

- netiktu noteiktas aizsargjoslas;

- netiktu noteiktas prasības un priekšnoteikumi sadzīves notekūdeņu sistēmu izbūvei blīvi apdzīvotās vietās;
- netiktu noteikts potenciāli piesārņoto teritoriju turpmākais statuss;
- netiktu nodrošināta iespēja sabiedrībai iegūt informāciju par vides kvalitāti katrā pagastā;
- būtu apgrūtināta iespēja nodrošināt kvalitatīvu dzīves vidi cilvēkam un sabiedrībai kopumā.

4.3 Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas

Auces novadā atrodas trīs īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kuru statuss noteikts saskaņā ar likumu „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”: dabas liegumi (DL) „Ukru gārša”, „Vīķu purvs” un „Gārākalna smiņu krupja atradne”. Šīs teritorijas ir noteiktas atbilstoši Eiropas Padomes un Parlamenta direktīvai „Par savvaļas putnu aizsardzību” (79/409 EEK) un direktīvai „Par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību” (92/43 EEK).

Visu dabas liegumu teritoriju izmantošana notiek atbilstoši likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un uz tā pamata izdotajos normatīvos aktos noteiktā kārtībā. Pārskats par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un to izmantošanu regulējošiem tiesību aktiem sniegts 16.tabulā.

17.tabula. Auces novada īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Nosaukums	Pagasts	Platība	Teritorijas izmantošanu regulējošie tiesību akti
Ukru gārša	Auces novada Ukru pagasts; Tērvetes novada Bukaišu pagasts.	1135 ha	2002.gada 29.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.44 „Dabas lieguma “Ukru gārša” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi” Dabas aizsardzības plāns. Saskaņā ar Latvijas Republikas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra R.Vējoņa 2011.gada 25.februāra rīkojumu Nr.125 „Par dabas aizsardzības plāna darbības termiņa pagarināšanu” dabas lieguma „Ukru gārša” dabas aizsardzības plāna darbības termiņš pagarināts līdz 2015.gada 31.decembrim.
Vīķu purvs	Auces novada Lielauces pagasts.	876 ha	MK 2010.gada 16.marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"; Dabas lieguma „Vīķu purvs” dabas

Nosaukums	Pagasts	Platība	Teritorijas izmantošanu regulējošie tiesību akti
			aizsardzības plāns, 2005.-2015.gadam
Gārākalna smilšu krupja atradne	Auces novada Bēnes pagasts.	30 ha	MK 2010.gada 16.marta noteikumi Nr. 264 "Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi"; Dabas lieguma „Gārākalna smilšu krupja atradne” dabas aizsardzības plāns, 2008.-2023.gadam

4.3.1 Dabas liegums „Ukru gārša”

DL „Ukru gārša” (kopējā platība 1135 ha) atrodas Ukru pagasta austrumdaļā un turpinās Tērvetes novada Bukaišu pagastā.

Dabas lieguma robežas iezīmētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, TIAN tiek dota atsauce uz tiesību aktiem, kas nosaka teritorijas apsaimniekošanu.

Teritorijā galvenokārt lapkoku, mazāk jauktu koku meži uz ļoti auglīgām karbonātiskām augsnēm. Daļa teritorijas ir meliorēta, bet masīva austrumu daļā saglabāties dabisks koku sastāvs. Daudz vecu ozolu un mežābeļu. Lakstaugu stāvā konstatētas retas un aizsargājamas augu sugas, to vidū arī lielā zvaigznīte. Ošu meži ar lielo zvaigznīti ir Latvijā ļoti reti, sastopami tikai Zemgalē. Meža masīvs vērtīgs arī no bezmugurkaulnieku un ornitoloģiskā viedokļa - sastopami daudz dienvīdu faunas pārstāvji, kuru aizsardzībai ir nodibināti mikroliegumi.

Dabas liegumam ir izstrādāti individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, kas nosaka gan teritorijas izmantošanas kārtību, gan zonējumu, lai saglabātu teritorijai raksturīgo Eiropas platlapju mežu mazpārveidotos biotopus un teritorijas bioloģisko daudzveidību. Dabas liegumā ir trīs funkcionālas zonas: stingrā un regulējamā režīma zona, un ainavu aizsardzības zonas, kas ir sadalītas pa meža kvartāliem un nogabaliem. DL teritoriju šķērso Cērpaines upe un meliorācijas sistēmas novadgrāvji, valsts vietējas nozīmes autoceļš V 1108. Visa DL teritorija tieši robežojas galvenokārt ar mežu zemēm, izņēmums ir naftas vads Polocka- Mažeikis un atsevišķi, nelieli lauku masīvi. Plašākās stingrā režīma zonas atrodas starp Cērpaini un DL dienvīdu robežu (114., 115. Kvartāls).

Stingrā režīma zona ir izveidota, lai nodrošinātu Zemgales līdzenumam raksturīgo Eiropas platlapju mežu saglabāšanu, dabisko meža biotopu, reto un īpaši aizsargājamo augu, sēņu un ķērpju sugu atradņu saglabāšanu, putnu un zīdītājdzīvnieku vairošanās, barošanās un atpūtas vietu ilglaičīgu pastāvēšanu, tajā ir aizliegta saimnieciskā darbība, izņemot atsevišķus gadījumus. Regulējamā režīma zona izveidota, lai

veicinātu Zemgales līdzenumam raksturīgo Eiropas platlapju mežu atjaunošanos un dabisko meža biotopu, reto un īpaši aizsargājamo sugu atradņu veidošanos, tajā ir noteikti mežsaimnieciskās darbības aprobežojumi. Ainavu aizsardzības zonā, lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu, kā arī putnu un zīdītājdzīvnieku vairošanās, barošanās un atpūtas vietu aizsardzību, ir noteikti mežsaimnieciskās darbības aprobežojumi.

Ir izstrādāts dabas aizsardzības plāns, kuram atbilstoši tiek nodrošināta teritorijas apsaimniekošana.

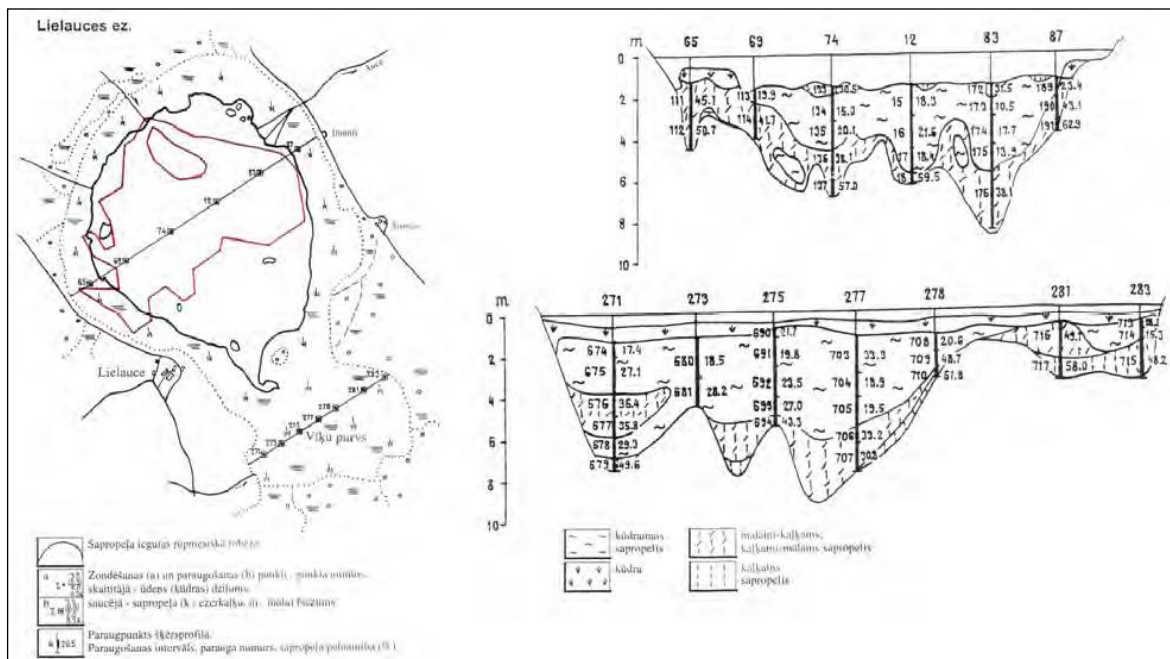
4.3.2 Dabas liegums „Viķu purvs”

Pašlaik DL kopējā platība ir 876 ha, no tās ezera platība – 375 ha, meži - 104 ha, purvs – 397 ha. AS “LVM” valdījumā – 761 ha, privātīpašumā – 38 ha, VMD Kalsnavas Meža pētīšanas stacijas valdījumā – 79 ha.

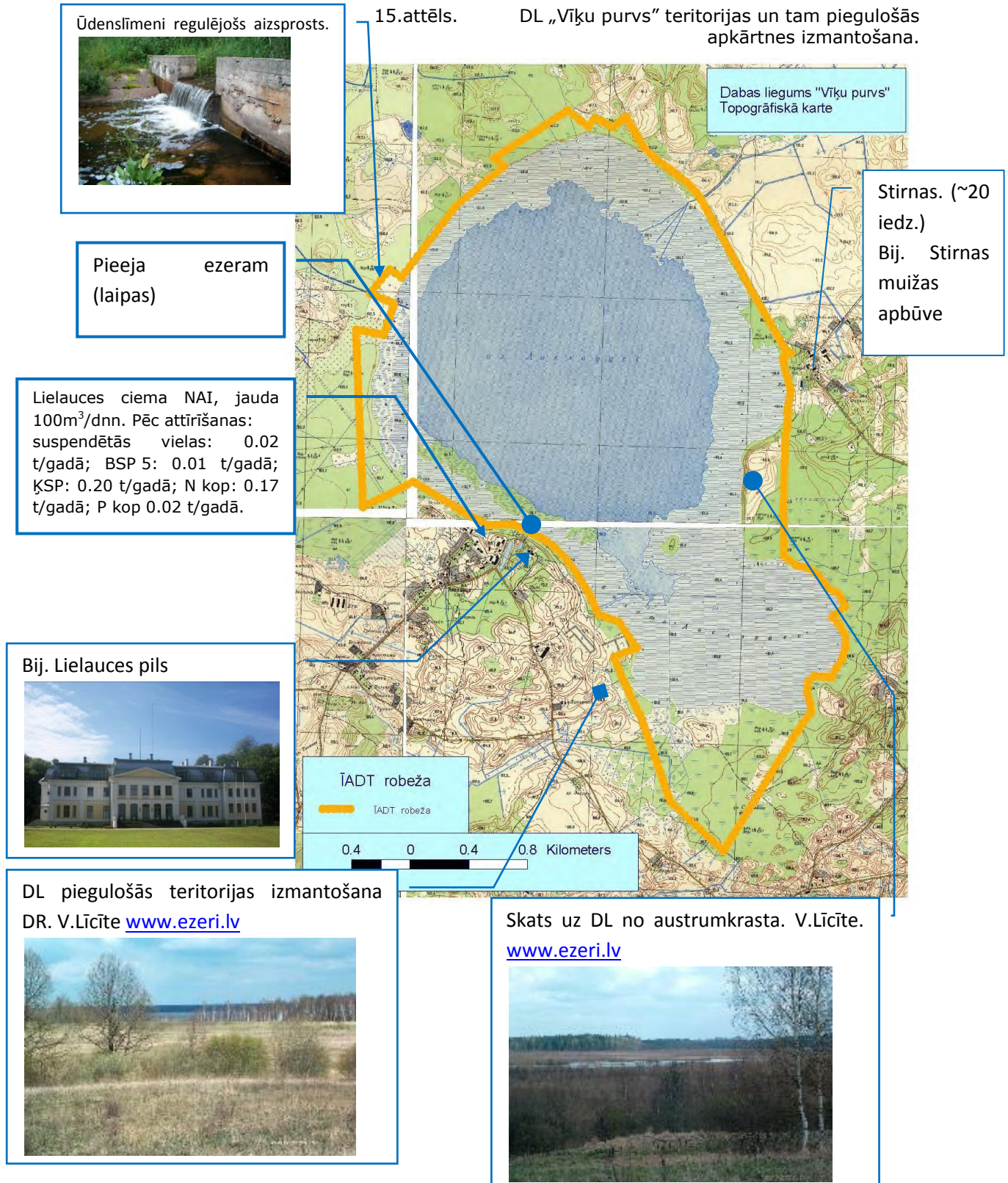
Dabas lieguma robežas iezīmētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, TIAN tiek dota atsauce uz tiesību aktiem, kas nosaka teritorijas apsaimniekošanu.

DL galvenās aizsargājamās dabas vērtības ir migrējošie un ligzdojošie ūdensputni, kopumā vismaz 24 sugas un aizsargājamie biotopi - Lielauces ezers kā viens no simts hāru ezeriem Latvijā, Viķu purvs- zemais purvs ar īpaši aizsargājamiem augiem un mežu biotopi 38.6 ha kopplatībā. Ezera ekosistēma ir stabila.

14.attēls. Lielauces ezera un Viķu purva ģeomorfoloģiskā uzbūve (DAP).

Lielauces ezera līmenis tiek regulēts, tā rietumdaļā uz iztekošās upītes uzbūvēts aizsprosts. Bez tam ezers tiek izmantots licencētai makšķerēšanai un vēžošanai. Ezeram piegulošā pārpurvojusies pārmitrā josla aprobežo tiešu piekļūšanu pie ezera. Lielauces ezera dienvidrietumu krastā ir uzbūvētas 2 laipas, lai piekļūtu ūdenim.

DL „Viķu purvs” piegulošās teritorijas: ziemeļdaļā ir meži, ZA – lauksaimniecības zemes, austrumdaļā – apdzīvota vieta Stirnas (aptuveni 20 iedzīvotāji 2011.gadā), DA- meži, dienviddaļā- meži, DR- Lielauces ciems (aptuveni 335 iedzīvotāji 2011.gadā) un tā apkārtnē, kuras atsevišķas teritorijas tiek izmantotas lauksaimniecībā, rietumdaļā – meži un ZR- meži.

Kā DL ietekmējoši esoši apdraudējumi identificēti notekūdeņi un ezera dabiskās aizaugšanas process, kas var ietekmēt ezera aizaugšanu un dzidrūdēns stāvokļa traucējumus, aizsprosts, kas var ietekmēt hidroloģiskā režīma maiņu un purva aizaugšanu, vēžu populācijas pārliedz blīvums, putnu ligzdošanas traucējumi (netiek minēti cēloņi)- jo ierobežojumi attiecas tikai uz licencēto makšķerēšanu un nav saistošs pārējiem teritorijas apmeklētājiem un teritorijas piesārņošana ar sadzīves atkritumiem, kas nelielā daudzumā nonāk teritorijā; ezera piekrastes izbraukāšana ar autotransportu, dzērveņošana, ūdensputnu medības un sēņošana purvā. Kā potenciāli apdraudējumi identificēti: mazjaudas motorlaivu lietošana – var traucēt putnus, jaudīgu motorlaivu lietošana- var apdraudēt hāras, zivju resursu noplicināšana- mainās dabiskā zivju sugu attiecība, aizsargājamo augu izbradāšana, kas aug Viķu purvā, kur ir minimāla pārvietošanās; sapropeļa ieguve, rekreācija ezera ziemeļu daļā, būvniecība ĪADT un ezera krastā, kas robežojas ar aizsargājamo teritoriju, liels laivu skaits, putnu novērošanas torņa uzstādīšana mednieku saliņā.

Jānorāda, ka daļa no identificētajiem apdraudējumiem ir vispārēji pieņēmumi un vairāk identificējami kā nebūtiskas ietekmes, kā, piemēram, notekūdeņu novadīšanā nav konstatēti piesārņojošo vielu robežlielumu pārsniegumi; aizsprosts nodrošina ūdens režīmu; sapropeļa ieguve ezerā nav iespējama kā dabas liegumā, ezera krasti ir pārplūstoši un mežaini, tāpēc būvniecība nav iespējama, kā arī sēņošana purvā nav iespējama putnu ligzdošanas laikā.

Teritorijas aizsardzības un apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķi ir saglabāt teritoriju kā nozīmīgu aizsargājamo biotopu, sugu un ainavu kompleksu; nodrošināt teritorijas aizsargājamo biotopu saglabāšanu un nodrošināt teritorijas izmantošanu rekreācijas vajadzībām, nekaitējot teritorijas aizsargājamām vērtībām. Īstermiņa mērķi: samazināt ezera aizaugšanas ātrumu un hāru bojājumus; uzlabot aizsargājamo sējas zosu migrācijas apstākļus; nodrošināt ezeru un purvu pret līmeņa izmaiņām; nodrošināt lieguma putniem atbilstošus eksistences apstākļus, tai skaitā netraucētu ligzdošanu; stabilizēt zivju krājumus un to struktūru; atļaut rekreācijas paplašināšanu aizsargājamām vērtībām nekaitīgā veidā un apjomā (vēl vienas laipas izbūve, noteiktas telšu vietas, putnu novērošanas tornis Raga kalnā, u.tml.) juridiski aizsargāt

teritoriju pret ainavas un reljefa bojājumiem; nodrošināt vērtīgo meža nogabalu aizsardzību un saglabāšanu.

Teritorijas ilgtermiņa un īstermiņa mērķu sasniegšanai tiek noteikti pasākumi, kas galvenokārt attiecas uz pasākumiem NAI notekūdeņu, hidrobūvju apsaimniekošanā, derīgo izrakteņu (sapropelis) ieguvei, mežsaimniecību un medībām, zvejas kontroli, teritorijas robežu identificēšanu (zīmes), uzraudzība par peldlīdzekļu izmantošanu, teritorijas un ainavas apsaimniekošanas pasākumi ezera DR krastā, kā arī ar tūrismu un rekreāciju saistītas infrastruktūras izbūve lieguma daļā, kas atrodas ezera austrumu krastā.

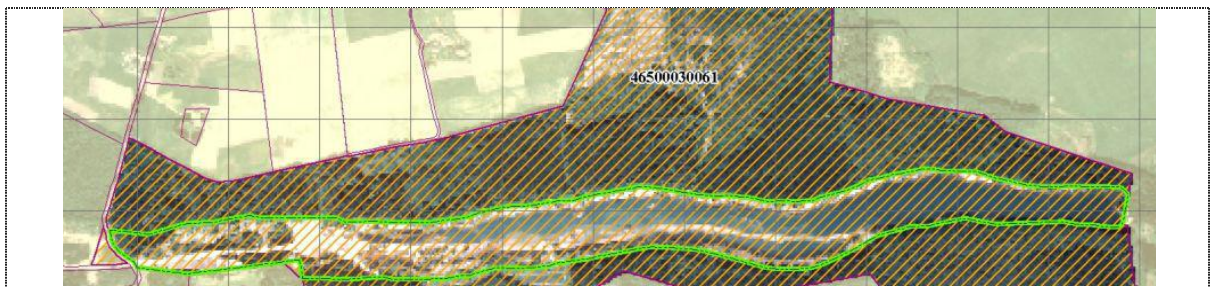
Uz teritorijas plānošanu attiecināms aizliegums iegūt derīgos izrakteņus (sapropeli), kas jau identificēts TIAN un grafiskajā daļā. Jāatzīmē, ka turpmākajā DL teritorijas apsaimniekošanas gaitā būtu jāizvērtē sapropeļa ietekme uz ezera aizaugšanas procesiem un iespējama sapropeļa ieguve ezera padziļināšanai.

4.3.3 Dabas liegums „Garākalna smilšu krupja atradne”

DL 30 ha kopplatībā atrodas ruderālā biotopā, kas izveidojies bijušajā grants ieguves karjerā. Visa DL un tai piegulošā teritorija atrodas VAS LVM valdījumā.

Dabas lieguma robežas iezīmētas teritorijas plānojuma grafiskajā daļā, TIAN tiek dota atsauce uz tiesību aktiem, kas nosaka teritorijas apsaimniekošanu.

16.attēls. DL „Garākalna smilšu krupja atradne”

Teritorijas izvietojuma shēma.

Smilšu krupja nārstam piemērots biotops D daļā. ©V.Līcīte

Dabas lieguma austrumu daļa.

DL teritorijas tiek izmantota galvenokārt makšķerēšanai, atsevišķās vietās arī kā peldvieta.

Dabas liegumam piegulošā teritorija ir meži, izņemot autoceļu rietumos.

Kā DL dabas vērtības identificētas: teritorijas dienvidu malā biotops 2190 (starpkāpu ieplakas), 9 retās un aizsargājamās augu sugas, 2 zīdītāji, 6 retās un aizsargājamās abinieku un rāpuļu sugas, 1 aizsargājamā bezmugurkaulnieku suga.

Kā galvenās dabas vērtību pastāvēšanu ietekmējošie procesi identificēta teritorijas aizaugšana- gan virszemes veģetācijas aizaugšana ar krūmiem, gan smilšu krupja nārstošanas vietu aizaugšana.

Kā galvenais teritorijas apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis ir: dabas liegums "Garākalna smilšu krupja atradne" atjaunots un saglabāts kā nozīmīga smilšu krupja atradne. Īstermiņa administratīvie un organizatoriskie mērķi: kartogrāfiskajā materiālā precizētas dabas lieguma „Garākalna smilšu krupja atradne” robežas (digitālā veidā); dabas lieguma robežas iestrādātas pašvaldības teritorijas plānojumā; izstrādi un pieņemti individuālie teritorijas izmantošanas un aizsardzības noteikumi. Īstermiņa dabas aizsardzības vērtību aizsardzība un apsaimniekošanas mērķi: palielinātas smilšu krupja nārstam piemēroto biotopu platības; informatīvie, izglītojošie mērķi: lieguma apmeklētājiem ir pieejama informācija par lieguma robežām, dibināšanas mērķiem un

aizsardzības režīmu. Monitoringa mērķi: regulāri tiek veikts dabas lieguma bioloģisko vērtību stāvokļa monitorings. Citi īstermiņa mērķi: a/s „Latvijas valsts meži” veiktā saimnieciskā darbība tiek veikta, nemazinot lieguma bioloģisko daudzveidību; dabas lieguma izmantošana rekreācijas vajadzībām nemazina tā bioloģisko daudzveidību un estētisko pievilcību.

Apsaimniekošanas pasākumi noteikti atbilstoši izvirzītajiem mērķiem, no kuriem būtiskākie ir krūmu ciršana un ūdenstilpju tīrīšana, kā arī jaunas nārsta ūdenstilpes veidošana teritorijas dienviddaļā (74.kvartāls, 19.nog.). DL austrumdaļā iespējama atpūtas un rekreācijas infrastruktūras izveidošana (77.kvartālā ūdenstilpes dienvidu daļā), kas attiecināms uz teritorijas plānojuma TIAN un grafisko daļu.

Visu dabas liegumu teritorijas identificētas teritorijas plānojuma rakstveida un grafiskajā daļā, un to izmantošana TIAN noteikta kā dabas liegumu teritorija. TIAN nosaka, ka dabas liegumu teritoriju izmantošana notiek likumā „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un uz tā pamata izdotajos normatīvos aktos noteiktā kārtībā.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt sugu un biotopu aizsardzības intereses un ĪADT šādos aspektos:

- teritorijas izmantošanā netiktu nodrošinātas sugu un biotopu aizsardzības intereses;
- netiktu identificētas un noteiktas specifiskas prasības un aprobežojumi dabas aizsardzības mērķu nodrošināšanai attiecībā uz tām teritorijām, kuru attīstība var ietekmēt ĪADT;
- netiktu nodrošināta sadarbība starp pašvaldību un ĪADT administrāciju par ĪADT apsaimniekošanu;
- netiktu izvērtētas ĪADT dabas aizsardzības plānos noteiktās prasības attiecībā uz pieguļošās teritorijas apsaimniekošanu;
- netiktu izvērtētas ĪADT kā nozīmīga teritorijas attīstības resursa potenciāls un noteiktas to izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumi.

4.4 Vietējas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas

Auces novada teritorijas plānojumā tiek paredzēts noteikt divas vietējas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas:

- „Ķeveles avoti”,
- „Krievkalni”.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varētu ietekmēt Ķeveles avotu un Krievkalnu teritorijas šādos aspektos:

- teritorijas izmantošanā netiktu nodrošinātas vietējas nozīmes dabas pieminekļu aizsardzības intereses;
- teritorijas izmantošanā netiktu noteikti aprobežojumi Ķeveles avotu un tiem piegulošās teritorijas izmantošanā, ar mērķi ierobežot tiem piegulošās teritorijas izmantošanu apbūvei.
- netiktu izvērtētas Krievkalnu kā rekreācijas attīstības resursa potenciāls un noteikts to statuss.

4.5 Dabas pieminekļi

Teritorijas plānojumā dabas pieminekļi tiek parādīti grafiski atbilstoši mēroga noteiktībai un to izmantošana TIAN tiek noteikta atbilstoši likumam „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un uz tā pamata izdotajiem tiesību aktiem.

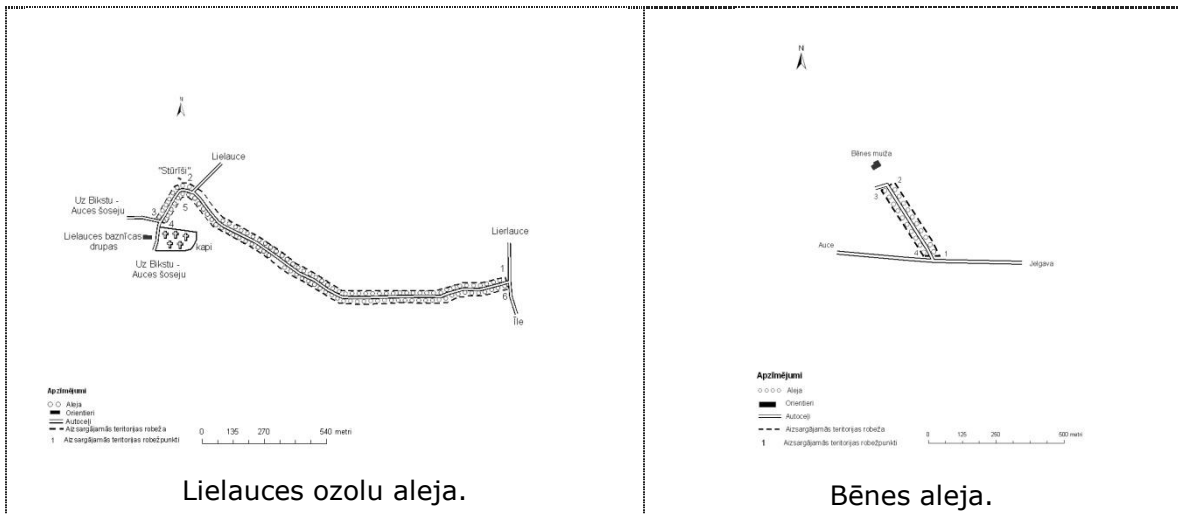
Auces novadā ir dabas pieminekļi „Bēnes aleja” un „Lielauces ozolu aleja”,⁶ Auces TP nosaka abu dabas pieminekļu aptuveno atrašanās vietu atbilstoši mēroga M1:10 000 noteiktībai.

17.attēls. Dabas piemineklis „Lielauces ozolu aleja”

⁶ 22.11.2005 MK noteikumi nr.888 „Noteikumi par aizsargājamām alejām”

18.attēls. Dabas pieminekļu shēmas.

Auces novadā atrodas dižkoki, Auces TP nav iespējams attēlot to aptuveno atrašanās vietu atbilstoši mēroga M1:10 000 noteiktībai.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas nevar ietekmēt dabas pieminekļu stāvokli, jo to aizsardzības statusu jau nosaka LR normatīvie akti.

4.6 Mikroliegumi

Auces novada teritorijā atrodas 32 mikroliegumi 397,9 ha kopplatībā.

18.tabula. Auces novadā esošie mikroliegumi.

Nr.p.k.	Kods	Kvartāla Nr.	Platība (ha)	Mežniecība	Īpašnieks
Bēnes pagasts (85.4 ha)					
1.	1291	87,88.	9,1	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
2.	1292	80,81	29,0	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
3.	1293	121	11,6	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
4.	1295	61,64	16,6	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
5.	1296	89	5,6	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
6.	1307	94	7,9	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
7.	1310	82	5,4	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
8.	1342	1	0,2	Dobeles VM Auces M	Saimn. Tērvetes iela 5
Īles pagasts (86.8 ha)					
9.	1313	183	6,2	Dobeles VM Bikstu M	VAS LVM
10.	1340	1	10,0	Dobeles VM Bikstu M	SPRC Īle
11.	1675	119	8,7	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
12.	1677	120	16,8	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
13.	1680	166	10,3	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
14.	1995	161,162	16,7	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
15.	2030	163	6,2	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
16.	2032	163	11,9	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
Lielaucē pagasts (68.3 ha)					
17.	1311	186,190 191	14,8 5,3	Dobeles VM Auces M Dobeles VM Auces M	VAS LVM. Aps. Nr. 670307606
18.	1676	202	16,2	Dobeles VM Auces M	AS LVM
19.	1839	183,184	28,9	Zemgales VM Auces M	AS LVM
20.	1870	9	3,1	Zemgales VM Auces M	Meža pētīšanas stacija
Ukru pagasts (102.2 ha)					
21.	1290	126	7,3	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
22.	1294	122	7,8	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
23.	1302	124	23,8	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
24.	1303	127	5,4	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
25.	1305	132	7,6	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
26.	1306	131	13,8	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
27.	1689	114,115	19,3	Zemgales VM Auces M	AS LVM
28.	1690	104	17,2	Zemgales VM Auces M	AS LVM
Vītiņu pagasts (55.2 ha)					
29.	1312	414	8,8	Dobeles VM Auces M	VAS LVM
30.	1341	1	0,6	Dobeles VM Auces M	Saimn. Losbergi
31.	1990	411,414	27,3	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM
32.	1996	282,383	18,5	Zemgales VM Dobeles M	AS LVM

Mikroliegumu teritoriju izmantošanu, tajās aizliegtās un atļautās darbības nosaka MK 30.01.2001. noteikumi Nr. 45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

Teritorijas plānojums nosaka spēkā esošo mikroliegumu robežas un TIAN paredz, ka to apsaimniekošana jānodrošina atbilstoši Sugu un biotopu likumam un uz tā pamata

izdotajiem normatīvajiem aktiem, un MK 2001.gada 30.janvāra noteikumiem Nr.45 „Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi”.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots, tas varēt ietekmēt mikroliegumus šādos aspektos:

- teritorijas izmantošanā netiktu noteikti aprobežojumi sugu un biotopu aizsardzības interesēs;
- teritorijas izmantošanā netiktu nodrošinātas sugu un biotopu aizsardzības intereses.

4.7 Kultūras pieminekļu teritorijas

Kultūras mantojuma nozare Eiropas praksē aptver nekustamo un kustamo kultūras pieminekļu aizsardzību un ar tiem saistīto liecību apzināšanu, pētniecību, uzskaiti, saglabāšanu, izmantošanu un iesaistīšanu mūsdienu dzīves aprītē. Kultūras mantojums sastāv no:

- arhitektūras mantojuma;
- arheoloģijas mantojuma;
- monumentālās, sakrālās un lietišķās mākslas mantojuma;
- industriālā mantojuma;
- zemūdens mantojuma.

Kultūras mantojuma lielākā un vistiešāk uztveramā daļa ir kultūras pieminekļi - kultūrvēsturiskas ainavas un atsevišķas teritorijas, pilsētu vēsturiskie centri, (senkapi, kapsētas, parki, vēsturisko notikumu norises un ievērojamu personu darbības vietas), kā arī ēku grupas, atsevišķas ēkas un būves, mākslas darbi, iekārtas un priekšmeti, kuriem ir vēsturiska, zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība un kuru saglabāšana nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām interesēm”.

Senie pilskalni ir saglabājusies liecība senā zemgaļu novada pastāvēšanai-izmantojot gan dabiskā reljefa īpatnības, gan mākslīgi veidoti- bij. Dobeles rajona teritorijā tie konstatēti sākot no Tērvetes līdz Dobes kalniem Vītiņu pagastā (Mežakalna un Incēnu pilskalni), Dēliņkalnam Naudītes pagastā, Spārnu pilskalnam Īles pagastā, un Smiltnieku un Ezerlūķu pilskalniem Bikstu pagastā.

19.attēls.

Incēnu pilskalns, Mežakalns.

Incēnu pilskalns, ZA nogāze.

Mežakalns, skats no D.

Apmetnes un senkapi atrodas Vecauces, Bēnes, Īles, Vītiņu pagastos.

Salīdzinot ar blakus novadiem Auces novads nav bagāts ar īpaši izciliem arhitektūras pieminekļiem, tomēr katra objekta unikalitāte padara to nozīmīgu kultūrvides telpā. *Lielaucis pils* (*Lielaucis pag.* būvēta kā grāfa fon Pālena vasaras rezidence, 17.gs. piederējusi hercogam Fridriham. Lielaucis pils kopā ar parku veido gleznainu, Lielaucis ezeram pieguošu ainavu. Īpašumtiesības – valsts. Pils ēka tiek izmantota kā īslaicīgas apmešanās vieta. Lielaucis muižas apbūve, pils, tiltiņš un parks ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. *Vecaucis muižas pils* (*Vecaucis pagasts*) būvēta laikā no 1842-1845.gadam, pēc Berlīnes arhitekta Fr. Štilera projekta angļu- sakšu pseidogotiskā stilā. 1905.gada revolūcijas nemieros pils tiek izdedzināta. Atjaunota pēc 1907.gada. Kopš 1920.gada pilī ir ierīkota mācību saimniecība lauksaimniecības studentiem. Pašlaik pilī darbojas kultūras un tūrisma centrs (viesnīca, ēdināšana, ekskursijas). Īpašumtiesības- valsts. Viss muižas komplekss un atsevišķas muižas kompleksa ēkas - pils, *dārznieka māja, lielā klēts* ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. Vecaucis pils parks ir vietējas nozīmes arhitektūras piemineklis. Muižas komplekss tiek izmantots MPS „Vecauce” vajadzībām. Pilī ir ierīkota MPS dienesta viesnīca. Īles muižas apbūve (Īles pagasts) būvēta 1854-1856.g. Pilī līdz 2009.gadam atradās Sociālās un psiholoģiskās rehabilitācijas centrs „Īle”. Īpašumtiesības- valsts, ēkas netiek izmantotas un apsaimniekotas. Īles muižas apbūve, pils un parks ir valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi. *Bēnes pils*. (*Bēnes pagasts*) būvēta laikā no 1865.g līdz 1878.gadam neogotiskā stilā kā Bēnes muižas kungu māja. Pašlaik pilī atrodas Bēnes pagasta pārvalde, kultūras nams un doktorāts. Īpašumtiesības- pašvaldības. Vietējās nozīmes arhitektūras piemineklis. Stirnu muiža (Īles pagasts, 19.gs. otrā puse) muižas apbūves komplekss atrodas Lielaucis ezera austrumu krastā. Ēkas ir pussagruvušas un ilgstoši netiek apsaimniekotas.

20.attēls. Kultūras pieminekļi. (2011.gada fotofiksāža)

Vecaucē (Auces pilsēta ar lauku teritoriju) (1866.g.), Īles (Īles pag.) (18-20gs.) luterāņu baznīcas ir saglabājušās labā stāvoklī un tiek uzturētas, to īpašumtiesības ir privātas.

Sniķeres (Ukru pag.), Lielaucē (Lielaucē pag.) (19.gs) baznīcu drupas ir iekļautas arhitektūras pieminekļu sarakstā. Īpašumtiesības ir privātas.

Auces TP nosaka kultūras pieminekļu aizsardzības statusu atbilstoši LR tiesību aktiem un paredz ap tiem noteikt aizsardzības zonas (Aizsargjoslas), kā arī aprobežojumus teritoriju izmantošanā atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Ja teritorijas plānojums netiktu īstenots netiktu nodrošināta aizsargjoslu noteikšana ap kultūras pieminekļiem.

5 Situācija teritorijās, kurās plānotā un atļautā izmantošana atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikumā noteiktajiem gadījumiem

Auces TP tiek noteiktas teritorijas, kuras atbilst likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. pielikumā 23. un 25. punktā noteiktajiem gadījumiem:

[23.] Cūku vai mājputnu intensīvās audzēšanas kompleksi ar vairāk nekā:

3000 vietu cūkām, kuru masa ir lielāka par 30 kilogramiem;

900 vietām sivēnmātēm

[25.] Projekti, kas paredz derīgo izrakteņu ieguvu 25 hektāru vai lielākā platībā:

Smilts un grants karjeri, kuru teritorija lielāka par 25 ha;

Kaļķakmens ieguves karjeri, kuru teritorija lielāka par 25 ha;

Māla karjeri, kuru teritorija lielāka par 25 ha.

5.1.1 Atklātie karjeri vairāk kā 25 ha kopplatībā

Derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, kur iespējama smilts/ grants ieguve⁷ atklātā karjerā, tiek noteikti Īles, Vecauces un Bēnes pagastos. Īles pagastā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve pagasta ZR daļā- P kategorijas atradnēs „Pope”(daļa atradnes atrodas arī Lielauces pagastā), „Punkaiši” un atradnē bez nosaukuma uz DR no bij. Īles SAC. Visas atradnes atrodas teritorijās, ko klāj meži un nemeliorētas lauksaimniecībā izmantojamas zemes. Atradnes „Pope” teritorijā atrodas bij. Sadzīves atkritumu izgāztuve, kas ir rekultivēta, vienlaicīgi LVĢM centrs to uzskaita kā potenciāli piesārņotu teritoriju. Tiešā tuvumā neatrodas viensētas. Ir infrastruktūras nodrošinājums- līdz atradnēm ved autoceļi. Bēnes pagastā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve gan teritorijas ziemeļdaļā- P kategorijas atradnē „Jaundalbiņi”, gan vidusdaļā uz Garākalna osa esošajās atradnēs „Kaijukrogs”, „Garaiskalns II”, „Balkāni”. Visas atradnes atrodas teritorijā, ko klāj meži, meliorētas lauksaimniecībā izmantojamās zemes, arī meliorācijas grāvji un strauti- Govaiņa un Rīgavas pietekas. Blakus atradnēm atrodas kultūras piemineklis „Kaijukroga senkapi”, kura aizsargjosla skar plānoto derīgo izrakteņu ieguves teritoriju. Tiešā tuvumā neatrodas viensētas. Vecauces pagastā tiek plānota derīgo izrakteņu ieguve teritorijā uz rietumiem no Vecauces ciema, ko klāj meži. Tiešā tuvumā neatrodas viensētas.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorija, kur iespējama kaļķakmens ieguve⁸ atklātā karjerā aptuveni 35 ha kopplatībā, tiek noteikta Vītiņu pagastā, valsts nozīmes kaļķakmens atradnes „Auce” rietumdaļā un tai piegulošā teritorijā. Atradnes „Auce” teritorija atrodas netālu no autoceļa (nr.80) no Vītiņiem uz Bungām, tajā plānotā derīgo

⁷ I.Strautnieks, 2001. Ģeoloģiskā izpēte bij. Dobeles rajona teritorijas plānojuma izstrādes vajadzībām.

⁸ I.Strautnieks, 2001. Ģeoloģiskā izpēte bij. Dobeles rajona teritorijas plānojuma izstrādes vajadzībām.

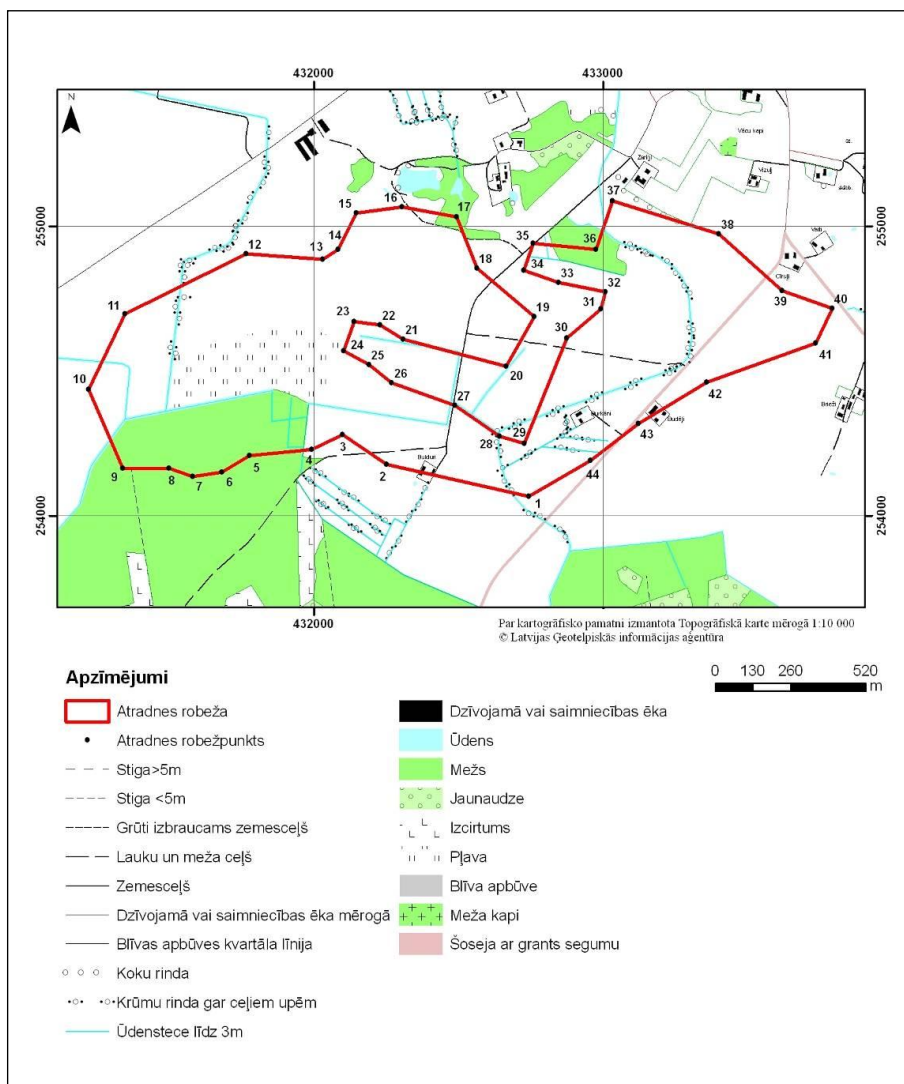
izrakteņu ieguves teritorijas robeža atrodas ~1,2 km attālumā uz dienvidiem no Vītiņu ciema. Plānoto derīgo izrakteņu teritoriju norobežo meliorācijas grāvji, atsevišķās vietās arī to šķērsojot. Jāatzīmē, ka Auces TP nosaka salīdzinoši mazākas derīgo izrakteņu ieguves iespējas Vītiņu pagastā- iepriekšējais teritorijas plānojums noteica kaļķakmens ieguves teritorijas arī P kategorijas atradnē uz rietumiem no Auces. Kaļķakmens ieguvi ietekmē pazemes ūdeņu augstais līmenis, kas saistīts par perma spiedūdeņiem, tāpēc IVN laikā veicama detalizēta izpēte un modelēšana.

21.attēls. Kaļķakmens ieguve atklātā karjerā.

22.attēls. Valsts nozīmes kaļķakmens atradnes "Auce" shēma.

Derīgo izrakteņu ieguves teritorija, kur iespējama māla ieguve atklātā karjerā, tiek noteikta Vītiņu pagastā, atradnei „Kokmuiža” (P kategorija, S=61 ha) un Lielauces pagastā atradeni „Lielauce” (A kategorija, S=1,8 ha), kas jau daļēji ir izstrādāta. „Kokmuižas” atradne atrodas uz austrumiem no Kokmuižas, netālu no autoceļa Nr. 117, tās teritorija klāta ar mežu.

Auces TP nosaka, ka lauku zemēs un mežu teritorijās iespējama derīgo izrakteņu ieguve arī tādos gadījumos, kad teritorijas plānojumā nav noteiktas derīgo izrakteņu ieguves teritorijas, vairākumā gadījumu smilts /grants ieguvei atklātos karjeros. Pēc platības lielākās atradnes atrodas Īles pagasta teritorijās ziemeļdaļā, ko klāj meži. Lauku zemēs iegūstamie derīgie izrakteņi ir platībā, kurās prognozējamie iegulu krājumi aizņem salīdzinoši mazas platības, svārstoties no 1,2 ha līdz 16,5 ha.

5.1.2 Intensīvās ražošanas kompleksi

Īles pagastā kā ražošanas teritorija tiek noteikta teritorija, kas paredzēta SIA „Baltic Breeders” cūku audzēšanas kompleksam „Avoti” Īles pagastā ar kopējo jaudu 63800 cūku gadā. Komplekss atrodas tieši blakus uz austrumiem no Īles ciema. Projektam veikta IVN procedūra un saņemta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr. Nr.JE12IA0002.

Vecauces pagastā kā ražošanas teritorijas noteiktas teritorijas, kas paredzētas SIA „PF VECAUCE” cūku audzēšanas kompleksam „Pūpoli” ar kopējo jaudu 1900 sivēnmātes, 45000 sivēni gadā, kas atrodas aptuveni 700-800 m uz ziemeļiem no Auces pilsētas. Projektam veikta IVN procedūra un saņemta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja Nr.JE10IA0003.

Auces TP nosaka, ka attiecībā uz būvniecības iecerēm, kam nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums (IVN) vai paredzētās darbības ietekmes sākotnējais izvērtējums, ievēro likumu „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” un uz tā pamata izdotos MK noteikumus. Auces dome, pieņemot lēmumu par paredzētās darbības akceptu, izvērtē VPVB atzinumu un citus, ar paredzēto darbību saistītos materiālus.

6 Iespējamās izmaiņas, ja teritorijas plānojums netiktu īstenots

Auces TP TIAN pēc tā apstiprināšanas pašvaldībā tiek izdoti kā pašvaldības saistošie noteikumi, kas kā ārējais administratīvais akts ar tajā izvirzītiem nosacījumiem ir saistoši fizisko un juridisko personu saimnieciskajai darbībai pašvaldības teritorijā.

Ja pašvaldības teritorijas plānojums netiks īstenots, tad:

- netiks izvērtēts teritorijas attīstības potenciāls kopumā un noteiktas tā izmantošanai nepieciešamās prasības un ierobežojumi;
- netiks nodrošināta regulēta apbūves teritoriju attīstība;
- netiks nodrošināta daudzveidīga lauku attīstība,
- netiks sabalansēta ainavas kvalitāte ar ekonomiskās attīstības interesēm;
- netiks veicināta pakalpojumu pieejamība;
- netiks noteikti aprobežojumi teritorijas izmantošanai virszemes un pazemes ūdeņiem svarīgās teritorijās;
- netiks noteiktas būvniecībai nepiemērotas teritorijas, tai skaitā teritorijas ar 10% applūstamības varbūtību;
- netiks radīti vienlīdzīgi un labvēlīgi apstākļi uzņēmējdarbības attīstībai un investīciju piesaistei uzņēmējdarbībā;

- netiks veicināta kultūras mantojuma saglabāšana;
- netiks noteiktas prasības atsevišķu vēja ģeneratoru uzstādīšanai;
- netiks noteiktas prasības derīgo izrakteņu ieguvei un karjeru izveidošanai;
- netiks garantētas zemes īpašnieku tiesības izmantot un attīstīt savu īpašumu saskaņā ar teritorijas plānojuma nosacījumiem;
- netiks nodrošināta iespēja sabiedrībai iegūt informāciju, izteikt savu viedokli un piedalīties teritorijas plānošanas procesā;
- netiks veicināti preventīvie pasākumi piesārņojuma pārvaldībai;
- netiks nodrošināta mežu zemju apsaimniekošana mežsaimniecības vajadzībām un kokmateriālu produktivitāte;
- netiks noteiktas teritorijas un aprobežojumi, kas izriet no dabas vērtību apsaimniekošanas prasībām mežu zemju izmantošanā.

Bez tam teritorijas plānojuma neīstenošanas gadījumā tiek negatīvi ietekmēta:

- Apdzīvotuma struktūras ilgtspēja;
- Lauksaimniecības zemju ilgtspējīga izmantošana;
- Meliorācijas sistēmu izmantošana un attīstība;
- Nepārdomāta ekstensīva blīvu apbūves teritoriju attīstība ciemos bez adekvāta inženiertehniskā, satiksmes infrastruktūras nodrošinājuma;
- Pazemes ūdeņu kvalitāte pazemes ūdens ņemšanas vietu aizsargjoslu teritoriju nepietiekamas apsaimniekošanas dēļ;
- netiks nodrošināta kvalitatīva dzīves vide cilvēkam un sabiedrībai kopumā.

7 Ar plānošanas dokumentu saistītas vides problēmas

Vides stāvoklis Auces novadā ir vērtējams kā ilgtspējīgs, ko ietekmējusi līdzšinējā zemes izmantošanas struktūra, saimnieciskā darbība un iedzīvotāju blīvums un izvietojums.

Teritorijas plānojums paredz noteikt blīvas apbūves teritorijas Aucē un ciemos, ārpus šīm teritorijām tiek paredzētas iespējas teritoriju izmantot ar lauksaimniecību, enerģētiku un infrastruktūru saistītu objektu apbūvei atbilstoši TIAN noteiktai apbūves intensitātei un blīvumam vienlaicīgi ar viensētu apbūvi un tūrisma un rekreācijas pakalpojumu attīstību. Paredzētas iespējas lauksaimnieciskās ražošanas objektu būvniecībai, noteikti nosacījumi, pie kādiem izbūvējamas fermas, uzstādāmi atsevišķi vēja ģeneratori mājsaimniecību vajadzībām. Ir paredzētas iespējas kalņakmens ieguvei valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnē „Auce” un māla, smilts/grants ieguvei atsevišķās atradnēs Vecauces, Īles, Vītiņu, Bēnes pagastos. Nozīmīgākie ar Teritorijas plānojumu saistītie jautājumi, kuri varētu izraisīt izmaiņas apkārtējā vidē nākotnē, ir

jebkuru komercdarbības, publiskās apbūves, transporta un inženiertehniskās infrastruktūras, jaunu dzīvojamās apbūves teritoriju attīstība, kaļķakmens ieguve valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnē „Auce”, tāpēc Teritorijas izmantošanas un apbūves nosacījumi paredz detālpilānojumu izstrādi un nosacījumus to izstrādei jaunajās apbūves teritorijās un prasības inženiertehniskās apgādes nodrošinājumam.

Galvenie faktori, kas ir identificējami un var ietekmēt vides stāvokli kopumā visā Auces novadā, īstenojot paredzētos teritorijas plānojuma risinājumus ir:

- Lai realizētu plānoto Auces pilsētas attīstību, ir jānodrošina nepieciešamā inženiertehniskā infrastruktūra.
- Lai realizētu plānoto ciemu attīstību, ir jānodrošina inženiertehniskā un transporta infrastruktūra;
- Valsts nozīmes atradnē „Auce” ir jāparedz priekšnoteikumi derīgā izrakteņa ieguvei;
- Lai realizētu Aizsargjoslu likumā noteikto aizliegumu būvēt teritorijās ar 10% applūstamības varbūtību, nepieciešams Auces TP noteikt applūstošās teritorijas.
- Uzņēmējiem ir iespējas diversificēt lauku teritorijas izmantošanu un attīstīt to lauksaimnieciskās ražošanas, tūrisma pakalpojumu, rekreācijas vajadzībām.
- Lai nodrošinātu ilgtspējīgu lauku attīstību, vēlams noteikt ciemu robežas atbilstoši Auces TP risinājumiem.

Problēmas, kuras nevar atrisināt Auces TP, ir šādas:

- Investīciju un projektu prioritāšu noteikšana;
- Infrastruktūras objektu finansējuma kārtība;
- Investīciju piesaiste iespējamo apbūves teritoriju attīstībai;
- Nekustamā īpašuma tirgus attīstība;
- Investīciju piesaiste pašvaldības projektu īstenošanai;
- Lauksaimniecības zemju apsaimniekošanas veids un bioloģiskās lauksaimniecības attīstība;
- Meža zemju apsaimniekošanas veids un meža resursu izmantošanas politika;
- Ceļu segumu uzlabojums;
- Nodrošinājums ar attīrītu dzeramo ūdeni;
- Nav iespējams pilnībā nodrošināt esošo viensētu un lauku saimniecību dzīvojamo un saimniecisko notekūdeņu attīrīšanu;
- Pašvaldības teritorijā netiek veikts vides monitorings;
- Iedzīvotāju skaita dinamika.

8 Starptautiskie un nacionālie vides aizsardzības mērķi, Teritorijas plānojuma atbilstība starptautiskajiem vides aizsardzības mērķiem

Latvija ir ratificējusi virkni starptautisku konvenciju, tādējādi apņēmoties dot savu ieguldījumu šajos dokumentos nosprausto mērķu īstenošanai.

Ilgspējīgas attīstības jēdziens definēts Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) Pasaules Vides un attīstības komisijas ziņojumā "Mūsu kopējā nākotne" (1987.). Ilgtspējīga attīstība tiek skaidrota kā „attīstība, kas nodrošina šodienas vajadzību apmierināšanu, neradot draudus nākamo paaudžu vajadzību apmierināšanai”. Ilgtspējīgu attīstību raksturo trīs savstarpēji saistītas dimensijas: vides, ekonomiskā, sociālā. Tas nozīmē, ka stingras vides aizsardzības prasības un augsti ekonomiskie rādītāji nav pretrunā, ka ekonomiskā augšupeja nedrīkst degradēt vidi un vienlaikus tiek nodrošināta augsta dzīves kvalitāte.

- Auces TP ir izstrādāts ar mērķi nodrošināt ilgtspējīgu attīstību. Tas neparedz būtiski palielināt blīvas apbūves teritorijas, mežu teritorijas pārvērst lauksaimniecībā izmantojamās zemēs. Derīgo izrakteņu ieguve tiek plānota noteiktās teritorijās un tās uzsākšanai tiek noteikti priekšnosacījumi.

Galvenie starptautiskie vides aizsardzības mērķi un principi ir noteikti ANO Riodežaneiro deklarācijā „Par vidi un attīstību” (1992.), citos starptautiskos līgumos un nacionālajā likumdošanā - „Vides aizsardzības likumā” (2006.). Eiropas Savienības Ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir viens no būtiskākajiem ES stratēģiskajiem plānošanas dokumentiem, kas nosaka ES virzību uz ilgtspējīgu attīstību.

Konvencija par bioloģisko daudzveidību, Riodežaneiro konvencija (1992). Šīs konvencijas mērķi ir bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, dzīvās dabas ilgtspējīga izmantošana un godīga un līdztiesīga ģenētisko resursu patērēšanā iegūto labumu sadale, ietverot gan pienācīgu pieeju ģenētiskajiem resursiem, gan atbilstošu tehnoloģiju nodošanu, ņemot vērā visas tiesības uz šiem resursiem un tehnoloģijām, gan pienācīgu finansēšanu. Valstīm ir suverēnas tiesības izmantot savus resursus savas vides politikas ietvaros un pienākums gādāt par to, lai darbība to jurisdikcijas un kontroles zonā neradītu kaitējumu videi citās valstīs vai teritorijās ārpus to valstiskās jurisdikcijas. Katrai dalībvalstij iespēju un vajadzību robežās Konvencijā noteiktais mērķis- saglabāt bioloģisko daudzveidību un ilgtspējīgi izmantot dzīvo dabu - ir jāiekļauj atbilstošo nozaru un starpnozaru plānos, programmās un politikā.

- Auces teritorijas plānojumā ir ņemtas vērā teritorijas, kuras ir nozīmīgas bioloģiskās daudzveidības aspektā, un kā tādas tās ir noteiktas teritorijas plānojuma risinājumos.

Ramsāres konvencija „Par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi”, stājās spēkā 1975.gada 21.decembrī Ramsāres konvencija ir starptautisks līgums par nozīmīgu mitrāju saglabāšanu un ilgtspējīgu lietošanu. Konvencijas dalībvalstis apņemas novērst to samazināšanos tagad un nākotnē, atzīt mitrāju fundamentālo ekoloģisko nozīmi un to ekonomisko, kulturālo, zinātnisko un rekreatīvo vērtību. Saskaņā ar starptautiskās putnu aizsardzības organizācijas „Birdlife International” un „Wetlands International” programmas „Putniem nozīmīgās vietas Eiropā” noteiktajiem kritērijiem, Latvijā izdalītas 38 putniem īpaši nozīmīgās vietas.

- Auces TP risinājumos tiek ņemtas vērā nacionālajā likumdošanā noteiktās prasības putniem īpaši nozīmīgu vietu, t.sk. mikroliegumos mežu zemēs un DL „Ukru gārša”, izmantošanai.

Konvencija par pasaules kultūras un dabas mantojuma aizsardzību, UNESCO konvencija. Konvencija nosaka, ka katrai tās dalībvalstij ir pienākums nodrošināt tās teritorijā esošā kultūras un dabas mantojuma identifikāciju, aizsardzību, konservāciju, popularizāciju un nodošanu nākošajām paaudzēm. Tādēļ tām jādara viss, kas ir to spēkos, gan maksimāli izmantojot esošos resursus, gan arī nepieciešamības gadījumā izmantojot starptautisko, tajā skaitā jebkuru tai pieejamo finansiālo, māksliniecisko, zinātnisko un tehnisko palīdzību un sadarbību. Lai nodrošinātu pēc iespējas efektīvāku kultūras un dabas mantojuma, kas atrodas to teritorijā, aizsardzību, konservāciju un popularizāciju, šīs Konvencijas dalībvalstīm iespēju robežās un atbilstoši katras valsts apstākļiem jācenšas

- īstenot atbilstošu politiku, kuras mērķis būtu piešķirt kultūras un dabas mantojumam zināmas funkcijas sabiedrības dzīvē, kā arī iekļaut šī mantojuma aizsardzību aptverošas plānošanas programmās;
- nodibināt, ja tādu vēl nav, savā teritorijā vienu vai vairākus kultūras un dabas mantojuma aizsardzības, konservācijas un popularizācijas dienestus, kam būtu atbilstošs personāls un līdzekļi, kas ļautu izpildīt tiem uzliktos pienākumus;
- attīstīt zinātnes un tehnikas studijas un pētījumus un pilnveidot darba metodes, kas ļauj valstij novērst briesmas, kas draud tās kultūras un dabas mantojumam;
- veikt atbilstošus juridiskus, zinātniskus, tehniskus, administratīvus un finanšu pasākumus, lai atklātu, aizsargātu, konservētu, popularizētu un atjaunotu šo mantojumu;

- atbalstīt tādu nacionālu vai reģionālu centru izveidošanu vai attīstību, kas sagatavo speciālistus kultūras un dabas mantojuma aizsardzībai, konservācijai vai popularizācijai, kā arī lai veicinātu zinātniskos pētījumus šajā jomā.

Auces TP atbilstoši teritorijas plānojuma kompetencei ir ņemtas vērā pagasta teritorijā esošās nekustamo kultūras pieminekļu teritorijas, noteikts to statuss un paredzēti nepieciešamie aprobežojumi to izmantošanā.

Vide ir viens no Eiropas Savienības politikas jomām, kura tiek īstenota ar primāro un sekundāro tiesību aktu kopumu un ir saistoša tās dalībvalstīm. Eiropas Savienībā vides aizsardzībai ir noteikti vieni no augstākajiem standartiem visā pasaulē, kas izstrādāti gadu desmitu gaitā, ietverot plašu problēmaspektu loku. Pašreizējās prioritātes ir cīnīties pret klimata pārmaiņām, saglabāt bioloģisko daudzveidību, mazināt piesārņojuma atstāto ietekmi uz veselību un atbildīgāk izmantot dabas resursus. Lai gan var rasties iespaids, ka šie mērķi attiecas tikai uz vidi, tie var stimulēt arī ekonomikas izaugsmi, veicinot inovāciju un uzņēmējdarbību.

EP un EK 1992.gada 21.maija direktīva 1992/43/EEK par dabisko biotopu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (Biotopu direktīva) un EK 1979.gada 2.aprīļa direktīva 1979/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību (Putnu direktīva). 1992/43/EEK direktīvas mērķis ir sekmēt bioloģisko daudzveidību, aizsargājot dabiskos biotopus un savvaļas faunu un floru Eiropas Savienības esošo dalībvalstu teritorijā. 1979/409/EEK direktīvas mērķis ir visu ES dalībvalstu teritoriju apdzīvojošo savvaļas putnu sugu ilgtermiņa aizsardzība un saglabāšana. Abās direktīvās noteiktās prasības putnu un biotopu aizsardzībā Latvijā ir nostiprinātas ar Latvijā pašreiz spēkā esošajiem dabas aizsardzības tiesību aktiem un tajos noteiktajiem ierobežojumiem un aprobežojumiem gan attiecībā uz privāto zemes īpašnieku, gan pašvaldību, gan valsti kā zemes īpašnieku.

„Likums par vides aizsardzību”, „Likums par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”, „Aizsargjoslu likums”, „Sugu un biotopu aizsardzības likums”, „Meža likums”, ir LR normatīvo aktu daļa, kas nosaka dabas aizsardzības jomas pārvaldības tiesiskos aspektus.

Valsts vides politikas mērķi ir definēti Nacionālajā vides politikas plānā, kuru Ministru Kabinets apstiprināja 2004.gadā un uz šo teritorijas plānojumu ir attiecināmi šādi mērķi:

- uzlabot pazemes un virszemes ūdeņu kvalitāti, novērst to tālāku piesārņošanu un pakāpeniski samazināt esošo piesārņojumu;

- veicināt ilgtspējīgu un racionālu ūdens lietošanu, īpašu uzmanību pievēršot pazemes ūdens resursu saglabāšanai;
- aizsargāt ūdens ekosistēmas, kā arī no ūdens atkarīgās sauszemes ekosistēmas un mitrājus;
- veicināt šķīrotas atkritumu savākšanas sistēmas ieviešanu pašvaldībās.
- saglabāt un atjaunot ekosistēmu un to dabisko struktūru daudzveidību;
- saglabāt un veicināt vietējo savvaļas sugu daudzveidību.

„Aizsargjoslu likums” un „Ūdens apsaimniekošanas likums” nosaka ūdeņu pārvaldības tiesiskos aspektus. Izstrādājot vietējā līmeņa plānošanas dokumentus tiem jāatbilst likumu un tiem pakārtoto Ministru kabineta izdoto noteikumu prasībām.

9 Teritorijas plānojuma īstenošanas būtiskās ietekmes uz vidi novērtējums

Analizējot „Auces novada teritorijas plānojumu 2013.-2025.gadam”, iespējams identificēt plānojuma risinājumu ietekmē radītās tiešās un netiešās ietekmes uz vides kvalitāti.

9.1 Atbilstība normatīvo aktu prasībām

Ietekmes uz vidi novērtēšanas procesā tika pieņemts, ka visu Teritorijas plānojumā ietvertu nosacījumu realizācija pilnībā atbilst normatīvajām prasībām un tiks saņemtas normatīvajos aktos noteiktās nepieciešamās atļaujas.

Tiek pieņemts, ka:

- projektiem, kam piemērojams „Likums par ietekmes uz vidi novērtējumu” tiks veikts ietekmes uz vidi novērtējums pirms atļauju saņemšanas;
- atbilstoši „Likumā par ietekmes uz vidi novērtējumu” noteiktajam, pirms atļauju saņemšanas tiks veikts ietekmes uz vidi sākotnējais izvērtējums;
- jaunas apbūves teritorijām tiek izstrādāti detālplānojumi un noteikti inženiertehniskās apgādes risinājumi;
- dabas pieminekļu, kultūrvēsturisko pieminekļu, mikroliegumu teritorijas, to buferzonas un aizsardzības zonas tiek izmantotas atbilstoši tiesību aktos noteiktajam;
- autoceļu infrastruktūras darbību rezultātā netiks pārsniegtas noteiktās pieļaujamās trokšņa robežvērtības (13.07.2004. MK noteikumi Nr.597 „Vides trokšņa novērtēšanas kārtība”)
- tiek ievēroti aizsargjoslās noteiktie aprobežojumi.

9.2 Tiešo ietekmju vispārīgs raksturojums

9.2.1 Apbūve

Paredzamās ietekmes dažādu veidu un tipu dzīvojamo ēku būvniecības procesā ir zemes darbi, ēku būvdarbi, inženiertīklu un ceļu izbūve. Eksploatācijas procesā dzīvojamās ēkās tiek patērēts ūdens, energoresursi un radīti sadzīves atkritumi, sadzīves notekūdeņi, emisijas no kurināmā patēriņa. Tiek pārveidota dabiskā zemsega, izveidoti segti laukumi un ceļi, izmainīta dabiskā ainava. Tiešās ietekmes nozīmība uz bioloģisko daudzveidību un dabas aizsardzību, sabiedrības veselību, ūdens resursiem, augsni un gruntsūdeņiem, kultūrvēsturisko mantojumu un ainavu prognozējama kā nebūtiska.

Paredzamās ietekmes dažāda veida sabiedrisko, darījumu, atpūtas, tūrisma un rekreācijas ēku un būvju būvniecības procesā ir zemes darbi, ēku būvdarbi, inženiertīklu un ceļu izbūve. Eksploatācijas procesā ēkās tiek patērēts ūdens, energoresursi un radīti sadzīves atkritumi, sadzīves notekūdeņi, emisijas no kurināmā patēriņa. Tiek pārveidota dabiskā zemsega, izveidoti segti laukumi un ceļi. Tiešās ietekmes nozīmība uz bioloģisko daudzveidību un dabas aizsardzību, sabiedrības veselību, ūdens resursiem, augsni un gruntsūdeņiem, kultūrvēsturisko mantojumu un ainavu prognozējama kā nebūtiska.

Paredzamās ietekmes ražošanas, noliktavu un lauksaimnieciskās ražošanas ēku būvniecības procesā ir zemes darbi, ēku būvdarbi, inženiertīklu un ceļu izbūve. Eksploatācijas procesā ražošanas ēkās tiek patērēts ūdens sadzīves un ražošanas vajadzībām, energoresursi, radīti atkritumi, t.sk. iespējami arī ražošanas atkritumi un bīstamie atkritumi, notekūdeņi, t.sk. iespējami arī ražošanas notekūdeņi, emisijas no kurināmā patēriņa. Var tikt radīts troksnis, smakas. Tiek pārveidota zemsega, izveidoti segti laukumi, ceļi. Ietekmes nozīmība uz bioloģisko daudzveidību un dabas aizsardzību, kultūrvēsturisko mantojumu prognozējama kā nebūtiska. Ietekmes nozīme uz sabiedrības veselību, ūdens resursiem ir izvērtējama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Satiksmes infrastruktūras un inženiertīklu izbūvei tiek veikti zemes darbi. Eksploatācijas procesā var tikt radīts troksnis, mākslīgais apgaismojums. Tiek pārveidota zemsega. Tiek ietekmēta ainava un augsne. Ietekmes nozīmība uz sabiedrības veselību, ūdens resursiem, gruntsūdeņiem, kultūrvēsturisko mantojumu prognozējama kā nebūtiska. Ietekmes nozīme uz bioloģisko daudzveidību ir izvērtējama atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

9.2.2 Derīgo izrakteņu ieguve

Derīgo izrakteņu ieguves⁹ vajadzībām tiek veikti zemes darbi, ēku būvdarbi, ceļu, inženiertīklu izbūve. Eksploatācijas procesā tiek patērēti energoresursi, radīti ražošanas atkritumi, iespējami arī bīstamie atkritumi, patērēts un novadīts ražošanai nepieciešamais ūdens. Var tikt radīts troksnis. Tiek būtiski pārveidota zemsega, zemes virsa. Tiek ietekmēta ainava, augsne un pazemes ūdeņi. Ietekmes nozīmība uz kultūrvēsturisko mantojumu ir prognozējama kā nebūtiska. Ievērojot derīgo izrakteņu smilts- grants un māla iegulu teritorijas kopplatību, tiešā ietekme uz ainavu prognozējama kā neitrāla Īles, Vecauces, Vītiņu un Bēnes pagastos.

Ievērojot plānoto kaļķakmens ieguves laukumu A kategorijas atradnes robežās (~35 ha) un to, ka tiek samazināta iespēja iegūt kaļķakmeni P kategorijas atradnes robežās Vītiņu pagastā, tiešā ietekme uz ainavu prognozējama kā neitrāla. ja Ievērojot to, ka kaļķakmens iegulj perma horizontā un dzeramā ūdens apgāde no artēziskajiem urbumiem tiek nodrošināta no Famēnas – karbona - perma kompleksa horizonta, pie noteiktiem izstrādes apstākļiem (apjoms, dziļums) iespējama būtiska ietekme uz tuvākajā apkārtnē esošo artēzisko aku spiedūdeņiem, veidojoties depresijas piltuvei. Kaļķakmens ieguves laikā tiek atsūknēti pazemes ūdeņi un kaļķakmens ieguve iespējami būtiski var ietekmēt virszemes ūdensobjektus, pazemes ūdens resursu patēriņu un kvalitāti, līdz ar ietekmējot arī piegulošajās teritorijās esošo ēku ūdensapgādi. Lai izvērtētu ietekmes būtiskumu uz bioloģisko daudzveidību un dabas aizsardzību, paredzētās darbības un tai piegulošā teritorijā nepieciešams veikt detalizētu novērtējumu. Ir iespējama būtiska ietekme uz piegulošajā teritorijā (aptuveni 0,5 km rādiusā) dzīvojošo dzīves apstākļiem. Tiek radīti ražošanas un tehnoloģisko procesu atkritumi un ražošanas notekūdeņi.

9.2.3 Mežsaimnieciskā un lauksaimnieciskā izmantošana

Mežsaimnieciskā izmantošana rada galvenokārt troksni, tiek pārveidota zemsega. Resursi atjaunojas. Tiek ietekmēta ainava. Ietekmes nozīmība uz sabiedrības veselību, ūdens resursiem, augsni un gruntsūdeņiem, kultūrvēsturisko mantojumu ir nebūtiska. Ietekmes nozīmība uz bioloģisko daudzveidību un dabas aizsardzību atsevišķos gadījumos var būt būtiska un tā izvērtējama veicot detalizētu pētījumu.

Lauksaimniecības intensifikācija mikroliegumos, dabas pieminekļu teritorijās vai to tuvumā teritorijas plānojumā nav paredzēta un tiešu ietekmi neatstās.

Virszemes ūdensobjektu izmantošana aktīvajai atpūtai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās teritorijas plānojumā nav paredzēta un tiešu ietekmi neatstās.

⁹ 'Basics in Minerals Processing. Project handbook', Metso Minerals, 2008

9.3 Netiešās ietekmes

Auces TP risinājumi paredz samazināt blīvas apbūves – ciemu teritorijas, kā arī izmainīt iepriekšnoteikto apbūves teritoriju vietā izmantošanu lauksaimniecības vajadzībām. Līdz ar to gan jaunu teritoriju apbūve, gan esošās apbūves rekonstrukcijas ietekme vērtējama kā nenozīmīga, kaut arī prognozējams, ka Auces pilsētā un ciemos var attīstīties apbūve un tiek samazinātas līdzšinējās lauksaimnieciskās izmantošanas platības, tomēr tas tiek darīts pakāpeniski un salīdzinoši nelielās teritorijās. Apbūves teritoriju paplašināšana netieši ietekmē resursu (ūdens, enerģija) patēriņa pieaugumu, kas nav uzskatāms par būtisku.

Autoceļu infrastruktūras intensīva izmantošana var lokāli palielināt satiksmes plūsmas intensitāti, līdz ar to samazinās satiksmes drošība, lokāli īslaicīgi palielinās gaisa piesārņojums. Auces TP īstenošanas laikā prognozējams, ka satiksmes intensitāte pieaugs, ja tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve Īles, Bēnes, Vecauces un Vītiņu pagastos. Atbilstoši TIAN noteiktajam, jāveic satiksmes intensitātes pieauguma prognozes aprēķins, jānosaka būtiskās ietekmes un jānosaka rīcības būtiskas ietekmes samazināšanai, tomēr vienlaicīgi ietekmes no autoceļu intensīvas izmantošanas uzskatāmas par pietiekami būtiskām attiecībā un trokšņa un gaisa piesārņojuma palielināšanos.

9.4 Īslaicīgas, vidēji ilgās un ilglaicīgas ietekmes

Teritorijas plānojumā paredzētās darbības var sagrupēt, ņemot vērā to radīto ietekmju īslaicīgumu vai ilglaicīgumu- īslaicīgās, vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmēs.

Auces TP īstenošana radīs īslaicīgas ietekmes saistībā ar dažādu būvdarbu veikšanu esošās apbūves uzturēšanā, kas izraisīs relatīvi īslaicīgu traucējumu vidē, un pēc to pabeigšanas neradīsies būtiski traucējumi, ja vien darbības veiktas atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Galvenās ietekmes ir zemesdzes bojājumi, troksnis, putekļu emisijas, atkritumu koncentrēšanās.

Vidēji ilgās ietekmes ir saistītas ar daļēji atjaunojamo resursu izmantošanu saimnieciskajā darbībā. Pietiekami būtisku, vidēji ilgu ietekmi uz vidi atstāj mežu izciršana, kā rezultātā tiek izmainītas dzīvotnes un iznīcināti biotopi, tomēr, ievērojot to, ka Auces novadā ir identificēti zinātniskās izpētes meži un bioloģiski vērtīgie meži, kā arī noteiktas mikroliegumu teritorijas, turklāt teritorijas plānojums tikai nosaka teritorijas, kuras izmantojamas mežsaimnieciskai darbībai, šādas izcelsmes ietekmes nav prognozējamas kā būtiskas.

Pietiekami būtisku, vidēji ilgu ietekmi uz vidi atstāj intensīva lauksaimnieciskā darbība, kā cūku un liellopu audzēšanas kompleksu attīstība un intensīva augkopība, īpaši ņemot vērā faktu, ka Auces novads atrodas nitrātu jutīgā teritorijā. Tomēr lauksaimniecības nozares darbību regulē pietiekams kopums normatīvo aktu, tāpēc šādas izcelsmes ietekmes nav prognozējamās kā būtiskas.

Teritorijas plānojuma realizācijā konsekventi jāievēro normatīvo aktu izvirzītie nosacījumi, pretējā gadījumā īslaicīgās un vidēji ilgās ietekmes var pārvērsties ilglaicīgajās ietekmēs. Tieši ilglaicīgās ietekmes var atstāt būtiskāko ietekmi uz cilvēku veselību, kultūrvēsturisko mantojumu, ainavu, saimnieciskās darbības iespējamību teritorijā.

Ilglaicīgās ietekmes:

- zemes transformācija citos zemes izmantošanas veidos;
- visa veida būvniecība (ēkas, būves, transporta infrastruktūra, inženierkonstrukcijas);
- apbūves teritoriju paplašināšana;
- derīgo izrakteņu ieguve un pārstrāde.

Auces TP īstenošana radīs ilglaicīgas ietekmes, kuras var atstāt ietekmes lokālā areālā, galvenokārt derīgo izrakteņu ieguves teritorijās un blīvas apbūves teritorijās.

Neskatoties uz to, ka lauku zemēs iespējama ļoti dažāda teritorijas izmantošana un apbūve, TIAN nosacījumi paredz pietiekami skaidrus nosacījumus, kas līdzsvaro arī prognozējamo ietekmju ilglaicīgumu. Vienlaicīgi konstatējams, ka apbūves teritoriju paplašināšana un derīgo izrakteņu ieguve teritorijā aizņems salīdzinoši mazas, lokāli izvietotas teritorijas. Auces TP risinājums, nosakot kompakta Auces pilsētas ciemu apbūves teritorijas, ir ilgtspējīgs. Tā kā Auces TP īstenošana notiks pakāpeniski un to īstenošanu uzraudzīs pašvaldība un citas institūcijas, prognozējams, ka ilglaicīgās ietekmes nebūs negatīvi būtiskas. Kā ilglaicīga, būtiska ir prognozējama ietekme no derīgo izrakteņu (māls, smilts, grants, kaļķakmens) ieguves atklātos karjeros teritorijās. To īstenošanas laikā nepieciešams veikt papildus detālas izpēti. Pašvaldībai un citām institūcijām jānodrošina, lai tiktu pilnībā ievērotas likumdošanā un Auces TP noteiktās prasības.

9.5 Pozitīvās un negatīvās ietekmes

Auces TP pozitīvās ietekmes uz vidi ir saistītas ar uzņēmējdarbības attīstību un nodarbinātības pieaugumu, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu un teritorijas sasniedzamības, nepieciešamo pakalpojumu pieejamības nodrošināšanu, zemes

izmantošanas un vides aizsardzības jautājumu tiesiskuma un vides kvalitātes mērķu sasniegšanas nodrošināšanu. Tās atstās neitrālu līdz vidēji būtisku ietekmi uz vidi.

Auces TP sniegs priekšstatu par teritorijas turpmākās attīstības iespējām un tajā izvirzīto priekšnoteikumu un uzdevumu integrāciju augstāka līmeņa plānošanas dokumentos.

Izvērtētās teritorijas plānojuma radītās negatīvās ietekmes uz vidi saistītas galvenokārt ar derīgo izrakteņu ieguvu par 25 ha lielākās teritorijās un to ietekme var svārstīties- no neitrālas vai vidēji būtiskas līdz būtiski negatīvai. Detalizētu vērtējumu katrā konkrētā gadījumā var nodrošināt tikai veicot ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru- izstrādājot Vides pārskatu ar norādēm un limitējošām prasībām derīgo izrakteņu ieguvei atkarībā no ieguves apjoma, kopplatības un citiem blakusapstākļiem, un kura prasības ir saistošas turpmākajā lēmumu pieņemšanas procedūrā.

9.6 Teritorijas plānojuma īstenošanas un citu darbību savstarpējās un kopīgās ietekmes

Kopīgās (summārās) ietekmes uz vidi teritorijas plānošanas laikā rodas, realizējot Auces TP paredzēto teritorijas izmantošanu visā tās darbības laikā. Ar teritorijas plānojuma īstenošanu saistāmās darbības jomas - kā uzņēmējdarbības un nodarbinātības attīstība, citu tautsaimniecības nozaru attīstība, pašvaldības pakalpojumu pieejamība un iedzīvotāju dzīves kvalitāte, ir lokāla rakstura un tās savstarpēji ietekmējas, īstenojot teritorijas plānojumā paredzēto teritorijas izmantošanu. Vienlaicīgi TP īstenošana iespējama tikai mijiedarbojoties ar citām tautsaimniecības nozarēm, un kopīgās ietekmes var tikt gan pastiprinātas, gan vājinātas.

Iepriekšējā plānošanas periodā izstrādātie plānojumi katram pašreizējā Auces novadā ietilpstošajam pagastam un Auces pilsētai tika izstrādāti dažādos laikos, turklāt pārvērtējot turpmākās attīstības iespējas. To izstrādes laikā SIVN procedūra tika veikta tikai divu pagastu plānojumam.

Tā kā Auces TP risinājumos tiek ievērotas:

- normatīvo aktu prasības par plānojumā iekļaujamo informāciju;
- galvenie normatīvie akti attiecībā uz vides aizsardzību teritorijas plānošanas aspektā;
- ņemtas vērā institūciju izvirzītās prasības un nosacījumi;
- izvērtēta esošā situācija un izvirzīti nosacījumi plānotajai (atļautajai) darbībai;
- noteikti nosacījumi teritorijas izmantošanai un apbūvei;

- iesaistīti iedzīvotāji, uzņēmēji, valsts un pašvaldību institūciju pārstāvji;
- un paredzēti preventīvie pasākumi iespējamo ietekmju novēršanai

kā arī tiks ņemtas vērā institūciju sniegtās norādes par nepieciešamajiem precizējumiem, var uzskatīt, ka Auces TP īstenošanas summārā ietekme uz vidi būs neitrāla.

9.6.1 Tiešās ietekmes

Nav prognozējams, ka kopējais iedzīvotāju skaits būtiski palielināsies, tāpēc kopējā attīstības perspektīvā, lai veicinātu ilgtspējīgu novada attīstību, jānodrošina komunālo pakalpojumu un satiksmes infrastruktūras pieejamība esošajās apdzīvotajās vietās. Šo mērķu realizācijai nepieciešami infrastruktūras, ceļu uzlabojumi un jaunu inženiertīklu izbūve teritorijās, kuras plānotas apbūvei.

Ietekme no derīgo izrakteņu ieguves prognozējama, ja tiks uzsākta derīgo izrakteņu ieguve lauku zemēs, mežu teritorijās un derīgo izrakteņu ieguves teritorijās- tiks izmainīti atsevišķi vides raksturlielumi un attīstīsies vietējā ekonomika.

9.6.2 Netiešās ietekmes

Plānveidīga apdzīvoto vietu attīstība minimāli ietekmēs dabiskās un ekoloģiski jutīgās teritorijas, tai skaitā tās teritorijas, kuras intereses dabas aizsardzībā ir noteiktas ar normatīvajiem aktiem.

Lauku zemju- teritoriju ārpus ciemiem un Auces pilsētas attīstības dažādošana veicinās nodarbinātību un Latvijai raksturīgā apdzīvojuma- viensētu- ilgtspēju.

9.6.3 Īslaicīgās vidēji ilgās un ilglaicīgās ietekmes

Visas ietekmes, kas radīsies jebkuru būvdarbu (jaunbūve, rekonstrukcija, renovācija) veikšanas laikā ir klasificējamas kā īslaicīgās ietekmes.

Ietekmes, kas radīsies lauku zemju un mežu teritoriju izmantošanas laikā ir klasificējamas vidēji ilgās ietekmes.

Kā ilglaicīgas ir klasificējamas ietekmes, kas radīsies derīgo izrakteņu ieguves procesā, apdzīvoto vietu un apdzīvojuma struktūras ar Auci kā vietējā centra attīstības gaitā un pēc visa veida jaunbūvju- dzīvojamo, ražošanas, publisko, darījumu u.tml. būvniecības beigām.

9.6.4 Pastāvīgās ietekmes

Jebkura veida zemes izmantošanas veidu nomaiņa radīs neatgriezeniskas izmaiņas ainavā. Prognozējams, ka kopumā Auces novadā tas attiecināms uz ne vairāk kā 4%

no visas teritorijas kopplatības, pārējā daļā saglabājot laukiem raksturīgo atvērto telpu.

9.7 Risinājumi ietekmes uz vidi samazināšanai

Galvenais nosacījums ietekmes uz vidi samazināšanai ir Latvijas likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana.

Auces TP tiek pieņemts pašvaldības saistoši noteikumu veidā, kas atļauj regulēt un ierobežot pašvaldības teritorijā veicamās darbības. Tas ir instruments ar kura palīdzību tiek samazinātas uzņēmējdarbības, tautsaimniecības nozaru, būvniecības radītās ietekmes uz vides kvalitāti un vides aizsardzībai būtiskām teritorijām. Jānodrošina labojumi teritorijas plānojuma grozījumu gala redakcijā atbilstoši institūciju izsniegtajos atzinumos minētajām prasībām.

Par pamatotu uzskatāma Auces TP paredzētā ciemu robežu maiņa, kas paredz samazināt ciemu apbūves teritorijas.

Par pamatotu uzskatāma vietējas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju noteikšana, kas uzskatāms kā priekšnoteikums lokālas izcelsmes dabas vērtību aizsardzībai.

Par pamatotu uzskatāma Auces TP paredzētā lauku zemju diversifikācija.

Par pamatotu uzskatāms Auces TP paredzētais nosacījums apbūves teritorijas neparedzēt applūstošās teritorijās.

Aizsargjoslas tiek noteiktas kā platības, kuru uzdevums ir aizsargāt dažāda veida objektus no nevēlamās ārējās iedarbības, nodrošina to ekspluatāciju un drošību, pasargā vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Izvērtējot Auces TP risinājumus, var secināt, ka tiek ievēroti LR normatīvajos aktos noteiktās prasības vides un dabas aizsardzībai.

Tāpēc, sagatavojot Auces TP kā saistošos noteikumus, ir jānodrošina nosacījumi:

1. Derīgo izrakteņu ieguves teritoriju un tām piegulošo teritoriju izmantošanai un apsaimniekošanai - derīgo izrakteņu ieguvei par 25 ha lielākās platībās jāveic priekšizpēte, jāizstrādā detālplānojums un jāveic ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra. Rekomendējams izstrādāt IVN Vides pārskatu ar norādēm un limitējošām prasībām derīgo izrakteņu ieguvei atkarībā no ieguves apjoma, kopplatības un citiem blakusapstākļiem, un kura prasības ir saistošas turpmākajā lēmumu pieņemšanas procedūrā. Noteikt un apstiprināt pašvaldībā kompensatoros pasākumus, ja tādi tiktu identificēti IVN laikā. Noteikt prasību

izvērtēt satiksmes infrastruktūras prognozējamo noslogojumu un varbūtējos nepieciešamos kompensācijas pasākumus iedzīvotāju drošībai un veselībai.

Par pamatotu uzskatāmas TIAN prasības detālplānojumu izstrādei. Kā obligāts nosacījums jādefinē prasība izveidot inženiertehnisko infrastruktūru un ceļus līdz būvatļauju izsniegšanai objektu izbūvei.

Izstrādājot Auces TP, būtiskākie aspekti, kas samazinātu ietekmes uz vidi, ir likumdošanā izvirzīto prasību ievērošana un visa veida ietekmju pārvaldības nodrošināšana.

Izvērtējot Auces TP, var secināt, ka tiek ievēroti vides un dabas aizsardzības normatīvi.

Izvērtējot Auces TP saistību ar citām jomām, var secināt, ka Auces TP paredzēto rīcību īstenošana veicinās uzņēmējdarbību, saimnieciskās darbības un infrastruktūras attīstību, lauku telpas attīstību.

Kaljākmens ieguves radītās ietekmes uz vidi samazināšana tiek nodrošināta, ja tiek paredzēts:

1. Veikt projekta priekšizpēti, kuras laikā detalizēti izpētīt inženierģeoloģisko situāciju, hidroģeoloģiskos apstākļus, pazemes ūdeņu laboratoriskos izmeklējumus.
2. Veikt ietekmes uz vidi procedūru (IVN) atbilstoši Vides pārraudzības valsts biroja norādījumiem, tai skaitā: nodrošināt tehnisko un notekūdeņu savākšanu un attīrīšanu, tādējādi samazinot ietekmi uz pazemes ūdens resursiem un virszemes ūdeņiem; veikt hidroģeoloģiskās situācijas izpēti un modelēšanu, lai konstatētu iespējamās depresijas piltuves veidošanos un piesārņojuma risku; prognozēt loģistiku un ietekmes uz transporta kustību; jaunu, trokšņus emitējošu objektu projektēšanā veikt iepriekšēju trokšņa līmeņa modelēšanu un analīzi.
3. IVN ziņojumā izstrādāt un norādīt limitējošās prasības turpmākajai darbībai.
4. Izstrādāt detālplānojumu un būvprojektu, tai skaitā darbu veikšanas un teritorijas rekultivācijas projektu.

Vides infrastruktūras attīstība ir nepieciešams priekšnoteikums un pamats pagasta ekonomiskajai attīstībai. Vides aizsardzības infrastruktūra nodrošina ne tikai pakalpojumu, piemēram, ūdensapgādes, notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas, kā arī atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu pieejamību visiem iedzīvotājiem neatkarīgi

no to dzīvesvietas, bet arī nodrošina vides piesārņojuma samazināšanu un dabas resursu racionālu izmantošanu. Ciemu teritorijās prasības vides infrastruktūras attīstībai jānosaka kā viens no galvenajiem priekšnoteikumiem.

Pārējos pasākumus var attiecinātu uz savstarpēji saistītu jomu – apdzīvotuma struktūras attīstība, saimnieciskās darbības un transporta infrastruktūras attīstība, lauku zemju attīstība, aizsargājamo dabas teritoriju un ainavu un kultūrvēsturiskā mantojuma aizsardzība.

Saimnieciskās darbības un infrastruktūras attīstības ietekmes uz vidi samazināšana tiek nodrošināta, ja paredzēts:

1. veikt potenciāli piesārņoto teritoriju apsekošanu un piesārņojuma avotu izvērtēšanu;
2. peldvietas ierīkot tikai teritorijas plānojumā noteiktās vietās un tās labiekārtot (ar atkritumu tvertnēm, tualetēm, ūģērbtuvēm, informatīvajiem stendiem);
3. plānojot teritorijas attīstību potenciāli piesārņotās teritorijās, veikt izpētes darbus un sastādīt sanācijas programmu.

9.8 Alternatīvu pamatojums

281. Auces TP nav noteiktas alternatīvas teritorijas attīstības iespējas.

282. Ja TP netiek realizēts, tad:

1. Netiks noteiktas vienotas prasības visa novada teritorijas izmantošanā;
2. netiks noteikti vienoti priekšnoteikumi ilgtspējīgai lauku zemju izmantošanai visa novada teritorijā;
3. netiks noteiktas samazinātas ciemu teritorijas;
4. netiks noteiktas samazinātas apbūves teritorijas ciemos;
5. netiks noteiktas prasības derīgo izrakteņu ieguvei atklātos karjeros platībās, kas lielākas par 25 ha;
6. netiks precizētas derīgo izrakteņu ieguves platības;
7. Netiks noteikti priekšnoteikumi ilgtspējīgai apdzīvotuma struktūras attīstībai;
8. Nebūs iespējams piesaistīt teritorijas attīstībai nepieciešamās investīcijas, jo svarīgs priekšnoteikums Eiropas Savienības fondu apguvei ir apstiprināts pašvaldības teritorijas plānošanas dokuments.

Ja Teritorijas plānojuma gala redakcijas sagatavošanā tiek ņemtas vērā valsts institūciju norādes, izvērtēts sabiedrības viedoklis, pietiekami detalizēti izvirzīti nosacījumi turpmākajai plānošanai un detālplānojumu izstrādei, tad izstrādātais teritorijas plānojums ir vispiemērotākā alternatīva pašvaldības teritorijas plānošanas instrumentam.

Ja teritorijas plānojuma realizācijā tiek ievērotas valsts normatīvajos aktos noteiktās prasības, plānojuma teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, nosacījumi katras teritorijas izmantošanai, tiek izstrādāti detālplānojumi, tad izstrādātais plānojums ir piemērotākā alternatīva.

Ja pašam plānojumam nav paredzēta alternatīva dokumenta izstrāde, tad alternatīvi risinājumi iespējami konkrētām darbībām katrā no noteiktajām teritorijām. Lai izvērtētu, kuri alternatīvie pasākumi ir paši piemērotākie, jāizvērtē to efektivitāte un lietderība, kā arī jāņem vērā sabiedrības viedoklis.

9.9 Iespējamie kompensēšanas mehānismi, ja tādi nosakāmi saskaņā ar Likumu „Par Īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām”

Auces TP īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt Natura 2000 tīkla īpaši aizsargājamo dabas teritoriju integritāti, funkcijas un dabas aizsardzības mērķu īstenošanu.

Auces TP īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt sugu un biotopu aizsardzībai izveidoto mikroliegumu teritoriju funkcijas.

Auces TP īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt kultūras pieminekļu stāvokli un līdz ar to kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu..

Auces TP īstenošana neradīs tāda veida ietekmes, kas varētu ietekmēt virszemes ūdeņu stāvokli un traucēt uzlabot virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti, veicinot to laba stāvokļa sasniegšanu.

Auces TP TIAN pieņemšana pašvaldības saistošo noteikumu veidā garantē, ka ne vien īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, bet arī tām pieguļošā teritorija attīstīsies atbilstoši plānojumā izvirzītajiem nosacījumiem. Teritorijas plānojums ir izstrādāts, balstoties uz prasībām, kuras tiek izvirzītas vides jomas normatīvajos aktos.

9.10 Iespējamās pārrobežu ietekmes

292. Auces TP risinājumi un tā ieviešana neietekmē pārrobežu piesārņojuma izplatīšanos.

9.11 Teritorijas plānojuma īstenošanas monitorings

Teritorijas plānojuma īstenošanas monitoringa plāna nepieciešamību nosaka 23.03.2004. MK noteikumi Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums”. Monitoringu veic ar nolūku konstatēt Auces TP tiešo un

netiešo ietekmi uz vidi Auces novada kontekstā, kā arī lai sagatavotu informāciju un izstrādātu nepieciešamos grozījumus.

Monitoringa veikšanai izmanto valsts statistikas datus, pašvaldības pētījumu datus un iedzīvotāju aptaujas datus. Bez valsts veiktā vides monitoringa un operatoru (uzņēmumu) pašmonitoringa būtiska ir būvvaldes veiktā būvniecības uzraudzība, kā arī citu valsts institūciju veiktā uzraudzība lauksaimnieciskās darbības un pārtikas ražošanas, mežsaimniecības, vides un dabas aizsardzības jomās u.c.

Indikatorus izvēlas, lai noteiktā laika posmā izvērtētu vides kvalitāti un atbilstoši VPVB norādēm veiktu teritorijas plānojuma ieviešanas izvērtējumu. Ieteicamie indikatori, pēc kuriem varētu vērtēt izmaiņas vides kvalitātē apkopoti tabulā „Teritorijas plānojuma ieviešanas vides indikatoru saraksts”. Atsevišķā monitoringa laikā iegūtus datus ieteicams publiskot pašvaldības internetvietnē.

19.tabula. Teritorijas plānojuma ieviešanas Vides indikatoru saraksts

Sektors	Mērķis	Izmantojamie indikatori (kvantitatīvie un kvalitatīvie izejas dati)
Ūdensobjektu u stāvoklis	<ol style="list-style-type: none"> 1. Veikt detalizētu upju stāvokļa izvērtējumu atsevišķos posmos 2. nodrošināt upju stāvokli atbilstoši Lielupes un Ventas baseinu apsaimniekošanas plānā norādītajam 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioritārie zivju ūdeņi (prioritārās zivju ūdeņu upes un to posmi, prioritārie zivju ūdeņu ezeri) • Punktveida piesārņojuma avotu izvietojums • Difūzā piesārņojuma avotu izvietojums • Iesārņojošo vielu emisiju limiti un pārsniegumi no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām • Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu izvietojums • Aizsargjoslas
Ūdens resursu izmantošana	<ol style="list-style-type: none"> 3. Nodrošināt ilgtspējīgu ūdens resursu patēriņu 4. Nodrošināt un uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumus 5. Uzlabot ūdenssaimniecības infrastruktūru, lai samazinātu zudumus no tīkliem 6. Nodrošināt dzeramā ūdens kvalitāti 7. Nodrošināt šķidro atkritumu savākšanu un utilizēšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām 8. Nodrošināt notekūdeņu attīrīšanas kvalitāti līdz noteiktajam robežvērtībām 9. Uzlabot darbojošos NAI efektivitāti 10. Nodrošināt lietusu ūdeņu apsaimniekošanu 	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju īpatsvars, kam nodrošināti centralizētas ūdensapgādes sistēmas pakalpojumi • Pazemes un virszemes ūdens ņemšanas apjoms • Dzeramā ūdens paraugu īpatsvars, kuros pārsniegti dzeramā ūdens kvalitātes un drošuma ķīmiskie un mikrobioloģiskie rādītāji • Centralizētas un decentralizētas kanalizācijas sistēmas nodrošinājums (pilsētās/ciemos/pārējās vietās) • Lietusu ūdeņu kanalizācijas sistēmas nodrošinājums • Notekūdeņu dūņu izmantošana • Investīciju projekti ūdenssaimniecībā

Sektors	Mērķis	Izmantojamie indikatori (kvantitatīvie un kvalitatīvie izejas dati)
Zemes resursi	11. Racionāla derīgo izrakteņu ieguve un izmantošana 12. Nodrošināt augsnes un grunts kvalitātes atbilstību normatīviem	<ul style="list-style-type: none"> • Derīgo izrakteņu veidu un izvietojums • Derīgo izrakteņu ieguves apjomi • Projekti, kuriem veikts ietekmes uz vidi novērtējums
Augsnes kvalitāte	13. Nodrošināt izgāztuvē noglabājamā kopējā radīto atkritumu daudzuma samazināšanu 14. Apzināt piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas un veikt to sanāciju	<ul style="list-style-type: none"> • Sadzīves un bīstamo atkritumu daudzums • Kopējais pārstrādātais sadzīves atkritumu apjoms • Uzņēmumu radītais sadzīves atkritumu īpatsvars • Atkritumu dalītās vākšanas punkti • Kompostēšanas laukumi • Sabiedrības informēšanas/izglītošanas kampaņas • Piesārņotās un potenciāli piesārņotās vietas
Lauksaimniecība	15. Veicināt ilgtspējīgu lauksaimniecības attīstību 16. Veicināt diversificētu lauku zemju izmantošanu	<ul style="list-style-type: none"> • Lauksaimniecībā izmantojamās zemes • Īpaši jutīgās teritorijās, uz kurām attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem • Lauksaimniecībā neizmantojamās un mazauglīgas zemes • Meliorācijas sistēmas (LAD dati)
Sugas un biotopi	17. Saglabāt un veicināt biotopu un vietējo savvaļas sugu daudzveidību	<ul style="list-style-type: none"> • Aizsargājamās sugas un biotopi • Inventarizācijas rezultāti
Ainavas aizsardzība	18. Nodrošināt vietējās nozīmes dabas aizsardzības teritoriju apsaimniekošanu	<ul style="list-style-type: none"> • Inventarizācijas rezultāti
Saimnieciskā darbība	19. Veicināt dabas aizsardzības un saimniecisko interešu līdzsvarotību	<ul style="list-style-type: none"> • Tūrisma un rekreācijas infrastruktūras attīstība pie Spārnu, Sesavas ezeriem • Iespēja aktīvai atpūtai, sportam
Klimata pārmaiņas	20. Veicināt energoefektivitāti un atjaunojamo energoresursu izmantošanu	<ul style="list-style-type: none"> • Atjaunojamo energoresursu izmantošana mājāsaimniecībās • Ēku renovācija • Iedzīvotāju skaits, kuriem pieejama centralizēta siltumapgāde
Iedzīvotāji	21. Nodrošināt un uzlabot cilvēku dzīves vides kvalitāti	<ul style="list-style-type: none"> • Iedzīvotāju skaits (izmaiņas periodā) • Dzimstība/mirstība (mirstības iemesli) • Apdzīvotās vietas (izmaiņas periodā) • No pašvaldības pabalstiem atkarīgo iedzīvotāju īpatsvars • Teritorijas, kurās cilvēki pakļauti paaugstināta trokšņa ietekmei
Būvniecība	22. Veicināt tautsaimniecības attīstību	<ul style="list-style-type: none"> • Izsniegto būvatļauju skaits gada laikā

101.pielikums. Vides pārraudzības valsts biroja 13.07.2011 Lēmums Nr.48 „Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu”

Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VIDES PĀRRAUDZĪBAS VALSTS BIROJS

90000628077, Rūpniecības ielā 23, Rīgā, LV- 1045

Telefons: 67321173 ♦ fakss: 67321049 ♦ e-pasts: vpvb@vpvb.gov.lv

---

2011.
1.gada 11.jūlijā

Lēmums Nr.46

Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras piemērošanu

Adresāts:

Auces novada pašvaldība, adrese: Jelgavas iela 1, Auce, Auces novads, LV-3708.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Auces novada teritorijas plānojums.

Izvērtētā dokumentācija:

Auces novada pašvaldības 2011.gada 7.jūlija iesniegums Nr.8-2/472 par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu.

Auces novada pašvaldības viedoklis:

Auces novada pašvaldība uzskata, ka Auces novada teritorijas plānojumam ir piemērojama stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.

Faktu konstatācija un izvērtējums:

1. Saskaņā ar iesniegtajiem materiāliem 2010.gada 25.augustā ar Auces novada domes lēmumu (sēdes protokols Nr.8, 4 §) ir uzsākta Auces novada teritorijas plānojuma izstrāde.

2. Teritoriālās reformas rezultātā Auces novada administratīvajā teritorijā ietilpst Auces pilsēta, Bēnes, Īles, Lielaucē, Ukru, Vecaucē un Vītiņu pagasti.
3. Iesniegumā norādīts, ka Auces novada teritorijas plānojums tiks izstrādāts saistībā ar Zemgales plānošanas reģiona teritorijas plānojumu un ievērojot Auces novada attīstības programmas rekomendācijas.
4. Iesniegumā norādīts uz teritorijas plānojuma izstrādes mērķiem, kas paredz apkopot, analizēt un izvērtēt pašreiz noteiktos katrā atsevišķā pagasta teritorijas plānojumos noteikto atļauto (plānoto) teritoriju izmantošanu un izstrādāt vienotu teritorijas attīstības politiku visam Auces novadam. Teritorijas plānojuma ietvaros tiks noteikts apdzīvoto vietu statuss un perspektīvi nodrošināmās apkalpes funkcijas. Apdzīvotajās vietās teritorijas tiks plānotas apbūvei (dzīvojamās, sabiedriskās, darījumu un ražošanas teritorijas), ārpus apdzīvotām vietām plānots paredzēt teritorijas lauksaimniecībai, lauksaimnieciskajai ražošanai (t.sk. cūku nobarošanas kompleksi), mežsaimniecībai, derīgo izrakteņu ieguvei. Iesniegumā norādīts, ka teritorijas plānojuma izstrādes laikā var tikt noteikta teritorijas izmantošana derīgo izrakteņu ieguvei 25 ha un lielākā platībā. Minētās darbības potenciāli saistāmas ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 1. un 2. pielikuma darbībām.
5. Iesniegumā ietverta informācija par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un objektiem Auces novada administratīvajā teritorijā. Saskaņā ar Dabas aizsardzības pārvaldes datu bāzes datiem Auces novadā atrodas trīs Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas (Natura 2000) teritorijas – dabas liegums „Ukru gārša”, kura aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē 2002.gada 29.janvāra Ministru kabineta noteikumi Nr.44 „Dabas lieguma „Ukru gārša” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”, kā arī dabas liegumi „Vīķu purvs” un „Garākalna smilšu krupja atradne”, kuru aizsardzības un izmantošanas kārtību reglamentē likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām” un Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”. Visām minētajām Natura 2000 teritorijām izstrādāti dabas aizsardzības plāni. Saskaņā ar iesniegumā norādīto, dabas liegumu teritoriju izmantošana tiks plānota atbilstoši Ministru kabineta noteikumos noteiktajām prasībām un ievērojot dabas aizsardzības plānos izteiktās rekomendācijas. Natura 2000 teritorijām pieguļošo teritoriju izmantošanas veids netiks kardināli mainīts. Saskaņā ar iesniegumā norādīto, Natura 2000 teritoriju aizsardzības mērķu nodrošināšanā nozīmīgi ir izvērtēt plānotās novada teritorijas attīstības iespējamo ietekmi uz aizsargājamo dabas teritoriju hidroloģisko režīmu.
6. Ņemot vērā augstāk minēto, Auces novada teritorijas plānojums attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums. Teritorijas plānojumā paredzētās darbības jāizvērtē atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ pantā noteiktajam. Vienlaikus Vides pārraudzības valsts birojs vērš Auces novada pašvaldības uzmanību uz to, ka stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums iepriekš veikts un vides pārskats sagatavots Lielaucē pagasta teritorijas plānojumam (Biroja 2006.gada 27.septembra atzinums Nr.57). Biroja atzinumā cita starpā atbilstoši likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵panta 6.daļā noteiktajam norādīts uz plānošanas dokumenta monitoringa ziņojuma iesniegšanas termiņu –2012., 2018.gadu. Sagatavojot Auces novada teritorijas plānojuma Vides pārskatu, lūdzam ņemt vērā iepriekš minēto, kā arī likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.⁵ panta pirmajā daļā noteikto, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās.

Piemērotās tiesību normas:

- Likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.pants, 23.² pants, 23.⁵ pants;
- Ministru kabineta 2004.gada 23.marta noteikumu Nr.157 „Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums” 5.,6.,7. punkts;
- Likums „Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām”;
- Ministru kabineta 2010.gada 16.marta noteikumi Nr.264 „Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju vispārējie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Ministru kabineta 2002.gada 29.janvāra noteikumi Nr.44 „Dabas lieguma „Ukru gārša” individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi”;
- Teritorijas plānošanas likuma 6.panta 4.daļa;
- Ministru kabineta 2009.gada 6.oktobra noteikumu Nr.1148 „Vietējās pašvaldības teritorijas plānošanas noteikumi”.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Vides pārraudzības valsts birojs, saskaņā ar likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.³pantā noteikto, izvērtēja Auces novada pašvaldības 2011.gada 7.jūlija iesniegumu Nr.8-2/472 par plānošanas dokumenta izstrādes uzsākšanu. Ņemot vērā likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 23.² pantā noteiktos stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas, Vides pārraudzības valsts birojs secināja, ka Auces novada teritorijas plānojums attiecas uz likuma „Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 4.panta trešajā daļā minētajiem plānošanas dokumentiem, kuriem jāveic stratēģiskais ietekmes uz vidi novērtējums.

Lēmums:

- Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Auces novada teritorijas plānojumam.

Direktors

A.Lukšēvics